יום ד', כ"ח באייר תשמ"ז, 27 במאי 1987 / שנת מ"ד מס' 13353 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

משפחת פולארד מצפה עתה לעיסקה שתאפשר גירושו לישראל

מאת זאב בליצר, כתבנו בארה"ב

וואשינגטון. — בני משפחתו של ג'ונתן פולארד הגיבו אמש בהקלה על דו"חות ועדות החקירה הישראליות, והם מבקשים מממשלת ישראל לנסות לפתוח במו"מ על עיסקה פוליטית עם ארה"ב, שתאפשר גירוש בנם לישראל.

ברנארד הנדרסון, אביה של רעיית פולארד, אן, אומר כי חיונית החלטה ממשלתית רמת־דרג להתערב לטובת הפולארדים בוואשינגטון.

„הסקת המסקנות מפרשת פולארד תלויה עתה במערכת הפוליטית" — אבן

דו"ח אבן: אי־ידיעה אינה פוטרת את פרס, רבין, שמיר וארנס מאחריות אישית

דו"ח אבן קובע, אומנם, כי הדרג המדיני לא ידע על גיוס פולארד והפעלתו — אך אין בכך כדי לבטל אחריות הממשלה ● אחריותו של שמעון פרס עדיפה על אחריות שאר השרים בהיותו ראשון בין שווים ● משה ארנס — לא מילא ציוויים של אחריות מיניסטריאלית ● יצחק רבין — לא הפעיל אמצעי פיקוח נאותים ● יצחק שמיר — לא יזם חקירה יסודית ● רפי איתן — נושא באחריות ישירה לפרשה ● אביאם סלע — לא פעל מתוך שיקול דעת ● מחלוקת בין המערך לליכוד בשאלה אם אמר פרס אמת בעדותו הראשונה בוועדה

יו"ר ועדה אבן - דו"ח קשה כאבן

אולמרט נעלם עם הדו"ח
למשך שלוש שעות ● עמוד 2

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר", ומאת כתב עתי"ם

גדנתן פולארד גוייס והופעל ללא כל בדיקה, התייעצות או קבלת רשות ישירה מהדרג המדיני. אי־ידיעתו של הדרג המדיני ואי־מתן אישור על ידיו, אין בהם כדי לבטל את אחריותה של ממשלת ישראל למצב שנוצר. — זוהי מסקנתה של ועדת המשנה לשרותי המודיעין של הכנסת בראשותו של ח"כ אבא אבן.

עם פירסום חלקו הפומבי של הדו"ח אמר יו"ר הוועדה אבא אבן כי הסקת המסקנות איננה תלויה באנשים המעורבים עצמם, אלא בכנסת ובמערכת הפוליטית.

● **אחריותו של איתן**

ביקורת קשה מותחת בדו"ח על פעילותו של ראש הלק"ם רפי איתן. „איתן נושא באחריות הישירה והמלאה להחלטה לגייס את פולארד. הוא לא דיווח על כך לממונים עליו וממילא לא קבל כל אישור לכך."

● **אחריותו של פרס**

אבא אבן הוסיף כי מבלי לטשטש את זוהר מפעליו שבעבר חרג איתן „חריגה ענקית מכל סמכות". „מועדון השלושה" — שני ראשי הממשלה בעבר פרס ורבין וראש־הממשלה הנוכחי יצחק שמיר נושאים אמנם על פי הדו"ח באחריות מיניסטריאלית ולאומית. אולם אחריותו של פרס עודפת שכן הוא שימש ראש ממשלה במרבית התקופה שבה פעל פולארד.

(סוף בעמוד 2)

פרס ורבין: לא רלבנטי

בשידור בטלוויזיה ב־11 בלילה אמר מ"מ רה"מ ש. פרס: „אני מקבל את זה שאני נושא באחריות כראשון בין שווים ולפי דו"ח ועדת אבן. אני חושב שעשיתי דברים נכונים וקיבלתי החלטות נכונות. כאשר חברי הליכוד מבקרים את אנשי הליכוד — זה הוגן, וכאשר הם מבקרים את אנשי המערך — זה חשבון. אני אמליץ לקבל את מסקנות ועדת רוטנשטרייך, במה חטאתי? אין לי על מה להתנצל ולהצטער".

שר הבטחון י. רבין: „ועדת אבן — כבורה במקומו מונח. היא אחראית בפני הכנסת, ולכן הכנסת תטפל בזה. זה לא רלבנטי לממשלה. זו ועדה פוליטית. באווירה הקיימת השיקולים הפוליטיים היו דומיננטיים בוועדה."

הדו"ח שהקבינט עמד לאמץ כבר הלילה על המלצותיו ומסקנותיו

דו"ח רוטנשטרייך: הממשלה כולה אחראית; נמנע מלהטיל אחריות אישית על שרים

דו"ח רוטנשטרייך־צור מנקה למעשה את פרס, רבין, שמיר וארנס מכל אחריות ● הדו"ח מציין אומנם כי לשרים אלה אחריות גדולה יותר, אך כדברי דו"ח הוועדה „אין אפשרות להטיל סנקציה על שר מסויים" ● לעומת זאת מותח הדו"ח ביקורת חריפה על הדרג המבצעי: רפי איתן ואביאם סלע ● איתן מואשם בהפעלת פולארד מבלי לדווח ועל סלע נאמר כי נטל יוזמות והתערב בעניינים לא לו ● כן אומרת הוועדה כי קידומם של השניים לאחר מכן היו „טעות וחוסר רגישות"

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

המסקנה העיקרית של דו"ח ועדת הבירור בפרשת פולרד, הנוגעת לדרג המדיני היא, כי מליאת הממשלה כולה אחראית לכל המחדלים שהיו בפרשה. אתמול בבוקר הגיש חבר הוועדה, אלוף (מיל.) צבי צור את דו"ח הוועדה (יו"ר הוועדה ד"ר יהושע רוטנשטרייך שוהה בשוויין וישוב לארץ מחר) לראש־הממשלה יצחק שמיר. בדו"ח אומנם מצויין כי אחריותם של שרי־הביטחון, ארנס ורבין גדול יותר אך האחריות היא של הממשלה כולה.

מסקנה זו, הנוגעת לדרג המדיני, מנקה למעשה מכל רבב את ראשי

(המשך בעמוד 4)

רובינשטיין: כולנו אחראים?

ח"כ פרופ' אמנון רובינשטיין (שינוי): איני מקבל את מסקנת ועדת רוטנשטרייך־צור, שהממשלה כולה אחראית. הרי מהממשלה נמנע לדון בעניין ונמנע אותו מירע בסיסי, שחלק מאתנו דרש. איך ממשלה יכולה להיות אחראית למה שלא נדון בה? איך שר יכול להיות אחראי לגבי פרשה שמוסתרת ממנו?

ביחס לדו"ח ועדת אבן, הרי לפי כללים של אחריות מיניסטריאלית, בניגוד לאחריות אישית — השיפוט בידי הכנסת והציבור. הציבור צריך לתת את דעתו לכך, שיש לנו עייפות וחוסר פיקוח בצמרת. אנשי הצבא ושירותי המודיעין נכשלו בצורה שבהשוואה אליה מחווירות השגיאות של הדרג המדיני.

יו"ר ועדה רוטנשטרייך - דו"ח רך

המוצא היחיד — התפטרות הממשלה

לאחר פרסום הדו"חות של ועדת רוטנשטרייך–צור וועדת אבן אין מוצא אחר, אלא התפטרות הממשלה. ועדת רוטנשטרייך, אשר נמנעה מהטלת אחריות על השרים המעורבים בפרשת פולארד המליצה, כי הממשלה כולה תיטול על עצמה אחריות מיניסטריאלית. ואילו ועדת אבן קבעה „דירוג" האחריות. כאשר שמעון פרס מוגדר כ„בעל אחריות עודפת" כמי שהיה „ראשון בין שווים". מעבר לקביעות אלה, שתי הוועדות מותחות בקורת חמורה על מחדלי הדרג המדיני – בצד אלה של הדרג המבצעי – על שלא ידע על הנעשה בשירותים שהיה מופקד עליהם, ולא דאג לבקרה על פעילותם.

עתה מתברר ביתר שאת עד כמה צדקו אלה אשר תבעו לכונן ועדת חקירה משפטית במקום כנון שתי ועדות, שאחת מהן (ועדת רוטנשטרייך־צור) חיתה חסרת שיניים, ולכן גם נמנעה מלהצביע באופן מפורש על מי שצריך לשאת באחריות ולהסיק מסקנות מאחריותו למחדליו; ואילו ועדת אבן הפכה לזירה של התגוששות מפלגתית ואף שהגיעה בסופו של דבר למסקנות משותפות (פרט לסעיפי ההסתייגות), הרי גם לה אין כל סמכות לתבוע מן האחראים לשאת באחריות מיניסטריאלית ואישית.

אשר למימצאים הכלליים של שתי הוועדות – אין בהן חידוש. מה שמדאיג הוא, כי כל האחראים למחדל יוסיפו לשבת בממשלה, כאילו אינם מבינים את משמעותו של המושג אחריות מיניסטריאלית.

ממשלה זו עמוסה בפרשיות שכל אחת מהן חייבת את התפטרותה. אך היא תוסיף להתקיים בגלל חרצון העז להישרד, הגם שמזמן חדלה לתפקד. המשותף לשני הפרטנרים היא הבריחה מן האחריות, והמתחדל הציבור את קודמתה. הם סומכים על כך שפרשה רודפת פרשה ונשכיחה מזכרון שקדמה. לכל היותר יהפכו את המסקנות למאבק מפלגתי כדי לנגח איש את רעהו במובאות מן המסקנות. אין להם מה לחשוש גם ממסקנות ועדת אבן, שהרי רק הכנסת יכולה להפיל את הממשלה, והכנסת שולטת הקואליציה העומדת מאחורי האחראים לפרשת פולארד.

באין מסקנות אופראטיביות מצד הדרג המדיני אין לראות בפעולת הוועדות הללו ומסקנותיהם אלא ברכה לבטלה. הציונים שבהם זכתה הממשלה גם מוועדות פרובלמאטיות אלה אינם מעניקים לה זכות להמשיך למשול אפילו יום אחד נוסף.

כנס ח"צ גליל מתקיים בקיבוץ שמיר
ב־28.5.87 יום ה' בשעה 19.30
בנושא: שותפות רעיונית פוליטית בקיבוץ וההשתלבות במאבק על השלום
בהשתתפות: אלישע שפירא — המיועד למזכיר הקבה"א.
ח"כ יאיר צבן — מזכיר מרינ.
בהשתתפות הזוטיבות הצעירות: מאילון, ארמית, כיתור, פלך, מאסא, צבעון, כרעם, רן, שביר, עמיר, שמיר, להבות הבשן, נטור, גשור.

מפלגת הפועלים המאוחדת – המרכז
מזכירות מפ"ם
היום, יום רביעי, 27.5.87, בשעה 16.00 במרכז מפ"ם
על סדר היום:
המאבק על השלום והמשבר הממשלתי
החברים מתבקשים להבטיח השתתפותם

המורים משביתים היום את כל מוסדות החינוך

נבון: 3000 בוגרי סמינרים לא ייקלטו בעבודה בתשמ"ח ● יו"ר ועד ההורים: החינוך הופך מצרך לעשירים ● אלפי הודעות פיטורין נשלחו למורים בימים האחרונים

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

המטה המשותף של ארגוני המורים ישבית היום את כל מוסדות החינוך, מגן הילדים ועד לסמינרים, למשך כל היום. יו"ר ועד ההורים המרכזי משה מזרחי פנה במכתב לכל חברי הכנסת והזהיר, כי החינוך הוסף להיות מצרך לעשירים. השר נבון כתב לראש הממשלה, כי 3000 בוגרי סמינרים לא ייקלטו בתשמ"ח במערכת החינוך. ח"כ אמירה סרטני מסרה, כי משרד החינוך כבר שלח הודעות פיטורין לאלפי מורים.

יו"ר ועד ההורים המרכזי, משה מזרחי, כתב לכל הח"כים, כי ממשלת ישראל חותרת בעקביות לרגע, שבו ידרשו ההורים מהכנסת להקים ועדת חקירה, כדי לבדוק איך קרה הדבר, "שצמח דור אשר אינו מסוגל להתמודד עם שנת אלפיים.

במכתבו ציין מזרחי, כי ממערכת החינוך נעלמו מוזיקה, ספורט אמנות ומלאכה, וכי בתי ספר ייסגרו ב־11. הוא הזהיר שקיצוץ נוסף יזעזע את ציבור ההורים ותבע מן הכנסת להחזיר למערכת לפחות את הסכום המקוצץ, 44 מיליון שקלים. מזרחי אמר לכתבנו, כי ועד ההורים מתנגד לשביתות אך קרא למורים לצאת יחד עם ההורים ותלמידי הכיתות הגבוהות להפגנות אחרי שעות הלימודים.

תוצאות הקיצוצים

שר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, שלח אתמול מכתב לראש הממשלה יצחק שמיר, בו הוא מעמידו על התוצאות הקשות שתהיינה לקיצוצים בחינוך: 3000 מורים חדשים, בוגרי הסמינרים בתשמ"ז לא ייקלטו בעבודה בתשמ"ח, יופחתו 89,000 שעות, ייסגרו 150 בתי־ספר, יפוטרו 5600 מורים, והכיתות תהיינה מאוכלסות במידה כזאת שאי־אפשר יהיה ללמד כהלכה.

השר נבון מציין, כי הממשלה העמידה תקציב לבניית 445 כיתות חדשות, במקום מינימום של 1116. בלתי נסבל במיוחד הוא המחסור במבנים במגזר הערבי.

החל תהליך של הברלה בין בתי־ספר עשירים לעניים, כותב נבון. הורים מבוססים מממנים שיעורים נוספים במקום אלה שקוצצו.

נבון קובל על ירידה ניכרת בהשתתפות הממשלה בתקציב התרבות. מ־47 אחוז ל־34 אחוז ב„הבימה", מ־29 ל־13 אחוז בפילהרמונית ומ־20 ל־14 אחוז בספריות הציבוריות. מחירי הכרטיסים עלו והפכו מותר לעשירים. כל זה קורה מכך שתקציב המדינה הסתיים בעודף של 1.2 מיליארד שקל, ואילו המדינה הפסידה 880 מיליון שקל עקב הורדת תקרת המס.

בימים האחרונים נשלחו לאלפי מורים הודעות פיטורין, מהם גם כאלה העובדים שנה־שנתיים ואף בעלי ותק של עשר שנים ומעלה — אמרה אתמול נציגת מפ"ם בוועדת החינוך, אמירה סרטני, בתגובה על הודעות הפיטורין.

ח"כ אמירה סרטני מתחה ביקורת חריפה על משרד־החינוך, אשר פוגע במורים פגיעה ישירה טרם סיום הדיון בגובה תקציבו, וזאת — במקום לתבוע בממשלה דיון מיד. כתוצאה מכך נכנסה מערכת החינוך לסיחרור של השבתות.

„הזורע קיצוץ קוצר בערות" — קראו מורי חיפה ששבתו

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

„הזורע קיצוץ – קוצר בערות", „עם הספר – או עם הארץ". „החינוך מעל לכל" – כרזות אלה ואחרות נושאו אתמול בעצרת מחאה שערכו מורים והורים בגן הזכרון בחיפה נגד הקיצוץ בתקציב מערכת החינוך בישראל.

בכנס נטל חלק גם שר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, שהיה אתמול אורח עיריית חיפה.

בדבריו לפני המורים והתלמידים אמר השר, כי הוא מזדהה עם עצם מאבקם של המורים והתורים. אולם לדעתו אין לחשבית את הלימודים במסגרת המאבק, כפי שאירע אתמול בחיפה.

לדברי השר, הממשלה בוחרת בדרך היקרה יותר. הדרך שתביא לחוצאת כספים גדולה יותר בעתיד. „אם דוחים תיקון של כביש אפשר לתקנו בשנה הבאה. בחינוך אי־אפשר לדחות כלום. בשנה הבאה נידרש לחקצות משאבים לצה"ל לקורסים לחיילים ללא מקצוע ואחר־כך נידרש לחחזיר למוטב נוער עבריין. אסור שנגיע למצב שיהיה נוער כזה" – אמר שר החינוך.

ראש עיריית חיפה אריה גוראל התייצב לימין המפגינים ואמר, כי החינוך חשוב לא פחות מבטחון.

יו"ר הסתדרות המורים בחיפה, אברהם בן־שבת, אמר: „חלביא חשוב מאוד אבל הוא יהיה ריק מתוכן אם מי שיושב בתוכו לא יהיה אדם טוב".

השר נבון בעצרת מחאה של מורים והורים בחיפה (צילום: פול מלינג)

נחשפה כנופיית עבריינים שהנפיקה רשיונות מזוייפים למאות כלי־רכב

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

מאות כלי־רכב בלתי תקינים נוסעים ברחובי הארץ ומאות נהגים שרשיונותיהם נשללו מהם נוהגים ברשיונות מזוייפים.

היחידה לחקירות פשעים במשטרת תל־אביב חשפה לאחרונה כנופייה בת שבעה עבריינים מאיזור המרכז שעסקה בזיוף תעודות רישוי לרכב (טסט שנתי) ובמתן רשיונות נהיגה זמניים. כל חברי הכנופיה נעצרו. בגד חמישה מהם יוגשו בקרוב כתבי־אישום. כן נעצרו ושוחררו לאחר חקירה כ־20 מתווכים, סוחרים ובעלי מגרשים שעסקו בחלוקת התעודות לנהגים.

ראשי הכנופיה נהגו להזמין חותמות תמימות לכאורה, אשר בהן נהגו לשנות אותיות וכך חתמו על רשיונות. כמו־כן פרצו אנשיה לסניפי דואר ולסניפי בנק וגנבו משם חותמות. החשודים אף השיגו טפסי רישוי וטפסים ריקים של רשיונות נהיגה זמניים.

אנשי הכנופייה נהגו לפנות אל אורחים שביקשו להעביר את רכבם טסט ולהציע להעביר להם את הטסט תמורת תשלום שנע בין 50 ל־100 דולר. אלא ש„טסט" זה הסתכם לחותמת מזוייפת בלבד.

החשודים פעלו גם במגרשי מכוניות. הם הנפיקו תעודות רישוי למכוניות גנובות או למכוניות שלא היו עוברות את מבחן הרישוי ונהגו למכור אותן כמכונית עם בונוס מיוחד, מכונית עם טסט.

המשטרה סבורה כי רבים מהאזרחים שקיבלו את תעודת הרישוי שלהם בדרך זאת היו מודעים לכך שנעשתה כאן עבירה על החוק. נוסף לכך נהגו החשודים לספק רשיונות נהיגה זמניים כל 90 יום לנהגים שרשיונם נשלל מהם.

ראש היחידה לחקירת פשעים חמורים, תנ"צ שמעון סביר, קרא לנהגים ולבעלי הרכב שבידיהם תעודות מזוייפות להביאן למשטרה.

בל"ל מפחית ריבית החובה ל־18% לשנה מה־1 ביוני

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

בנק לאומי הודיע אתמול על הפחתת ריבית החובה מ־1 ביוני. הריבית הבסיסית („פריים") תופחת מ־21 אחוז ל־18 אחוז לשנה (מ־1.75 אחוזים ל־1.5 אחוזים בחודש) — ללקוחות מסחריים ופרטיים.

בנק הפועלים כבר הודיע כי יפחית מ־1 ביוני את ריבית החובה ללקוחות, מבלי לקבוע את רמת ה„פריים". והרקע להפחתות אלה היא הערכת הבנקים, כי בנק ישראל יפחית את הריבית הבסיסית ב־3 אחוזים, ל־18 אחוז לשנה, מתחילת יוני. על רקע זה הבנקים גם החלו להפחית את ריבית הזכות שהם משלמים על הפקדונות השקליים, עד 1.5 אחוזים בחישוב שנתי.

בל"ל הודיע, כי במסגרת חשבון „זכות יתר" תהיה ריבית החובה מ־1 ביוני 2.5 אחוזים לחודש עד 1,700 ש"ח ו־3 אחוזים עד משיכת יתר של 5,000 ש"ח. בחשבון „זיזה עדיף" לא יחול שינוי בשיעורי הריבית. הריבית על חריגה ממסגרת האשראי תישאר בעינה — תוספת של 11 אחוז לשנה (1 אחוז לחודש). הריבית למקבלי משכורת בבנק הפועלים תהיה 2.5 אחוזים לחודש עד אשראי של 500 ש"ח, ובמסגרת „ספר" עו"ש: 2.6 אחוזים עד 2,000 ש"ח, 3.1 אחוזים עד 3,000 ש"ח ומעל לסכום זה יחוייבו הלקוחות ב־3.3 אחוזים לחודש.

תיאטרון הפנטומימה מוורצלב, פולין באסוציאציות על „חלום ליל קיץ" בפסטיבל ישראל (צילום: יצחק אלהרר/סקופ 80)

פסטיבל ישראל '87

חלום ליל קיץ כמשל

תיאטרון הפנטומימה מוורצלב (פולין) מציג את גירסתו האישית מאוד של הנריק טומשבסקי ל„חלום ליל קיץ" מאת שקספיר שבו שתי האורג הוא כוכב בימה „נערץ, בעל אוני חמור כבר במין פרולוג מודרני. ואוברון וטיטניה הם אורחים מעולם הפיות במאה העשרים — המוצגת בצורה די נאיבית בדמות בית־קפה פריסאי. ושם מתרקמות עלילות האהבה בין שני הזוגות הצעירים.

היער הוא חבורה של בחורים המעצבים בתנועתם את העצים — וזה בנוי יפה. לבסוף הכל שב למאה שלנו, למסיבת חתונה איומה ושאבלונית, המוצגת בצורה סאטירית.

התנועה לעתים מאומצת מידי והבעת הפנים מסבירנית שלא לצורך. וו מחלה נפוצה של פנטומימאים.

יש הרבה רגעים יפים ורעיונות בימתיים משעשעים, אבל הכוונות הטובות רבות מדי וסבלנותי נגמרה לפני שנסתיימה ההצגה.

גיורא מנור

הישראלים איכזבו

„המופע השלישי של „מארבע רוחות" שילב נגנים ישראליים שעובדים כבר הרבה זמן בשטח וההופעה בפסטיבל אמורה לתת להם כנראה איזשהו פרס על ההתמדה או משהו כזה. אני לא בטוח שזה היה נכון לשלב אותם, אבל שיהיה.

פתח את המופע ההרכב „מהצד האחר" בליווי מקהלה של הכושים העבריים בקטעים חדשים. הקטע הראשון, תולדות המוזיקה השחורה, היה מיותר ואפילו מביך. השני סטפס חביב והשלישי גוספל.

בסה"כ הופעה מאכזבת של ההרכב.

הקטע של הנגן אנדרו סיריל, „5432", היה מעניין. אם כי ניכר שלא נערכו מספיק חזרות. אחריו עלו סיסיל טיילור ואנדרו סיריל, הפעם ביחד. מוזיקה שלא מתאמצת להיות קומוניקטיבית. הקהל אמור לעשות את עבודת ההקשבה. צריך להעניק תעודת אומץ לסיריל על ההתמודדות שלו וכהצלחה עם הקצב והנגינה של טיילור. הם עובדים כבר הרבה שנים ביחד ובכל זאת זה עדיין מדהים איך הם מצליחים ליצור תיאום כמעט מושלם. הם מנגנים כמו בשורה מפורסמת משיר שניגנו ביחד וכל אחד לחוד. מופע שהוא פשוט חוויה. אין מלים אחרות. מי שלא דמע יכול רק להצטער. הזדמנות שלא חוזרת פעמיים.

אחריהם עלתה שלישיית קרמה. ג'רי גרבל — תופים וטרומבון, ז'אן קלוד ג'ונס — בס וגיטרה וסטיב פסקוף — גיטרה. הם כותבים מוזיקה שמשלבת מזרח ומערב. הנגינה שלהם טובה, במיוחד של גרבל.

הקטע האחרון, „ירושלים מזרח ומערב" מעניין ומורכב אבל היתה בעיה בתיאום בין השלושה וחבל. הרכב מעניין שאפשר לשמוע כאן גם בהמשך. אני אישאר עוד הרבה זמן עם הפסנתר והקולות של טיילור וסיריל.

יוסי וננו

מזג אוויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 16, 26. רמת הגולן 14, 27. צפת 14, 26. חיפה 19, 25. טבריה 18, 32. נצרת 16, 26. עפולה 15, 29. השומרון 27, 15. תל אביב 18, 25. לוד 16, 27. יריחו 21, 35. עזה 19, 25. באר שבע 17, 29. אילת 25, 38.

(עתי"ם)

לחברינו:
מישל אלמליח שולמן זאב
חיים אמויאל קרקה אברהם
ודרגיף אשר
ברכות חמות לרגל בחירתכם מחדש
לועד הפועלים של „מספנות ישראל"
עלו והצליחו
מרכז מפ"ם
חברי צוות בינון מועצת
ועדי העובדים שליד מפ"ם
סניף מפ"ם – חיפה

אולמרט נעלם עם הדו"ח — ח"כים התלוצצו: הלך למכור אותו ל„טיימס"

מסיבה העתונאים נפתחה באיחור של שלוש שעות כיוון שבכנסת לא נמצאה מכונה לצילום מיסמכים וח"כ אולמרט יצא למשרדו לצלמם שם

מאת בצלאל עמיקם כתב „על המשמר" בכנסת

כתבים מכל העולם בצוותא עם חברי וועדת החוץ והבטחון של הכנסת, המתינו בדריכות במשך שעות לפתיחתה של מסיבת העתונאים שבה אמור היה ח"כ אבא אבן למסור את הדו"ח של הועדה שלו.

אולמרט הלך לצלם

אלא שהישיבה בוששה מלהפתח. איש המפתח נעלם. „איפה אהוד אולמרט? ביקשו הכל לדעת". מסתבר כי אולמרט, אחד ממחברי ועדת המשנה של וועדת החוץ והבטחון לנושא פולרד, נעלם ועימו 25 עמודי הדו"ח. אולמרט נטל את החומר שלא יסולא בפז, אל משרד הפרקליטים שלו, כדי שמכונת הפקסימיליה שבו תצלם ותשכפל את העמודים היקרים עבור כולם.

החכים קצרי הרוח התלוצצו: „הוא מעביר אותו ל„ניו־יורק טיימס" עבור סכום שמן". אמר אחד.

הוא מוכר אותו ברחובות ירושלים" הוגבה פסח גרופר. מישהשתהתה מסיבת העתונאים חמקו להם חברי ועדת החוץ והבטחון אחד אחד לאולפן הטלוויזיה בתקווה שיתראיינו שם. בין הבודדים שנותרו עם העתונאים היתה סוזי אבן. רעייתו של אבא אבן אשר לא ראתה את בעלה זה שלושה ימים וחרדה לשלומו.

עקבו אחר „מבט"

בין הצופים במהדורת „מבט" של הטלוויזיה היה גם יו"ר הכנסת שלמה הלל. הקריין בישר לו כי הדו"ח כבר מצוי בידיו. אך הלל הניף את שתי כפות ידיו כלפי מעלה וכולם יכלו להיווכח כי ידיו ריקות.

המשכים

דו"ח אבן: אי־ידיעה אינה פוטרת

(סוף מעמוד ראשון)

● **אחריות ארנס**

שר־הבטחון לשעבר ארנס — ארנס כיהן כשר בטחון כאשר פולארד התחיל לפעול בהעברת מידע. הוא הורה וטען שלא הטיל שום פיקוח על איתן בהיותו טרוד במלחמת לבנון. לעומת זאת גורס איתן כי ארנס שמע מפיו דיווחים שהיו חייבים להביא אותו לידי ערנות מוגברת. „אנו סבורים — קובעים חברי הוועדה שמשתמעת הודעה שהשר ארנס לא מילא ציוויים של אחריות מיניסטריאלית ושיש להטיל עליו אחריות בגין עובדה זו".

● **אחריותו של רבין**

שר־הבטחון יצחק רבין — בפרק זמן של 14 חודשים שבהם נמשך מבצע פולארד היה רבין שר־בטחון. הוועדה קובעת כי היתה לו הזדמנות ממושכת לעמוד על תופעה זו ואילו קיים פיקוח הולם על פעולות הלק"ם. „משתמע ללא ספק שחובתו האישית המובהקת של רבין היתה להפעיל אמצעי פיקוח נאותים שהיו מאפשרים לו לדעת על הפעלת פולארד. לפיכך, נטל האחריות

● **אחריותו של שמיר**

ראש הממשלה יצחק שמיר — שמיר מינה צוות בודק לפרשה אך לא יזם חקירה יסודית שתבהיר את סיפור המעשה לדיוקו ולפרטיו. השחרר בלבול רציני שפגע באמינות ישראל אשר היתה ונשארה בעיית המוקד במאבקה לשיקום מעמדה.

לא כל חברי הוועדה היו תמימי דעים בביקורת על שר הבטחון.

שמחה דיניץ סבור כי רבין גילה דווקא ערנות. אך לעומתו אומר מיכה חריש כי רגישות זו לא הביאה לפעולה נמרצת יותר שאולי היתה מונעת בעוד מועד את הנזק. (לפיכך, יש לקבוע ששר הבטחון לא מילא את הציוויים של אחריות מיניסטריאלית.

האם שיקר פרס

חברי הוועדה חלוקים ברעותיהם על הופעתו של שר־החוץ שמעון פרס בפניהם. לפי גירסת אנשי הליכוד שבה הסתיר פרס אינפורמציה האם אינם מקבלים את גירסתו כי הוטעה, ומטילים עליו את מלוא האחריות. לעומתם נחושים אנשי המערך דיניץ, אבן וחריש כי פרס מסר מידע אמין בדיווח שלו. מסקנתם הסופית של חברי הוועדה היא כי שמעון פרס, יצחק שמיר ושר־הבטחון שותפים מלאים באחריות להחלטות הדרג המדיני בעקבות נפילתו של פולארד.

ראשון בין שווים

בשיטה הפרלמנטארית הקיימת בישראל, מעמדו של ראש ממשלה הוא כשל ראשון בין שווים. הואיל ושמעון פרס היה ראש הצוות שטיפל בפרשה, אחריותו הפרלמנטארית עודפת. במסיבת עיתונאים שנערכה בשעת לילה מאוחרת, לאחר שעות ארוכות של המתנה לדו"ח אשר נמסר תחילה לעיונם של חברי ועדת החוץ והבטחון, אמר אבא אבן כי הוועדה השקיעה 10 שבועות של מאמץ רצוף, רשמה 3500 עמודי פרוטוקול. קיים הדו"ח הגלוי ובד בבד דו"ח כמוס שהוא אוצר בלום של ידע על תפקודם של מערכות המודיעין. „רבים פקפקו אם ח"כים יכולים להשתחרר מזיקה מפלגתית בדונם בנושא כה רגיש — הדו"ח האחיד עם מחלוקות פה ושם מעיד כי ניתן לבצע זאת." על חלקו של אביאם סלע אמר אבא אבן, כי יש להביע צער על מעורבותו בתחום כה זר להיכרותו. סלע לא עשה די להינתק מזירה זו.

ביקורת על סלע

אל"מ אביאם סלע לא פעל מתוך שיקול דעת, אותו היינו מצפים למצוא אצל קצין בכיר ומנוסה כחיל האוויר. אפילו האמין שהוא עושה שירות נאמן למדינה — השכל הישר היה אמור לשכנעו לא לקחת חלק במלאכה שהוא אינו בקיא בה. בעת הופעותיו בפנינו לא היה בהיר, לא היה עקבי וגם לא דייק.

שומה עלינו להזכיר שאל"מ סלע, שהיה טייס מצטיין ומפקד מעולה, נענש אישית באורח קשה. קבלת הדוקטורט מאוניברסיטת ניו יורק עומדת בספק בשל הערר האפשרות לחזור לארה"ב. לא קיבל את הקידום בחיל האוויר, שהיה אמור לקבל. היה חייב להתפטר מהפיקוד על בסיס תל־נוף. סימן שאלה גדול הוצב על עתיד הקריירה שלו בחיל האוויר.

גרנות: על השרים — להתפטר

מאת בצלאל עמיקם, כתבנו בכנסת

ח"כ אלעזר גרנות (מפ"ם) תובע הקמת ועדת חקירה ממלכתית־שיפוטית בעלת סמכויות רחבות, שתוכל לבצע „טיפול שורש" בכל השרותים החשאיים. אומר גרנות: לנוכח שני הדו"חות והסתירות שביניהם עומדת הממשלה לפני ברירה חדה: או שהשרים הנוגעים בדבר, רבין, פרס, שמיר וארנס יקבלו על עצמם אחריות מיניסטריאלית ויתפטרו, או שתחליט הממשלה ללא שהיות על הקמת ועדת חקירה ממלכתית. ח"כ גרנות אומר, כי עתה כל בריחה מהכרעה זו תהווה מעשה של עריקות מוגת לב מאחריות. גרנות הביע חשש כי המסקנות המנוגדות של שתי הוועדות יצרו אפשרות לדרג המדיני להיאחז בדו"ח רוטנשטרייך־צור ולהימלט מהקשר בין אחריות לסמכות.

ברעם: רוטנשטרייך אמין יותר

ח"כ עוזי ברעם מזכ"ל מפלגת העבודה שהוא גם חבר בוועדת החוץ והבטחון, אמר אמש בתגובה לפרסום הדו"חות הנוגעים לפולארד כי יש לבחון את שני הדו"חות ולראות את הזהה והמפריד ביניהם.

מסקנות ועדת רוטנשטרייך־צור שהן מיקשה אחת ולא היו בהן הכרעות בעלות אופי פוליטי, הן תקפות יותר מבחינה פוליטית ומוסרית.

ועדת אבן שעשתה עבודת־חקר קשה וממושכת יש ערך לכל מסקנותיה אשר התקבלו פה־אחד. המסקנות החלוקות יוצרות הינט פוליטי לאירועים ואין ספק, שהציבור חיכה למסקנות אמינות, אבל לא בעלות רקע פוליטי. הניטרול ההדדי בוועדת אבן מפחית בערך המלצותיה.

כל מה שנוגע לאחריות מיניסטריאלית אינו מחייב הסקת מסקנות אישיות, במיוחד כשהמסקנות הנוגעות לעניין, התקבלו על פי חלוקה פוליטית. (עשית)

וייס: התחשבנות אישית

שבח וייס (מערך) חושש שעל פני הדברים יש בעמדתו של אבא אבן טעם של התחשבנות אישית. „על פני הדברים נראה שחלק מחברי הוועדה הפכו אותה למסלקה של התחשבנות אישית". וייס קובע כי מסקנות ועדת רוטנשטרייך שהן שונות מזו של אבן מבליטות את התריגות של עבודת אבן וזה מצביע „שפעלו כאן רגשות חזקים".

חבר הוועדה מיכה חריש (מערך) אומר, כי עתה יתפתח ויכוח ציבורי ער אך לא תהיה רעידת אדמה. האשמה לדעתו הינה פאסיבית: חוסר ידיעה ופיקוח. חריש סובר כי חשוב שארה"ב תדע שהדרג המדיני לא היה מודע לפרשה והיא התבשלה בקרב הדרג המבצעי.

איתן אינו ממהר להגיב

מאת כתבנו הצבאי

רפי איתן סירב אמש להגיב על מימצאי דו"ח רוטנשטרייך־צור, ואמר כי עדיין לא עיין בדו"ח זה או בדו"ח ועדת אבן ואיננו ממהר להגיב. „שמעתי ברדיו את החדשות כמו כל עם ישראל", אמר אמש רפי איתן. הוא נמנע מלומר אם הובטח לו שיעיין גם בחלקים החסויים של הדו"חות או אם ישקול פנייה לערכאות משפטיות כדי לטהר את עצמו.

שליח משרד המשפטים יצא לצרפת לבדוק מצב בתי־הכלא

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים

המשנה ליועץ לענייני חקיקה במשרד המשפטים, שלמה גוברמן יצא השבוע לצרפת, כדי לבדוק את מצב הביטחון בבתי־הכלא במדינה זו. שליחות זו הוטלה עליו על־ידי שר המשפטים אברהם שריר שנדרש להכריע תוך פרק זמן קצוב אם ויליאם נקש יוסגר לצרפת או ישאר בארץ.

בקבוקי תבערה בירושלים ובשטחים

בקבוק תבערה הושלך אמש סמוך לשעה 10 בלילה על אוטובוס אגד בקו 23 שעבר ברחוב סלאח א־דין במזרח ירושלים.

הבקבוק התלקח בחלקו האחורי של האוטובוס אך הנהג הצליח להשתלט במהירות על האש אם כי לאוטובוס נגרם נזק.

המשטרה הצליחה לעצור צעיר ערבי חשוד במעשה.

בקבוק תבערה הושלך אמש לעבר רכב ישראלי השייך לתושב היישוב „אפרת". לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

שריד: מפגן של אומץ לב

מאת בצלאל עמיקם, כתבנו בכנסת

„החובה להקים ועדת חקירה לפי חוק היא גדולה מכפי שהיתה בעבר לאור שני הדו"חות שפורסמו אתמול" — קובע יוסי שריד (רצ). לעומת הדרכוכיות של דו"ח רוטנשטרייך מוצא שריד כי דו"ח אבן הינו מפגן של אומץ לב ציבורי. „הפוליטיקאים הוכיחו יתר בגרות ויתר אחריות מהאזרחים החופשיים".

שמיר: האדמה אינה רועדת

„ההר הוליד עכבר והאדמה אינה רועדת," הגיב ראש־הממשלה, יצחק שמיר, על מימצאי ועדת רוטנשטרייך־צור וועדת אבן. גם ממלא מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, התבטא באופן דומה.

השר משה ארנס הודיע, שיגיב על שני הדו"חות, רק לאחר שיקרא אותם. (עתים)

„המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א־61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מנסור חדרים 102—121, טל' 233161-5. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

פסטיבל ישראל '87

האדם האירוני

בגן החיות הירושלמי מאחורי גדר ירוקה, בצל עצים מוקף שולחן כתיבה ומכונת כתיבה, כיור וראי, מיטה וכורסה, וכמובן טלוויזיה, חי לו אלברט וידל מברצלונה. ואוכל וישן וקורא ומתבונן בצופים, במביטים בו בריכוז, כאילו היה באמת איזו חיה נדירה. הוא קורא למיצג שלו — וזה מה שזה באמת — „האדם העירוני" — ובעיני, מכל מקום, זהו אדם אירוני. המציג את הגרוע וההמוני כמשהו נדיר, הראוי למחקר מדוקדק.

חליפה כהה, עניבה, אולי פקיד בעירייה, אולי בבנק, או שמא סוכן מכירות — מה לא בין הפיל והג'ירפה, בחיק הטבע?

אני מניח, שהחלק הקשה בביצוע המופע בן 6 השעות, הוא לשמור על הרצינות הניטראלית, המאפיינת חיות בגן חיות. הוא ממש כמו אצל הקופים לא ברור, בעצם, מי מתבונן במי אנחנו בם או הם בנו. על כל פנים, יש לו לאלברט וידל, סגנון ומחשבה מקוריים.

הקיסר קלי־גולה מת

בתיאטרון החאן מציגים — השד יודע מדוע? — מחזה מאת אחר, יוזף סקאי, על נציב רומאי ביהודה, הנקראית, משום מה, כפי השחקנים פלביאוס. שמעון פינקל, ככהן גודל, משכנע את הרומאי, בלי לכופף את הגרן, שלא להכניס את פסלו של קליגולה למקדש, והקלגס הרומאי הופך בזכות הפגיזה הזאת עם הדת היהודית שלה תמים. המיצר על שהוציא להורג שני יהודים שכביכול בגדו בו. אבל הבימוי הפרימיטיבי של יוחאן טאוב מגיע עד למשל כזה, שלבסוף תלויים השניים ברקע על שני צלבים של ממש.

הטכסט הוא על רמה של ויכוח „רעיוני" בתנועת נוער. המשחק עץ, מלאכותי ולשחקנים אמצעי אחד ויחיד — לצעוק.

ריחמתי עליהם, שהם חייבים להשמיע הבלים רדודים כאלה בבימוי אידיוטי כזה. ככל שימהרו לגנוז נפל זה, כן ייטב.

גיורא מנור

התאבדה סטודנטית בטכניון

סטודנטית בטכניון כבת 20 התאבדה אמש. משטרת מרחב חיפה חוקרת בנסיבות מות של הצעירה אשר נמצאה מתבוססת בדמה בבית ירידים וליה אקרה. למקום הוזעק אמבולנס לטיפול נמרץ של מד"א וכל נסיונות החייאה עלו בתוהו.

חוקרי משטרת חיפה חקרו בנסיבות המוות. (עתים)

● ח"כ רוני מילוא עוזב את משרד הפנים. והשר יצחק פרץ מתפעל אותו בשלט רחוק — אומרת אמירה סרטני (מפ"ם) במכתב ששיגרה אתמול אל ראש הממשלה וביקשה הח"כית לדעת כיצד מתנהל משרד חשוב זה בהיעדר ראשו.

עם לני, אמנון, יונה ודורון
זאב, הלה וכל משפחת פלד
ביתנו אבל על מות חברנו
שמואל פלד
ההלוויה תתקיים בהזורע היום יום ד' 27.5.87
בשעה 15.00.
המשפחה ובית הזורע

ביום השלושים
לפטירת חברתנו־בתנו
אסתר זהבי
נעלה לקבורה לגילוי המצבה
ביום ה' 28.5.87 בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ דן

ביום חמישי כ"ט אייר תשמ"ז 28.5.87
במלאת עשרים שנה
למלחמת ששת הימים
נתייחד עם זכרם
של בנינו
יהושע שחורי ז"ל
דוד ברוך ז"ל
נעלה לקברם בשעה 16.00
בבית הקברות
המשפחות
וקיבוץ יד מרדכי

חריש עומד על דעתו לתבוע חקירה משטרתית בפרשת נאפסו

לשכת היועץ המשפטי מכחישה שהופעלו לחצים למצוא דרכים אחרות לחקירת 11 אנשי שב"כ המעורבים בפרשת נאפסו ■ מתח בין הפרקליטות לבין אנשי השב"כ על רקע משבר האמון

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים

לשכת היועץ המשפטי לממשלה מכחישה כי הופעל עליה לחץ למציאת דרכים חילופיות לחקירת אנשי השב"כ. בדעת היועץ המשפטי לממשלה לתבוע חקירה משטרתית נגד 11 מאנשי השב"כ שגבו עדויות מסגן עיזאת נאפסו.

בינתיים נוצר מתח מחודש ביחסים שבין פרקליטות המדינה לבין אנשי השב"כ על רקע תופעת בידוי הראיות. בפרקליטות טוענים, כי קשה להם לייצג את עמדת השב"כ בבתי משפט כאשר אין הם בטוחים באמיתות האינפורמציה שנמסרת להם ומשמשת בסיס להרשעת החשודים.

ח"כ אוריאל לין (ליכוד) הציע אתמול, לאור משפט נאפסו, לבדוק היטב ומחדש את עמדת משרד המשפטים ופרקליטות המדינה בכל הקשור בהסדרים ובתוצאות הנובעות מעיסקות טיעון.

לין אומר כי לא צריך לעשות מנושאים פליליים חמורים עניין של מה בכך. לין, המשמש חבר ועדת החוקה של הכנסת קובע, כי יש לבדוק את כל נושא עיסקות הטיעון ועד היכן מותר להרחיק לכת בהקלה עם נאשם.

היועץ המשפטי לממשלה לשעבר פרופ' יצחק זמיר אומר, כי כאשר אנשי שב"כ עוברים עבירות פליליות בחקירה, יש לתקן את המעוות בבית המשפט.

פרופ' זמיר גם התריע בפני מה שכינה „הסתאבות המוסר הציבורי בארץ" ואמר, כי הסתאבות זו מסכנת את המשטר הדמוקרטי בישראל.

פרופ' יצחק זמיר אמר דברים אלה בטכס חלוקת תעודות בבית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטה העברית בירושלים. פרופ' זמיר הביע את מורת רוחו מכך, שהיום אין דורשים בארץ מאנשי ציבור להיות מוסריים יותר ולשמש דוגמא לכלל האזרחים.

בראשית דבריו מתח ביקורת על מעורבות אנשי המערך והליכוד במו"מ פוליטי עם הרב עובדיה יוסף, המשמש דיין בבית הדין הרבני העליון. „ראו את ראשי שתי המפלגות הגדולות, כיצד הם מחזרים לפתחו של רב בישראל, שהוא דיין ואסור לו לעסוק בעניינים פוליטיים ומדברים איתו בענייני קואליציה בניגוד לפסק דין מפורש של בית המשפט העליון".

פרופ' זמיר מתח ביקורת על המינויים הפוליטיים בישראל. „כאשר אדם נוהג באופן בלתי מוסרי כדי לקדם את מה שנראה לו כבטחון המדינה, או טובתה של מפלגה, כאשר אדם עושה מינויים פוליטיים וחלוקת תפקידים למקורבים, התנהגות זו מתקבלת בישראל כמעט תמיד בהבנה. נוקטים ביחס סלחני כלפי תופעות כאלה, והדבר לא מעורר תגובות עזות". לדעתו של פרופ' זמיר התנהגות סלחנית זו למקרים שכאלה, עלולה לסלול את הדרך למשטר טוטליטרי או לאנרכיה בישראל.

פרופ' זמיר התייחס בדבריו גם להחלטה בעניין שכר הלימוד במוסדות ההשכלה הגבוהה ואמר, כי לדעתו החלטה זו היא החלטה בלתי מוסרית ומפלה ביותר. (עתים)

גינוסר מדבר... על הייצוא; „החיוך השטני" נותר על פניו

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי כת"א

תא כתבי הכלכלה התייצב אתמול בהרכב מלא, מתוגבר בצלמים, במכון היצוא, בבית התעשייה בתל־אביב. ההתעניינות לא נבעה מפריצת דרך דרמטית ביצוא הישראלי, אלא מציפייה לראות ולשמוע את המנכ"ל מכון היצוא, יוסף גינוסר.

הכתבים הוזמנו לפגישה עם ראשי המכון עוד לפני שפורסמה עדותו של נאפסו על ההתנפלות, היריקה, הדריכה וההפשטה — העדות לא הצליחה לגנוב מהיצוא את ההצגה. גינוסר תפס מחסה מאחורי המניע הרשמי לפגישה, היכרות עם המכון, וסירב להגיב על כל שאלה בעניין מעורבותו בפרשת נאפסו, או על כל שאלה אחרת הקשורה במישרין או בעקיפין לשב"כ.

נאפסו תיאר את החיוך הזה כ„שטני". גינוסר חייך אתמול לכל עבר ונראה נינוח מאוד, לפחות כלפי חוץ. הוא התבדח והזכיר, כי בראש מכון היצוא עמדו בעבר גיבורים של פרשיות בטחוניות אחרות — אברהם דר ובנימין ג'יבלי, כך שמדובר כבר במסורת... כאשר גינוסר הוליך את העיתונאים במדרגות החירום האפלוליות של בית התעשייה, היה, שהתלוצצו כי הוא מוביל אותם למרתף החקירות. אבל הדרך הזו הסתיימה אתמול בארוחת צהריים.

יו"ר מועצת ההתיישבות בחבל עזה: ההתנחלות בשטחים — בנסיגה

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים

התיישבות ביהודה והשומרון איננה בתנופה אלא בהתקפלות אחורה — קובע ראובן רוזנבלט, יו"ר מועצת ההתיישבות היהודית בחבל עזה.

רוזנבלט אמר כי חיילים שנשלחו להגן על השטח אומרים לו שהמתיישבים מיותרים. מתיישבים מסרבים להשתקע, ובעלי הון חוששים להקים מפעלים משום שאין בטחון שיישארו על תילם.

מזכיר יש"ע עתניאל שנלר אומר, כי אי אפשר לעבות את הישובים ביו"ש באמירות והצהרות. „קיבלנו שמנת של חלקלקות לשון. בנושא העיבוי רימו אותנו. פתרונו של שנלר לבעיות הבטחון: גירוש ערבים המעורבים בפעולות ביזור והלאמת רכושם על ידי האפוטרופוס.

ראשי ההתיישבות ביו"ש ופעיליה נועדו אתמול בכנסת עם שדולת יש"ע הכוללת ח"כים מהליכוד, תחיה, המפד"ל.

במהלך הפגישה נמתחה ביקורת חריפה על הממשלה אשר לא הגשימה התחייבותיה להקמת ישובים חדשים. נציגי המתיישבים סיפרו, כי הובטח להם בשנה הראשונה לממשלת הליכוד הלאומי יעמדו על תילם שישה ישובים והקדנציה כולה— 27.

בינתיים לא בוצע דבר. השר משה ארנס תירץ את העובדה כאומרו כי השכלת האחרות כובלת את ידי השרים. יגאל כהן (ליכוד) מסר כי רק 0.7 אחוז מתקציב המדינה הושקע בשטחים. מיכאל איתן, אמר בצער כי ההגירה ליהודה ושומרון נמצאת בסימן ירידה ומתעוררים סימני שאלה ביחס לקיומה.

סודאן ביטלה הסכם ההגנה עם מצרים

חרטום. — ראש ממשלת סודאן, צאדק אל־מאהדי, הצהיר אמש, כי הסכם ההגנה אשר נחתם בין סודאן ומצריים בשנת 1976 אינו קיים יותר.

משקיפים מציינים, כי הכרזה זו מנחיתה מהלומה נוספת על הקשרים בין שתי המדינות, המתוחים בלאו הכי.

רדיו סודאן ציטט את דבריו של ראש הממשלה כאומר, כי „אמנת האחווה" שנחתמה בין שתי המדינות בקהיר בחודש פברואר, מבטלת את כל ההסכמים המצרים אשר נחתמו לפניה בידי נשיאה הקודם של סודאן ג'עפר נומיירי ומנהיגים מצריים.

„אמנת האחווה", שגובשה במהלך ביקור שערך מאהדי במצרים, דומה יותר לגילוי דעת משותף מאשר להסכם. האמנה מתווה בקווים כלליים שיתוף פעולה בין שתי המדינות בתחומי הכלכלה, התרבות, החינוך ומדיניות החוץ.

דובר הנסיך ואמר, בהקשר זה, כי שיחות בין מצרים וסודאן לעיבוד פרטיה של האמנה, ייערכו בחארטום לאחר הקמתה של ממשלה סודאנית חדשה. מראה בסוף החודש.

היחסים בין מצרים וסודאן, שהיו הדוקים באורח מסורתי, מתוחים במידה רבה, מאז העניקה קהיר מיקלט מדיני לנשיאה המודח של סודאן, ג'עפר נומיירי, אשר חרטום מבקשת להעמידו לדין באשמת שימוש לרעה בסמכויות השלטון. מצרים חזרה ודחתה את תביעותיה של סודאן להסגיר את נומיירי, בטענה כי הוענק לו במצרים מעמד של גולה מדיני. (עד)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 26.5.87

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
[illegible]	1			1.6683	1.6892	1.6764
דולר אמריקאי	1	1.55	1.62	1.5826	1.6024	1.5904
מרק גרמני	1	0.87	0.91	0.8832	0.8942	0.8864
לירה שטרלינג	1	2.57	2.69	2.6113	2.6439	2.6290
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2642	0.2675	0.2652
ין יפני	100	1.09	1.14	1.1071	1.1209	1.1142
גולדן הולנדי	1	0.77	0.81	0.7825	0.7923	0.7871
פרנק שוויצרי	1	1.06	1.11	1.0752	1.0886	1.0793
כתר שוודי	1	0.25	0.26	0.2525	0.2557	0.2535
כתר נורבגי	1	0.23	0.24	0.2372	0.2401	0.2385
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2344	0.2373	0.2356
מרק פיני	1	0.35	0.37	0:3629	0.3674	0.3648
דולר קנדי	1	1.16	1.21	1.1762	1.1909	1.1829
דולר אוסטרלי	1	1.10	1.18	1.1355	1.1496	1.1407
רנד דרום אפריקאי	1	0.47	0.80	0.7879	0.7977	0.7980
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4254	0.4307	0.4275
שילינג אוסטרי	10	1.23	1.29	1.2561	1.2717	1.2610
לירה איטלקית	1,000	1.20	1.27	1.2209	1.2361	1.2270

הוועידה הארצית הראשונה לקידום החינוך לערכי תנועת העבודה

תיפתח היום, כ"ח באייר תשמ"ז, 27.5.87, בירושלים, במלון „שלום" (בית וגן) ותינעל מחר, כ"ט באייר תשמ"ז, 28.5.87, בשעה 17.00.

תכנית

יום ד', כ"ח באייר תשמ"ז, 27 במאי 1987

17.00—18.30 – מושב ראשון – מליאה / פתיחה, אישור נוהלי וסדרי הוועידה ועבודת הוועדות

יו"ר – מינו שומר – סגן יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך ויו"ר הוועדה המכינה.
אהרון ברנע – מנהל המחלקה לחינוך ומרכז הוועדה המכינה.
מרים קונדה – מנהלת המכון לחינוך רעיוני ויו"ר ועדת תכנים.

ברכות:
– חיים אורון (ג'ומס), מזכיר הקיבוץ הארצי. בשם התנועות הקיבוציות.
– אורי אגמי, יו"ר רשת „עמל". בשם רשתות החינוך ההסתדרותיות.

אליעזר שמואלי – הרצאה: „ביה"ס והחברה בישראל בשלהי שנות השמונים"

20.30 – מושב שני – פתיחה חגיגית

דברי פתיחה: נחום פסה, יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך
ברכות: יצחק נבון, שר החינוך והתרבות
נוסן הרפז, מזכיר ההסתדרות בירושלים
יצחק ולבר, מזכ"ל הסתדרות המורים
דברים: ח"כ ישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות
תכנית אמנותית: להקת „האירוסים" – בית אלפא
ניהול מוסיקלי: דפי מסחזון   ליד הפסנתר: שרת שוהם
מנחה הערב: דוד גלבוע

יום ה', כ"ט באייר תשמ"ז, 28 במאי 1987

08.15—12.00 – עבודה בקבוצות דיון

הנושא	הפותח	מנחים
1. חינוך ליהדות הומניסטית	ד"ר יהושע רש	ד"ר יצחק פרי, נעמי ברזולי, יובל אליגור, שלמה בכר (עם)
2. חינוך לציונות סוציאליסטית	שלמה יצחקי	
3. ערכי תנועת העבודה בהוראת המקצועות	ד"ר שבח אדן, ד"ר יוסף אופיר, שפרה קולת	חוה תאומי, ד"ר יוסף תאני, ירדנה הדס
4. ביה"ס, ההורים והקהילה	ד"ר בלהה ניר	מאיר זיידמן, אסתר קליין
5. יחסי מנהל־מורה־תלמיד	ד"ר יעקב בלומר	יהודה אבירור, משה אורלשטיין
6. חינוך פוליטי בבית־הספר	ישראל סלעי	רחל בלומר
7. התמודדות חינוכית עם השאלה הערבית במדינת ישראל	אלוף הר־אבן, עלי חיידר	מירי עשוות, עופר ישראלי, יחזקאל יפתח
8. חינוך לשלום	אריה סימון	אסתר פירון
9. חינוך לשוויון בין המינים	פרופ' אליס שלווי	אמנון בן אליעזר, מאיר קליין
10. אתגר השוויון וטיפוח המצויינות	ד"ר יובל דרור	ד"ר יפה בנימיני, נורית תג'אג'
11. התמודדות חינוכית עם השונות	פרופ' יהודה אמיר	מרים קצ'נסקי, בנימין ולר
12. עמדת החינוך כלפי המשק היצרני	מאיר אביגד	גילה פרידמן

14.00—15.00 – מושב שלישי – מליאה

הקהילה, מועצת הפועלים ומערכת החינוך – בעקבות הוועידות המקומיות
דברי פתיחה: זכי נוסום, מזכיר מ.פ. ראשון לציון, יו"ר חבר מזכירי מועצת הפועלים

ברכות:
– ח"כ נחמן רז, יו"ר ועדת החינוך של הכנסת
– משה מזרחי, יו"ר ארגון ההורים הארצי

15.00—17.00 – מושב רביעי – מליאה

יו"ר – נחום פסה, יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך של ההסתדרות
– דיון כללי וקבלת החלטות
– בחירות למועצה
– נעילה

ברכות:
– ד"ר שמשון שושני, מנכ"ל משרד החינוך והתרבות
– יוחנן דניאל (ג'וני), מזכיר תנועת המושבים

הכניסה לפי הזמנות

סדרי תחבורה לנרשמים בהרשמה המוקדמת: חיפה: יציאה: בשעה 13.00, ליד מועצת הפועלים; תל־אביב: יציאה בשעה 14.00, מבית הוועד הפועל; באר־שבע, יציאה בשעה 14.00, ליד מועצת הפועלים.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
המרכז לתרבות ולחינוך
המחלקה לחינוך   המכון לחנוך רעיוני

המשכים

דו"ח רוטנשטרייך

(סוף מעמוד ראשון)

הממשלה ושר־הביטחון בתקופת העסקת פולרד — יצחק שמיר ושמעון פרס, משה ארנס ויצחק רבין, וקובע כי לא ידע על הפעלת פולארד.

יאמצו המסקנות

לקראת פרסום המלצות הוועדה שרר מתח רב בקרב השרים המעורבים בפרשה ואתמול בבוקר. לאחר דיון בן כשעתיים וחצי שקיימו בדו"ח שמיר, פרס, וגם רבין, ארנס, בהשתתפות צבי צור — אמרו גם פרס וגם רבין, בצאתם מן הדיון בלשכת ראש־הממשלה, כי יתמכו באימוץ כל מסקנות והמלצות הוועדה.

הקבינט התכנס אמש כדי לדון בדו"ח. ההנחה היתה, כי הקבינט יאמץ את הדו"ח והמלצותיו ללא הסתייגות.

ביקורת על איתן

הוועדה מותחת ביקורת על מי שהיה ראש הלק"ם (הלשכה לקשרי מדע) רפי איתן, שהיה במקביל יועץ ראש־הממשלה למלחמה בטרור. הוועדה רואה באיתן האחראי להפעלת פולרד ומותחת ביקורת על דרך ניהול הלק"ם, על ההחלטה להפעיל את פולרד, על נוהל הדיווח של איתן לממונים עליו ועל כך שהוא נשא בו־זמנית בשני התפקידים: ראש הלק"ם ויועץ ראש־הממשלה למלחמה בטרור.

עוד קובעת הוועדה, כי מינויו של רפי איתן לאחר מכן ליו"ר מועצת המנהלים של "כימיקלים לישראל" היה "טעות בלשון המעטה" וכי מי שמינה אותו לתפקיד זה (והשר אריאל שרון) פעל ב"יותר מחוסר רגישות".

ביקורת על סלע

הוועדה מותחת ביקורת גם על אל"מ אביאם סלע, על כי נטל לעצמו עצמאות יתירה במעורבותו בפרשה והתערב בעניינים לא לו. כן מותחת הוועדה ביקורת על ההחלטה לקדמו בחיל האוויר, בלי להביא בחשבון את הרגישות הקיימת לכך בארה"ב.

הוועדה משבחת את שיתוף הפעולה בין יצחק שמיר, שמעון פרס ויצחק רבין ("למועדון ראשי הממשלה") לאחר מעצרו של פולרד ומחייבת את החלטתם לשתף פעולה עם ארה"ב בחקירת הפרשה, כולל נכונות להגיש לה סיוע ככל הנדרש.

הוועדה קובעת כי פולרד גוייס והופעל בעת כהונתו של משה ארנס כשר הביטחון והמשיך להיות מופעל בעת כהונתו של יצחק רבין כשר הביטחון. שניהם, מוסיפה הוועדה, לא ידעו על העסקתו של ג'ונתן פולרד ולא התבקשו לאשרה.

נספח סודי

הדו"ח עוסק בבדיקת נסיבות ההחלטה להעסיק את פולרד, דרך העסקתו ונוהלים וכן התנהגות הדרג המדיני בעת ההעסקה ולאחר שהפרשה התפוצצה. הוועדה מותחת ביקורת על מערכת הבקרה של משרד הביטחון, שפעלה באורח חלקי ולא עקבה כראוי אחרי הנעשה. כן נמתחת ביקורת עקיפה על העדר הביקורת מצד שרים לגבי פעילות הלק"ם.

הדו"ח מחולק לנספח גלוי (נספח ד'), בן 5 דפים, ולנספחים סודיים, המכילים תיאורים והמלצות אופראטיביים.

הממשלה כולה

"הדעה שלנו, שהממשלה צריכה לקחת על עצמה את כל האחריות מפני שכל שר ממלא פונקציה מסויימת, אבל הוא חלק של הממשלה", אמר אתמול יו"ר הוועדה ד"ר רוטנשטרייך. "אין לפי כל הכללים, שאנו מכירים אותם, אשר החלו מוועדת אגרנט דרך ועדת כהן, אפשרות להטיל סנקציה על שר מסויים. לכן צריך את האחריות על הממשלה כולה", אמר הדובר בשיחה טלפונית ליומן גלי צה"ל.

בתשובה לשאלה האם אחריות פירושה התפטרות הממשלה או הסקת מסקנות, אמר ד"ר רוטנשטרייך: "זו שאלה לגמרי נפרדת, ובזה הדו"ח לא יכול לעסוק. זה עניין של הכנסת, של הציבור. אנחנו מדברים על אחריות, ולא על מה צריך לעשות עם האחריות הזו".

שתי הממשלות

הדובר הבהיר, כי כוונתו בעניין האחריות לממשלה הנוכחית בראשות י. שמיר, ולא לממשלות קודמות. הדו"ח אינו מפריד בין תקופת ממשלת הליכוד לתקופת ממשלת האחדות הלאומית.

כל הנוגעים בדבר שיתפו פעולה, לדבריו, עם הוועדה ומסרו עדויות אמת. "אף אחד מהעדים לא סירב להופיע, אף דוקומנט לא הוסתר מאתנו. כל הצעקות שהיו על ועדה משפטית וועדת בירור — לא היו במקומם. כפי שאמרנו זאת מהיום הראשון", אמר. "הרושם שלנו, פה אחד, שנמסרו לנו כל המיסמכים והעדויות בגילוי מירבי", אמר.

נחשפה רשת למכירת תינוקות בנאפולי

נאפולי. — משטרת אטליה עצרה 22 בני אדם בעקבות חשיפתה של רשת למכירת תינוקות, שנהגה למכור תינוקות בני יומם במחירים של שבעת אלפים דולר ומעלה — על כך נמסר אתמול ממקורות משטרתיים בנאפולי.

נמסר כי בין העצורים עשר נשים — רובן אמהות צעירות מרובעי העוני של נאפולי — שלושה רופאים מבית חולים ליולדות, כמה "אבות חדשים" וכן אדם ששימש מתווך בין האמהות הטבעיות לבין זוגות אמידים שביקשו לקנות את התינוקות.

בידי המשטרה ראיות לכך כי לפחות עשרה תינוקות שנולדו בבית החולים ליולדות בנאפולי נמכרו תמורת סכומים שנעו בין 10 מיליון ל־50 מיליון לירטות, שהן 7,000־35,000 דולר. אולם מקורות משטרתיים הדגישו כי מספר המעורבים עלול להיות גבוה הרבה יותר. מכל מקום ברור כי זו היא אחת הרשתות הגדולות ביותר של מכירת תינוקות שנחשפו באיטליה.

(עד)

יום ירושלים נפתח אתמול בבירה בתהלוכה בהשתתפות חברי בת המונקויה (צילום: אלהרר)

ניסים וקיסר נפגשו לקראת פתיחת המו"מ הרשמי

ההסתדרות תתנגד להסכם עם האוצר שיקפיא המצב הנוכחי

מאת כתבנו לעניני עבודה

שר האוצר משה ניסים נפגש אתמול עם חברי הוועדה המרכזת של ההסתדרות וראשי האיגודים בשירות הציבורי. הפגישה היא מעין הקדמה לקראת הפתיחה הרשמית של המו"מ על הסכמי מסגרת במיגזר זה שתהיה היום בהשתתפות נציגי ההסתדרות, משרד האוצר והמעסיקים הציבוריים.

אנשי ההסתדרות הציגו במהלך הישיבה הארוכה והנינוחה את עמדותיהם והשר הציג את זאת שלו. מדברי השר ומזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר מסתמנת הבנה, כי לערכת רביזיה ברפורמה במיסוי שתעניק הקלות לבעלי הכנסות בינוניות ונמוכות.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד אמר שההסתדרות תתנגד להסכם פקסימליה, כלומר צילום המצב הקיים.

למחוק השחיקה

יו"ר האגף לביטחון סוציאלי רב פלג אמר, כי בעוד הצריכה הפרטית עולה בקצב מדהים, מנהלת הממשלה מדיניות הפוגעת במערכות החינוך והבריאות הנאבקות על סכומי כסף מצומצמים יחסית לאותה צריכה פראית.

יו"ר סיעת מפ"ם אפרים זילוני הצביע על הנתונים המורים על קיום שחיקה משמעותית של שכר עובדי השירות הציבורי וטען שיש הצדקה למחיקת שחיקה זו לאחר תקופת ספיגה והמתנה ממושכת של העובדים.

הוגש דו"ח החקירה

הערכה: מנהל הכלא "יאלץ להתפטר בעקבות בריחת המחבלים

ועדת החקירה לבדיקת נסיבות בריחתם של ששת המחבלים מכלא עזה הגישה אתמול בבוקר דו"ח על עבודתה לנציב שרות בתי הסוהר, גונדר דוד מימון. הדו"ח נמסר לעיון שר המשטרה, חיים בר לב והוחזר לוועדה, להשלמה של פרטי חקירה נוספים. בתוך ימים אחדים יימסר לפרסום חלק מהדו"ח.

עם בריחתם של 6 מחבלים מכלא עזה, לפני 8 ימים מינה נציב שרות בתי הסוהר שני קצינים בכירים מהשרות לבדיקת נסיבות הבריחה. השניים הם ראש מחלקת התעסוקה של השרות, גונדר משנה יוסי פולק, ומפקד היחידה המבצעית המיוחדת לדיכוי מהומות בבתי הכלא, רב כלאי רוני ליבוביץ'. הם סיימו את הכנת הדו"ח וביום ב' בבוקר הגישו אותו לנציב. שעות אחרות לאחר מכן מסר גונדר דוד מימון את הדו"ח לשר המשטרה, חיים בר לב, שהספיק כבר לעיין בדו"ח והחזירו להשלמה של פרטים אחרים לידי שני חברי ועדת החקירה. מנציבות שרות בתי הסוהר נמסר, שעם השלמת הדו"ח במלואו, יפורסמו חלקים ממנו, שאינם חסויים. לכתב עת"ים בדרום נודע, שהדו"ח כולל ממצאים, מסקנות והמלצות בתחומים המבצעי, המנהלי והאישי.

כתב עת"ים בדרום, יצחק לוינסון מוסיף, שגונדר משנה יוסי פולק שמונה בראש הוועדה עמד לפני כחצי שנה בראש ועדת חקירה לבדיקת המצב החמור בכלא באר שבע. עם קבלת דו"ח הוועדה אז, הועבר מנהל הכלא, סגן גונדר מרצ'ל לבל, מתפקידו ולאחר תקופת המתנה של חודשים אחדים הוא מונה למנהל כלא עזה. עתה שוב עמד פולק בראש ועדת חקירה, שעסקה בבדיקת אירועים שהיו תחת ניהולו של לבל. פולק עצמו הורחק מניהול כלא איילון, לאחר בריחתו של אסיר העולם צבי גור, שהורשע בחטיפת הילד אורון ירדן ז"ל ורציחתו.

אחת ההערכות לגבי מימצאי דו"ח ועדת החקירה היא, שהנציב דוד מימון ייאלץ להדיח מתפקידו את מנהל הכלא, סגן גונדר מרצ'ל לבל. זאת לאחר שבמשך תקופה של פחות משנה הוא נמצא אחראי למחדלים בשני בתי כלא.

החיפושים אחרי המחבלים שנמלטו עדיין נערכים ביסודיות ברצועת עזה וביום ו' האחרון נלכד אחד הבורחים. עד כה קיימת הערכה, שגם חמשת המחבלים האחראים מצויים עדיין בתחומי הרצועה וממתינים לשעת כושר להימלט ממנה ולצאת מישראל, כדי לקבל בחו"ל סיוע מידי ארגוני המחבלים ולהתארגן לחיים מחוץ למקום מגוריהם ברצועת עזה.

(עתים)

עימות חטוף בין בארבי לקורבנותיו

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — הפושע הנאצי קלאוס בארבי נראה מחוייך ומשועשע, בשעה ששוטרים הובילו אותו כפות באזיקים אל ספסל הנאשמים. אחרי שעה של מתח באולם ציוה אב בית הדין סרדיני: "אנא הביאו את הנאשם".

בארבי הופיע מאחורי מחיצת הזכוכית בין שני שוטרים שהחזיקו אותו באזיקים. הוא לא התנגד בכוח, אך סרב לענות לשאלות השופט או התובע. המועקה באולם היתה חנוקה. הוא ישב על ספסל הנאשמים רק 13 דקות, שבמהלכן שתק.

מהבוקר הוא המתין בתא כלא קטן בהיכל הצדק, רק בשעה 7 בערב יישם השופט את הצו להובילו בכח אל התא, לשם עימות עם כמה מקורבנותיו שעדיין לא זיהו אותו רשמית. "האם אתה מכיר את הנאשם?" שאל השופט את אחד העדים. "אני מזהה אותו. ללא ספק זה בארבי. אי אפשר לטעות בהבעת עיניו, בעיניים המתרוצצות בחוריהן." השופט שאל את בארבי: "האם אתה שומע, מה יש לך לומר?"

"...בארבי ביקש להקריא הודעה מן הכתב: "אני היינ להסביר." השופט הפסיק אותו. בארבי הספיק לומר, כי "אני מצוי כאן באופן בלתי חוקי. גררו אותי הנה בכח. מבחינה משפטית אני נעדר, לפיכך אשתוק."

בעימות עם ארבעה לוחמי מחתרת שעינה, הוא ישב כאילו איננו נמצא. הם נראו שבעיניהם לראות את הנאצי שעינה אותם יושב כנאשם לפניהם. מה שייחלו לפני ארבעים וארבע שנים, התגשם.

"מקום בצמרת"
מצעד המזמונים הישראליים
רשת ג', קול ישראל, 26.5.87

1. שלל רב – גידי גוב
2. די לי די – אילנה אביטל
3. מוסיקה היא נשיקה לנצח – ורדינה ויהר כהן
4. הכרזת מלחמה – אדם
5. שיר הבטלנים
6. מערבה מכאן – ריקי גל
7. קזינו עולמי – מיקי קם
8. קופידון – ארנה ומשה דץ
9. שיר – להקת שיר
10. יעל ואני – אפרים שמיר
11. הרכבת כבר עברה בתחנה – אסתר שמיר
12. חלאת – רבקה זוהר
13. קשה בלילה – הראלה בר
14. לחזור הביתה – אריק סיני
15. כינור – דודו פישר
16. הקליק – גתית שובל
17. מלצרית מהירה – דני סנדרסון
18. הי הופה – דליה כהן והבחורים מאפיקים
19. ארץ אהובה – חיים משה
20. אחרת לא הייתי שר – חן יובל
21. אל תעשו חשבון עלי – אבי טולדנו
22. ירושלם – דורית וחברים
23. כל החלומות – נועה ואריק לביא
24. כשהצועני אוהב – ירדנה ארזי
25. פירות אסורים – קורין אלאל
26. ילדי 67 – להקת פיקוד מרכז
27. אירוביקה – ישראלה קריבושי
28. נפרדנו כך – נורית גלרון
29. ארץ של תקווה – וכל עובר חביבי
30. אולי הלילה – ירון חדד

הפינה לשיפוטכם
31. באה מאהבה – יהודית רביץ
32. מפרשים – אבנר שטראוס
33. תחת ירח ערבי – ריטה
34. שניים הם כל העולם – סמדר פרגר
35. אצל הדודה והדוד – דני סנדרסון

לכבוד:
"מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים, מיקוד 91010
נא הדרוג שני וציין את מספר השיר
1 2 3 4 5 6
7 8 9 10 11 12
שם:
כתובת:
מיקוד — תאריך —

הרמטכ"ל בעת ביקור אתמול במתקן הכליאה החדש בטול כרם וקיבל הסברים (תצלום: אלונה יפת/ד"צ)

נשיא הונדוראס מגיע היום לביקור בישראל

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

נשיא הונדוראס חוסה אסקונה הויו מגיע הערב לישראל, עם רעייתו ובתו ופמליה גדולה, לביקור רשמי בן שישה ימים.

בביקורו בארץ ייפגש נשיא הונדוראס עם נשיא המדינה חיים הרצוג, עם ראש הממשלה יצחק שמיר, עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס ושר הביטחון יצחק רבין.

אל נשיא הונדוראס נלוים סגנו חיימה רוזנטל אוליבה, שר החוץ של הונדוראס קארלוס לופס קונטרראס, ראש המשמר הנשיאותי. הרמטכ"ל, המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ורעיותיהם. כן הצטרפה לפמליה עוזרת לאשת הנשיא.

היחסים בין ישראל והונדוראס הם ידידותיים ביותר. הסחר בין שתי המדיניות עלה בעקומה חרשה מהיקף של 820.000 דולר ב־1985 ליצוא בסכום של 1.8 מיליון דולר ב־1986 ו־3.5 מיליון דולר השנה. ישראל מסייעת להונדוראס בנושאים טכניים וחקלאיים. במסגרת הביקור צפויה חתימתם של הסכמי סיוע בין ישראל והונדוראס בתחומי הפיתוח, התעשיה, החקלאות והתיירות.

● עיריית רעננה הגישה אתמול ערעור לבית־המשפט העליון על פסק־דין של בית המשפט המחוזי בתל־אביב, שקבע לפני חודש כי עיריית רעננה עברה על החוק בכך שהצמידה את אגרות הבניה למדד המחירים לצרכן, בתקופה של הקפאת מחירים.

● 12 מיליון דולר בפרוייקט הביוב החדש בעכו, שבנייתו תסתיים תוך שנתיים.

חומרי נפץ שנועדו למטרות חידוש הפיגועים נתגלו ביער סמוך לפאריס

רדיו "אירופה 1": חידוש סחטנות הטרור על צרפת נחשב ל"מסר דיפלומטי" ממפעילי הטרור בטהראן ודמשק

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — 15 קילו חומרי נפץ מן הסוג ששימש את מיבצעי הטרור הרצחני בסתיו שעבר בפאריס, נתגלו בפח אשפה ביער פונטנבלו, בשעה שארגון טרור ערבי מסתורי "ועדה למען האסירים הערבים הפוליטיים", מאיים בחידוש ההתנקשויות.

עד כה ארגון זה תמיד קיים את הבטחותיו הרצחניות. רדיו "אירופה 1" מסר, כי חידוש סחטנות טרור על צרפת נחשב "כמסר דיפלומטי" ממפעילי הטרור בטהראן ובדמשק.

ייתכן שלוב קנתה או אימצה ארגון זה. אין יודעים פה מה הם מבקשים עכשיו. טהראן מנסה לנקום בצרפת על אספקת הנשק לעיראק. בספטמבר הושגה הפוגה בעיסקה השיעית עם השרותים הסוריים והמחבלים, בתיווך אלג'ירי. אחד התנאים היה שחרור מהיר של המחבל עבדללה מהכלא, אך הוא נידון למאסר עולם. משערים, כי מפעילי הטרור מעלים תביעה לשחרור שלושה מחבלים רק כאמתלה לסחטנות חדשה. בסתיו הם הניחו פצצות מול חנויות יהודים, במטרו ובמטה המשטרה.

שר הפנים פסקואה החיש תגבורת כוחות בטחון לפאריס. סוכנים עורכים תצפיות על שגרירויות סוריה, טהראן, ומשרדי לוב. מכתב האיומים שוגר מהרובע ה־16 לפאריס, מה שנחשב כהודעה מתגרה: הנה אנו פועלים מתחת אפכם.

השרותים הצרפתיים חידשו את המגעים עם המודיעין הסורי והאלג'ירי לפיענוח המסר. השלטונות הצרפתיים חשבו, כי שמו ידם על רשת הטרור הערבית, ביצעה או הגישה סיוע לוגיסטי למחבלים. בסדרת מעצרים נלכדו 16 תוניסאים ולבנונים שהכינו פיגועים, בין השאר התנקשות נגד ראש הממשלה שיראק.

החקירה הובילה אתמול לגילוי מחבוא נשק ביער פונטנבלו. ראש הקבוצה שלה, עלי פוהד הופעל על־ידי שרותי הביון האיראניים ו"חיזבללה". הוא חשוד שנטל חלק בהטמנת הפצצה מול חנות "טטי", שם נהרגו שבעה צרפתים. נהג מונית בקבוצה העיד, שהסיעו למקומות בהם בוצעו התנקשויות. גם אל יער פונטנבלו, להטמין חומרי נפץ. עקבות הקבוצה מובילות אל שגרירות איראן בפאריס, אך הממשלה לא מעיזה לנקוט בפעולה נגד איראן, מחשש לחיי בני הערובה בלבנון. בין השרותים והמשטרה ניטשת מחלוקת. מי עומד מאחורי ההתנקשויות: הקבוצה השיעית, או האחים עבדללה ואגף "החזית העממית לשחרור פלשתין".

בדיקות בטחוניות בשער מגרשי הטניס בפאריס, בהם מתנהל טורניר רולאן גארוס השנתי – לאחר חידוש האיומים בהתנקשויות טרוריסטיות. (צילום אי.פי)

בריה"מ מביעה מורת־רוח ממצבה של הכלכלה הרומנית

בוקרשט. — מנהיג הקרמלין מיכאיל גורבאצ'וב שוחח אתמול עם נשיא רומניה ניקולאי צ'אושסקו על ענייני נשק ונושאים בינלאומיים אחרים, בשעה שכלי התקשורת הסובייטיים רמזו על מורת רוח של מוסקווה ממצב הכלכלה הרומנית.

עיתוני רומניה דיווחו בהתלהבות על יום ביקורו הראשון של גורבאצ'וב, אולם במוסקבה הבהיר עיתון המפלגה "פרוודה", כי הקרמלין מצפה שרומניה תחלץ את כלכלתה ממשבר המזון ומהמחסור במקורות אנרגיה.

דיפלומטים מערביים בבוקרשט אמרו, כי העיתון רמז על כך שמוסקבה מצפה ליתר שיתוף פעולה מצד רומניה בגוש המסחרי הקומוניסטי קומקון. (ע"ר)

"מתאבדים של המחתרת האירית מתכננים לרצוח את תאצ'ר"

לונדון. — קומנדו־מתאבדים של הצבא הרפובליקני האירי, מתכנן לרצוח את ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, כנקמה על הריגתם של 8 מחבריו בידי כוחות הביטחון ב־8 במאי בדרומה של צפון־אירלנד — מסר אתמול העיתון הבריטי "סאן".

העיתון מסר, כי שרותי הביטחון לרחוב דאונינג 10, מעונה הרשמי של ראש הממשלה, גורסים, כי משימה זו היא "האיום החמור ביותר על חייה של הגב' תאצ'ר עד היום".

2 דיפלומטים אמריקנים נפצעו מיריות בקהיר

קהיר. — שני אלמונים פצעו אתמול ביריות את הממונה על הביטחון בשגרירות ארה"ב בקהיר, ואיש סגל אמריקני אחר, בשעה שנסעו לעבודתם.

איש הבטחון דניס וויליאמס נסע מביתו בשכונת מעדי, כאשר האלמונים, שנסעו בעיקבות מכוניתו ברכב פג'ו ירוק, פתחו באש. (ע"ר וע"צ)

הסובייטולוג אגורסקי

בריה"מ מעוניינת בישראל חזקה כמתרס בפני התפשטות החומייניזם

ועוד מסקנה מרחיקת לכת: בריה"מ עשויה לשקול את המשמעות האיסטרטגית של עליית המוני יהודים לישראל שיחזקו אותה...

"מנהיגי בריה"מ חוששים מפני איסלם מיליטנטי נוסח חומייני. בבריה"מ יש כיום 50 מיליון מוסלמים, והרוסים חוששים מניצחון החומייניזם, לא רק באיראן, אלא גם באפגניסטן ואחר־כך באסיה התיכונית", זאת אמר הסובייטולוג פרופ' מיכאל אגורסקי מהאוניברסיטה העברית בהרצאתו בישיבת הפתיחה של הסמינר לקולטים־מאמצים של יהודים מבריה"מ. הסמינר נפתח ביום שלישי בבוקר באפעל, נציגת הקיבוץ הארצי במועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ.

הסמינר יימשך שלושה ימים ומשתתפים בו כ־60 איש. הוא אורגן על ידי התנועה הקיבוצית: התק"ם, הקיבוץ הארצי והקיבוץ הדתי, בשיתוף עם משרד הקליטה, המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ, הסוכנות היהודית וההסתדרות הכללית.

פרופ' אגורסקי אמר בהמשך, כי "בבריה"מ מעריכים את אירנגייט", ואספקת הנשק האמריקני לאירן היתה מכוונת נגדה. מבחינה זו, ישראל חזקה היא בבחינת איזון חשוב מאוד נגד האיסלם ונגד האיסלם המיליטנטי במיוחד".

ולהחלישה", הטעים אגורסקי, "יש כיום אינטרס לחזק את ישראל. אסטרטגי בפני עצמה. לדעתו, אין לכך שום קשר לארה"ב. ישראל כיום היא נכס יותר מאשר, בריה"מ משתדלת לשכנע את סוריה שעורף ישראל חזק הוא גורם חיובי לסוריה ולעיראק — ולא להיפך.

תפעל למניעת נשירה...

מכאן הגיע פרופ' אגורסקי למסקנות הבאות: בריה"מ יכולה לשקול מחדש את המשמעות האיסטרטגית של עליית יהודים מבריה"מ לישראל, עודף יהודים סובייטיים המתקשים להיקלט ולהיטמע בחברה הסובייטית יכול להוות נכס איסטרטגי במזרח התיכון גם לטובת ישראל וגם לאינטרסים החיוניים לבריה"מ.

לפיכך אפשר לצפות, לדעתו, שבריה"מ תפעל בעתיד ביחד עם ישראל למניעת נשירה מתוך אינטרס משותף. במקרה של שינוי ממשי וגלוי במדיניות החוץ של בריה"מ, הרי שהיא תוכל להוות גורם חיובי במזרח התיכון ולא הרסני שהיתה בעבר.

"בכל שעלו ועולים פעילי העלייה ומסורביה, גדל והולך אתנו הנשירה לארה"ב ולארצות אחרות, גורם שני המשפיע על הנשירה הוא כשלון קליטת העולים מבריה"מ המגיעים לישראל. כ־500 עולים אשר הגיעו השנה מבריה"מ מוטטו את מערכות הקליטה בארץ, אם היו בכלל כאלה" — אמרו הדוברים בישיבה שנייה של הסמינר.

בשלושת ימי הסמינר הרצו גם דוד יסית, יו"ר המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ, לארה וייסלבט ממשרד הקליטה, חיים אהרון, מנהל המחלקה לעלייה וקליטה בסוכנות, השר יעקב צור, עקיבא לוינסקי — ממלא מקום יו"ר ההסתדרות הציונית והסוכנות ואחרים.

אנשים ואירועים

הוועידה הראשונה לקידום ערכי תנועת העבודה

מאת כתבנו לעניני עבודה

במעמד שר החינוך יצחק נבון, מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ויו"ר המרכז לתרבות בוועד הפועל נחום פסה, תיפתח היום הוועידה הארצית לקידום החינוך לערכי תנועת העבודה בירושלים. 430 נציגים ישתתפו באירוע שימשך יומיים. הנציגים — מורים, מחנכים, הורים — יעסקו במספר נושאים שעיקרם בירור והגדרת עמדות פרגוניות של ההסתדרות ותנועת העבודה.

את הוועידה מארגן המרכז לחינוך ולתרבות בהסתדרות והיא משמשת סיכום של 30 ועידות מקומיות שהתקיימו במקומות שונים בארץ ואשר זכו להענות רבה. בדעת המארגנים לארגן תנועה ולהקים את כלי־המועצה, ועדות היגוי וכיוצא בזה, אשר תשתית אירגונית להרחבת והעמקת החינוך לערכי תנועת העבודה. הוועידה מעוררת התנגדות, בעיקר בליכוד ובימין הרואה בכך ניסיון להגניב בדלת האחורית את זרם העובדים. (ראה רשימה ב"על היום").

מר פראוודה האמריקני מבקר במערכת ה"פראוודה"

מוסקבה. — תייר אמריקני בן 69 הופיע במערכת של ביטאון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית "פראוודה" במוסקבה, והציג את עצמו כמר פראוודה.

"אהיה גלוי לב", מסר העיתון מפי ברון פראוודה ממיאמי "אין זה קל לחיות בארה"ב עם שם כזה."

הוא מסר לעיתון שפירוש שמו "אמת" ברוסית, כי "אנשים מסויימים שואלים, לעתים בצחוק ולעתים ברצינות: "איך העניינים אצלכם הרוסים. מה הם אומרים. מה נתחדש."

הוא הוסיף: "ביקרתי שלוש פעמים בבריה"מ כתייר, ואני מוכרח לומר כי הרושם על רוסיה שהיה לי בארה"ב, השתנה עכשיו — אינכם כה איומים." (ער)

במימצאי סקר: 19% תומכים בעמדות כהנא 47% — "יותר מדי דמוקרטיה"

קרוב למחצית האוכלוסיה היהודית הבוגרת, 47%, סבורים כי יש יותר מידי דמוקרטיה בארץ, לעומת 12% האומרים כי יש בארץ פחות מידי דמוקרטי. ו־40% המגלים אדישות לגבי השאלה של צורת המשטר הפוליטי. מימצאים אלה מתפרסמים בגליון הקרוב של הירחון "מוניטין" בשיתוף עם מינה צמח ("דחף").

מימצאי המחקר האחרון מלמדים, בין היתר, כי 28% מן הציבור תומכים במפורש בדעה שצריך לשנות לחלוטין את המשטר הפוליטי ולהנהיג בישראל משטר אוטוריטארי חזק של מנהיגים שאינם תלויים במפלגות. 19% נוספים משיבים כי אין להם דעה בנושא. לדעת 30% המפלגות הפוליטיות מיותרות ואפשר או צריך לוותר על קיומן.

21% מן האוכלוסיה תומכים בהשקפות של הרב כהנא ותנועת "כך", אם במלואן ואם ברובן הגדול, ו־6% משיבים כי אין להם דעה בנושא. 47% פוסלים את השקפות הכהניזם מכל וכל.

בנושא של חופש העיתונות ואמצעי־התקשורת נמצא במחקר כי רוב של 50% תומכים בדעה הקיצונית הטוענת כי אמצעי־התקשורת מזיקים למדינה ו"צריך לרסן אותם ולהגביל את פעולתם". מול 48% הדוחים דעה זו.

מימצאי השנה משקפים בכללם נסיגה מסויימת בתפיסות הדמוקרטיות של הציבור בהשוואה לאשתקד, אך אין הם חורגים מתחום התנודות שנרשמו בשנים הקודמות. עורכי המחקר מציינים כי צריך לכן להמתין ולהיווכח אם נסיגה זו משקפת תנודה תקופתית, הנובעת מנסיבות־הרקע הספציפיות, או שהיא מסמנת גם ראשית מגמה עמוקה יותר.

עבודת השדה של המחקר נערכה בסוף חודש מרץ, והמדגם הקיף 1185 מרואיינים, המייצגים את כלל האוכלוסיה היהודית הבוגרת בארץ, למעט תושבי קיבוצים ומתיישבים מעבר לקו־הירוק.

(שע־ה)

פרס מודה לקיסינג'ר — "הוגה רעיון הוועידה הבין־לאומית..."

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס שלח אתמול עקיצה אל עבר מזכיר המדינה האמריקני לשעבר ד"ר הנרי קיסינג'ר, שהביע לפני ימים אחדים עמדה שלילית כלפי ועידה בין־לאומית. בנאום לפני מועצת קרן ירושלים, שהתכנסה בתיאטרון ירושלים, הודה פרס לד"ר הנרי קיסינג'ר "על כך שנתן לנו את הרעיון של פתיחה בין־לאומית למו"מ ישיר, בעת המגעים עם מצרים" אחרי מלחמת יום כיפור.

פרס אמר עוד, כי המלך חוסיין הולטי בהתנגדות לשילוב מנהיג אש"ף יאסר ערפאת בוועידה בין־לאומית. זאת משום שלדעת המלך חוסיין ערפאת אינו יכול לחדול מלהוות סכנה עבורו.

בפגישה שקיים אתמול פרס עם הסנטור לואל ווייקר, סנטור רפובליקני המכהן כחבר בוועדת הבטחון וההקצבות של הסנט, אמר פרס, כי בריה"מ כבר מעורבת ממילא באזור, והשאלה אינה אם באמצעות ועידה בין־לאומית תוכנס ברה"מ למזרח התיכון, אלא האם תיטול ארה"ב את היוזמה לידיה או תתיר אותה בידי ברה"מ.

פרס הוסיף, כי יש הבנה עקרונית בין ישראל וארה"ב, כי לא תהיה חריגה מכללי המשחק שסוכמו לגבי ועידה בין־לאומית.

על היום
27.5.87

חטא לימוד חינם

האוצר מאשים את שר החינוך, שבמקום לקצץ הוא מעדיף לפגוע בתלמידים. תמיכתו בחוק לימוד תיכון־חינם העשירה את המבוססים והטילה נטל כבד יותר של מס על העניים

מאת יצחק שור

מכתבי הפיטורין ששלח משרד החינוך בימים אלה לאלפי מורים איחדו את שני ארגוני המורים תחת קורת גג של מטה משותף, שתפקידו להיאבק נגד הקיצוצים החמורים במערכת החינוך. החלטתו הראשונה של המטה היתה להשבית אתמול את כל מערכת החינוך, ליום תמים, החל מהגנים וכלה בסמינרים. אם שביתה זו לא תעזור, לא יהססו המורים לפגוע בבחינות הבגרות.

משרד האוצר מטיל את כל האחריות להשבתות על שר החינוך והתרבות יצחק נבון: „במקום לקבוע סדר עדיפויות חדש במשרדו הוא מעדיף לפגוע במישרין בתלמידים. נבון צריך היה לאחד בתי־ספר וסמינרים קטנים, לסגור פנימיות מיותרות ולבטל כפילויות במינהל ובפיקוח. חטאו העיקרי של נבון, כמו גם של קודמיו, הוא בתמיכתו בחוק לימוד חינם בתיכון, אשר העשיר את המבוססים והטיל נטל כבד יותר של מס על העניים". כך בערך טען רפרנט האוצר, איזי קפלן, באחד מדיוניה האחרונים של ועדת החינוך והתרבות על הקיצוץ בשנת הכספים הנוכחית בסך 44 מיליון שקלים.

טיעונו הנגדי של השר נבון הוא כלכלי בעיקרו: „שנת הכספים האחרונה הסתיימה בעודף של 1.2 מיליארד שקלים במקום גרעון צפוי של 400 מיליון שקלים. בזמן שקיימת סכנה כי ילדי ישראל יישלחו לבתיהם ב־11, ובזמן שמקצועות שלמים נמחקו מלוח השיעורים, ויתרה המדינה על הכנסות של 880 מיליון שקלים בשנה הנוכחית, על־ידי הורדתה של תקרת המס". אשר לוויכוח על הרחבת חוק לימוד חובה גם לתיכון משיב השר נבון: „דווקא בשנותיה הראשונות והקשות חוקקה מדינת ישראל את חוק לימוד חובה, 1953. באותן שנים עלו 750,000 איש, והכפילו את אוכלוסית המדינה".

האוצר לא קונה

המשמעות המעשית של הקיצוצים הצפויים היא ברורה: הפחתת 89,000 שעות הוראה, סגירת 150 בתי־ספר קטנים, פיטורי 5600 מורים, אי־קליטת 3000 בוגרי סמינרים, בניית 445 כיתות במקום 1160 ועוד.

משרד האוצר אינו קונה את „הסיפור". לדבריו, קיימות במשרד החינוך 1,700,000 שעות הוראה שבועיות, מתוכן 300,000 אינן ניתנות במישרין לתלמידים, אלא מוקצות ל„חינוך", ניהול ושעות תפקיד. משרד החינוך מאשר פתיחת כיתה ל־6 תלמידים, במקום ל־10, ומאשר תקן מלא ל־15 במקום ל־20. בפנימיות רבות התפוסה אינה עולה על 75 אחוזים.

כמה מן הטענות האחרונות מעידות על בורות או היתממות: פתיחת כיתה חדשה נובעת מצרכים סקטוריאליים, שהרי ילד בממלכתי־דתי לא ילמד עם ילד מהזרם הממלכתי, ילד מחנ"ד לא ילמד עם סתם ילד דתי, ובן קיבוץ (כמעט) לא ילמד עם בן־מושב. בלי שעות ניהול, חינוך ותפקיד לא יוכלו מנהלים, מחנכים ורכזי מקצועות למלא את תפקידיהם.

בעייתה של מערכת החינוך היא פוליטית, לא תקציבית: לפנימיות מוזרמים מדי שנה 180־200 מיליון שקלים. חלק ניכר מן הפנימיות הן דתיות. פנימיות מצויות גם ברשות הסוכנות ומשרד הרווחה. כדי לצמצם פנימיות דרוש תיאום בין הגורמים. לשם כך יש להקים ועדה בין־משרדית שתגיש המלצות לממשלה. אך אפילו תקום ועדה כזאת — האם יסכים שר העבודה והרווחה, משה קצב, להעביר לידי שר החינוך והתרבות את הטיפול, הסמכויות והתקציבים, בנוער השוליים?

במקרה הטוב תושג פשרה תקציבית, שלא תפתור אף בעיית יסוד. במקרה הרע — יימשכו ההשבתות.

על הפרק

ועידה בעל־כורחם

ירדן היא בעד ועידה בין־לאומית; מצרים בעד; מארוקו בעד; כל הקהילה האירופית בעד וכך ארה"ב ובריה"מ — ושמיר, גם אם ימאן, סופו שיבלע את הגלולה

מאת דב בר־ניר

מדינאות נבונה אינה רק הערכת מצב — היא גם ראיית הנולד, וזו תלויה כולה באינטואיציה קולעת, או לפחות סבירה. וכאן חוזר אני למפלגתי: בימים שבהם כיהן ויקטור שם־טוב כמזכ"לה, היתה היא הראשונה בין מפלגות המדינה שחייבה ועידה בין־לאומית לנסיון השכנת שלום בין ישראל ושכנותיה, בתנאי שהיא תשמש מבוא למשא־ומתן ישיר בין הצדדים. למעשה אימץ שמעון פרס לעצמו את הגירסה הזאת, ושוב היינו צריכים להיות הראשונים שנחזק את ידיו, בקווים כלליים, בעלותו על הדרך הזאת.

אך הרי מפ"ם היא באופוזיציה, וכך יצא, שהיא מעלה סימני־שאלה בכל פעם שתתחתי־הדרך או, להבדיל, הליכה [illegible] מכשולים על דרכו. כימים האחרונים [illegible] מפי נציג מפ"ם רשמי מאור, ובפורום [illegible]

(המשך בעמוד [illegible])

החייאה חינוכית

ועידה ראשונה לקידום החינוך לערכי תנועת העבודה תיפתח היום בירושלים ביוזמת הוועדה המרכזת של ההסתדרות, במגמה ליישם ערכים שטואטאו מתחת לשטיח

מאת אבשלום קווה

היום נפתחת בירושלים הוועידה הראשונה הנושאת את ההבטחה לקידום החינוך לערכי תנועת העבודה. אין בכוונת היוזמים להעלות באוב את זרם העובדים, אלא למלא חלל ריק, שמערכת החינוך ממלאת אותו עתה, באדישות, בחינוך „אפור" ובחוסר־אונים בעל פנים שונות.

היוזמה למהלך, אשר קיבל את הגושפנקה של הוועדה המרכזת, היא של יו"ר המרכז לחינוך ולתרבות בוועד־הפועל, נחום מסה. מטרות הוועידה, אשר תימשך יומיים במלון „שלום": בירור והגדרת עמדות פראגמטיות־רעיוניות של ההסתדרות ותנועת העבודה בתחום החינוך, גיבוש תנועה של מחנכים ואנשי ציבור המבקשים לקדם את החינוך לערכי תנועת העבודה, בניית תשתית אירגונית לשיתוף פעולה, תיאום ויישום עמדות חינוכיות תוך שילוב מועצות הפועלים וגורמים תנועתיים העוסקים בחינוך.

בוועידה משתתפים 430 נציגים של הגורמים העוסקים או קשורים בחינוך: ארגון המורים העל־יסודיים, הסתדרות המורים, ארגון ההורים המרכזי, נציגי רשתות חינוך וסמינרים למורים וכן נציגים של עובדי רווחה. הוועידה הינה סיכום של 30 ועידות מקומיות שהתקיימו במהלך החודשים האחרונים במועצות פועלים בכל רחבי הארץ.

נסיקה מסוכנת

סגן יו"ר המרכז לתרבות, פיני שומר, ומנהל המחלקה לחינוך, אהרון ברנע, קובעים כי מערכת החינוך חשובה מכדי להשאירה בידי אנשי חינוך בלבד וכי אין בכוונת היוזמים לערער על העמדות הקיימות והמקובלות ולא לחתור להקמת מערכת בתי־ספר כדוגמת א.ד. גורדון התל־אביבי או גונן הירושלמי, אלא להפיח רוח ערכית ישנה־חדשה, תוך יישום החוק הממלכתי, שלא בא לידי ביטוי.

המשתתפים יתחלקו לקבוצות דיון שיעסקו במספר מגוון של נושאים: חינוך ליהדות הומאניסטית, חינוך לציונות סוציאליסטית, ערכי תנועת העבודה בהוראת המקצועות, בית־הספר והקהילה, חינוך פוליטי בבית־הספר, התמודדות חינוכית עם השאלה הערבית במדינת ישראל, חינוך לשלום, חינוך לשוויון בין המינים ועוד.

הוועידה אמורה לסכם את הוועידות המקומיות ולהניח אבן־פינה לתנועה רחבה לקידום החינוך הערכי. לתפקיד יו"ר התנועה מיועד מנכ"ל משרד החינוך לשעבר, אליעזר שמואלי. כמו כן מתוכננת הקמת מועצה מייעצת לנושא. תאי אותה תנועה הם ועדות ההיגוי שליד מועצות הפועלים, אשר אירגנו את הוועידות המקומיות. בוועדות ההיגוי חברים מחנכים ומורים, אשר לדברי שומר וברנע איכפת להם והם חרדים מהנסיקה המסוכנת של החינוך אל זרועות התמרנות הגסה והתחרות האלימה. התנועה לקידום החינוך הערכי אמורה לשמש מכשיר רב חשיבות, כדי שיוזמת הוועידה והוועידות לא יירדו אל התהום הבטוח והחביב של הנשייה.

פנים הולכות ומתעוותות

לדברי ברנע ושומר, הצליחו הוועידות המקומיות „להדליק" אנשים רבים, מתחומים שונים, המוכנים לצאת מהכורסות הנוחות ולפעול. ביניהם מורים רבים המדברים על הצורך בשינוי עמוק של פני החינוך בארץ, פנים ההולכות ומתעוותות ואשר הביטוי המוחשי לכך הוא בחינוך האפור, המאפשר להורים בעלי אמצעים לספק לבניהם ולבנותיהם כלים שאין באפשרותם של רבים אחרים.

בוועד־הפועל הולכת וגוברת, לדברי השניים, המודעות כי התחום החינוכי הוא אשר יקבע בסופו של דבר את פני ההסתדרות או, בלשון אחרת, אם בכלל ההסתדרות תמשיך להתקיים. סיעות הליכוד וחר"ש מתנגדות לעצם הוועידה. הליכוד חושש שמכניסים בדלת האחורית את זרם העובדים ואילו אנשי חר"ש מתלוננים כי הוא שלב ציוני נוסף בדרך הפרידה מהיסודות הסוציאליסטיים. לדברי שומר וברנע אין הוועידה מעוניינת לעורר פאניקה פוליטית. אין היא כלי מפלגתי וכל מטרתם להפיח רוח חדשה בערכי תנועת העבודה, כאשר אלה אינם [illegible] בעורף הממלכתי.

הוועידה, כאמור, איננה אמורה לקרוא תיגר על החינוך הממלכתי. היא אמורה להיות שלב ראשון בהחייאה ויישום ערכים שטואטאו מתחת לשטיח ולתודעה.

תעודת הכשר לרכב בלי מנוע

המכונית הלא־תקינה שנוסעת עם תעודת טסט מזויפת יכולה להיות זו שמלפניך או מימינך ● הכבישים מלאים במעללי כנופיית הזייפנים שנלכדה על־ידי המשטרה

מאת זהבה מוזס

הקטל בדרכים אינו יודע מנוח. מדי יום מתרחשות מספר תאונות בכבישי הארץ ועקב מספרן הרב, [illegible] ליבנו גם בהן. רק תאונות שמספר ההרוגים והפצועים בהן רב, זוכות לכותרות שמנות בעיתון ותיאורים מפורטים.

בחלק מהתאונות אשמים הנהגים או הולכי הרגל ובחלק ניכר אחר של המקרים, נעוצים גורמי התאונה בכלי־רכב שאינם תקינים.

באחרונה חשפה היחידה הארצית לחקירות פשעים, ברשותו של תנ"ץ שמעון סביר, רשת זייפנים באיזור המרכז, שסיפקה תעודות רישוי שנתיות לרכב גנוב ובלתי־תקין ורשיונות נהיגה זמניים לנהגים, שרשיונם נשלל מהם.

הכנופיה עבדה בעורמה ובתיחכום רב. ולמעשה, הקימה משרד רישוי פרטי. משרד, שכולו נכנס לתיק קטן הכולל טפסים ריקים של רשיונות־נהיגה זמניים, טפסים ריקים מקוריים של מבחני רישוי רכב וחותמות גנובות ומזויפות עם כריות להחתמה. את המשרד הפעילו שבעה איש, בראשם הרצל אוולאי. הוא הזמין בחנות חותמות תמימות למראה ולאחר מכן, חתך בעזרת סכין את אותיות הגומי הבלתי־רצויות ויצר חותמות מזויפות באיכות טובה עד כדי כך, שגם שוטרי תנועה שבדקו את הרשיונות בבדיקות שגרתיות לא הבחינו בזיוף. אנשי הכנופיה גם פרצו לבנקים ולמוסכים וגנבו חותמות מקוריות. במשרד התחבורה והרישוי גנבו טפסים ריקים לחלוקה.

במשטרה מעריכים כי תמורת 50 עד 100 דולר, מתגלגלות כיום בכבישי הארץ מאות מכוניות ומאות נהגים המסכנים את חיינו. הכנופיה לא היססה לתת הכשר גם למכונית בלי גלגלים או למכונית שהמנוע נגנב ממנה. השיטה בה פעלו היתה פשוטה להפליא: עימם שיתפו פעולה כ־20 סוחרים בעלי מגרשי מכוניות ומתווכים. אלה נהגו למכור את מכוניותיהם לאחר ששיכנעו את הלקוח כי הרכב תקין והוסיפו לו כטובה מיוחדת רשיון רכב לשנה, שכמובן היה מזויף. נוסף על כך, נהגו אנשי החבורה, לפנות לממתינים בתור במשרדי הרישוי ובמוסכים השונים, ולהציע להם תמורת סכום פעוט, לדאוג לרישוי הרכב. רבים מהנהגים לא היססו לעבור את הטסט למרות שמכוניותיהם אינם תקינות ולקבל רשיון נהיגה זמני שנמנע מהם בדרך חוקית.

בעיית הימצאותם של כלי־רכב ונהגים בלתי־כשרים על הכביש אינה מתבטאת רק בעבירה על החוק ולא רק [illegible] לתאונות מחרידות. עקב השימוש בניירות מזויפים לא בוטחו כלי־הרכב כפי שדורש החוק ונפגעי התאונות — גם אלו שלא באשמתם — לא יוכלו לפנות ולהחזיק את המגיע להם, אם מחמת נזק גופני [illegible] או מחמת נזק חומרי. הבעיה חמורה עוד יותר כשנזכרים שכנופיה זו [illegible] במיוחד לצורך העניין באיזור המרכז, אינה היחידה הפועלת בארץ בתחום [illegible] וכלי־הרכב. לפני מספר חודשים, [illegible] צוות חקירה מיוחד ממרחב [illegible] בראשותו של פקד ברטי [illegible] התארגנות רומה, שנוסף על [illegible] רשיונות נהיגה מזויפים, הצליחה לפטור נהגים מהפקדת רשיונותיהם [illegible] המשפט ובכך מנעה את גורם ההרתעה [illegible] מנהגים המועדים לפורענות ואיפשרה להם לחזור לסורם על הכביש.

בעקבות חשיפת הכנופיה [illegible] הודיעה המשטרה, כי בכוונתה להדריך את ראשי לשכות התנועה, שינחו את השוטרים, כיצד לגלות ולאתר רשיונות מזויפים. בכוונתה לשתף פעולה [illegible] עם משרדי הרישוי. כן נוצר צוות [illegible] בעת חידוש הניירת הדרושה לנהיגה תקינה, כדי לעלות על זיופים מתוחכמים. אך כל אלה, אין בהם די ויש [illegible] דרכים נוספות ומקוריות כדי למנוע [illegible] שניתן. תאונות בהן יקופדו חיי־אדם.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

החובש על הגבעה

יגאל ארד התקדם בין הקליעים השורקים. הוא חבש פצוע אחד, פצוע שני ועוד אחד ועוד אחד... הלוחמים בגבעת התחמושת ידעו שברגעים הקשים הם לא ייעזבו

מאת בצלאל עמיקם

ביום מוכה־שרב של קיץ הסבתי במרפסת חיפאית, עם יגאל ארד, החובש מגבעת התחמושת. בצעננו אבטיח קר לצלחים ושוחחנו על קורותיו של קרב קוב מרם על גבעת טרשים זו שבמאתי ירושלים, גבעת התחמושת. שני ילדיו הקטנים התרפקו עליו והאזינו [illegible] לזכרים.

שבועיים לאחר אותה פגישה פרצה מלחמת יום הכיפורים. יגאל נפל במצוותיה של איסמעיליה.

יגאל ארד נולד באולינוב שברוסיה ב־1919. הוריו נמלטו לשם עם פרוץ מלחמת העולם השניה מפולין וכשגוייס האב למלחמה בחיל בצבא האדום, התגוררה האם בקולחוז. ידיעות שכבו והמשפחה חזרה לארץ מוצאה, פולין, והתגוררה בשלזיה הדרומית. שם, קרוב לגבול הצ'כי, ראה הילד העירני איך יהודים מבריחים את הגבול בדרכם אל מעבר למסך [illegible].

„הם הולכים לארץ ישראל" — אמרה האם. כשהיה יגאל בן 20, הלך בעקבותיהם. „עזבתי את המשפחה ועליתי לארץ. שלחו אותי לקיבוץ דברת בעמק יזרעאל. לא ידעתי את השפה העברית וההתאקלמות היתה קשה. סידרו לי משפחה מאמצת, לולק סדרן העבודה. חמישה חודשים לאחר בואי כבר חויילתי ומצאתי עצמי בהנדסה קרבית".

„אחד בעד כולם"

לאחר קורסי השתלמות בחבלה, צניחה וחובשות — נעשה יגאל חובש מוצנח מן המניין. הוא הצטרף לשורות היחידה הלוחמת שאחד מערכיה הראשונים הוא הכלל: „אחד בעד כולם וכולם בעד אחד". תפקיד זה נשמר לו גם במסגרת המילואים.

ימי הכוננות שקדמו למלחמת ששת־הימים מצאו את יגאל ארד נשוי ואב לשני ילדים, נבוך ומבולבל. בבית רב־הקומות בו התגורר נותר כגבר יחיד, מוקף נשים שבעליהן גוייסו. יגאל, כרבים מעמיתיו ליחידת הצנחנים, נאלץ להמתין בבית בקוצר־רוח לצו הקריאה שבושש לבוא. הקריאה המיוחלת הגיעה לתיבת המכתבים שלו ימים ספורים בלבד לפני שהחלה המלחמה. במחנה המגוייסים עברה מפה לאוזן השמועה, כי צפויה צניחה קרבית בחולות אל־עריש, ושהמשימה שתוטל על הכוח תהיה ניתוק וחסימה של נתיבי התנועה המצרית בצפון סיני.

ביום שני, החמישה ביוני, הגיעה לפרדס רוחש הברחשים שליד אחד משדות התעופה — בו התמקמו הצנחנים — הוראה להעתיק את מיקומו של הגדוד לירושלים הבירה. עם דמדומים הגיעו הצנחנים למרכז הירושלמי השלו בית־הכרם והתקבלו בחמימות על־ידי תושביו. איש לא שיער כי עומדים הם בפני המערכה האכזרית ועקובת הדם בתולדותיהם.

הקרב על הגבעה

חובש בעת קרב הוא גם לוחם לכל דבר. עליו להגיע לכל מקום בו מתחולל מאבק עם האוייב ולעתים מזומנות אף לקחת חלק פעיל במשימה. יגאל, אשר היטיב להכיר את חובתו הכפולה כלוחם וכחובש, נטל עימו את ציודו האישי — עוזי וחמש מחסניות כדורים. אליהם צירף את תרמילו אשר נגדש בחומרי חבישה, תחבושות, אגדים וזריקות מורפיום. על גבו היתה בת־לווייתו הקבועה — האלונקה.

היעד ששורטט בפני הצנחנים היה פיצוח מערך ההגנה המבוצר בגבעת התחמושת ובבית הספר לשוטרים ויצירת קשר חי עם הר־הצופים המנותק. עלטת הלילה העניקה לכוח את חסותה.

הצנחנים נעו באיטיות. עמוסים היו בציוד עמו אמורים היו לצנוח במרחבי סיני ועתה העיק המשא הכבד על שכמם. עוד בשטח ההיערכות — בטרם יספיקו להלום באוייב שהתבצר בראש הגבעה — נפגעו הראשונים. יגאל סייע לפינוי המהיר לעורף. אולם היתה זו ההתחלה בלבד. עד לסיום תפקידו היה עליו לראות עוד הרבה דם, מוות וכאב. אבן הנגף הראשונה היתה גדר התיל, שעטפה את המיתחם סביב סביב כצעיף כרוך לצוואר. אולם קוצי הברזל השנונים לא בלמו את ההתקדמות. משהוסרה הגדר — החלה ההסתערות לחפירות האוייב, לכיבוש מאחזיו.

מערכת תעלות קישור התפתלה כנחש עקלתון והוליכה אל הבונקרים ואשנבי ירייה סמויים. מערכת התעלות הזאת היתה לנתיבי דמים שבו שעטו הצנחנים. באפיקי התעלות שקישרו בין בית הספר לשוטרים לרום גבעת התחמושת ארבו להם חיילי הלגיון שהמטירו מעמדותיהם ברד מוות מכל כלי הנשק. תעלות קישור המרופדות כאבן ירושלמית היו צרות וחרף הלחץ מאחור התנהלה ההתקדמות בעצלתיים.

בראש חוליית המתקדמים

בראש החוד הפורץ נפגעו הפצועים הראשונים. בשמעו הקריאות „חובש!" — ויגאל חש להושיט עזרה לזקוקים לה. כדי להגיע לקדקוד הטור היה עליו לשלוף את גופו הצנום מבטן התעלה ולדלג על שפתה. כדורים נותכים צפו סביבו, מאיימים להדביקו ולהצמיתו לארץ. אך לא היה בהם כדי לבלום את מרוצתו. „לא חרדתי לעצמי" — שח לאחר הקרב — „אני כבר אסתדר. אך האחריות לחיי האנשים התלויים בעזרתי היא שדחפה אותי".

ידיו פעלו בקדחתנות. הוא חבש פצוע ראשון, אחריו שני ושלישי, ועוד אחד ועוד אחד. אך סיים וכבר מיהר להדביק את מפקדו בראש חוליית המתקדמים. „ידעתי כי יש מי שידאג לפצועים ויפנה אותם לעורף, אולם אם אשאר מאחור, לא יהיה חובש שיטפל בנפגעים בקו הראשון".

ההתקדמות לאורך התעלה היתה כרוכה בהתגברות עוצמת האש. מספר הפצועים הלך ורב. שוב ושוב נחלץ יגאל ארד מערוץ האבן המוגן — וזינק, שפוף, כשכדורים שורקים מעל לראשו, להושיט עזרה, להציל. הוא חבש פצועים אנושים כשמפץ פגזי מרגמה והדי רימונים מתבקעים משמשים רקע למלאכתו. לחייל שפגז שיסע את רגלו הצית סיגריה ותחבה לפיו. פצועים אחרים זכו לטפיחת כתף מעודדת ולהבטחה כי החלמתם לא תהיה קשה.

תרמיל העזרה הראשונה התרוקן במהירות. לתדהמתו, גילה יגאל כי חומרי החבישה אזלו. „חובש!" — יגאל נזעק למקום הקריאה. על הארץ היה מוטל פצוע. דמו קלח במהירות והאדים את חולצתו. „יש לבצע חסימת עורקים ולהציל את חייו" — חלף בו הרהור כברק. רצועת רובה הפכה חוסם עורקים, נכרכה סביב ועצרה את שטף הדם. לחייל אחר, שרגלו התרסקה, אילתר החובש יגאל קיבוע בעזרת רובה של חלל ירדני.

משתם טיהור המסדרון האבן המפותל הגיחו הצנחנים לקרב על כיבוש פיסגת הגבעה. טרם התגלה להם כי בקרבו נחצבו בונקרים שפתחיהם נסתרים מעין־רואה והם טומנים בחובם מלכודת מוות לכל הקרב. במזרח הפציע שחר. עד מהרה נשטפה גבעת הקרב בקרני שמש הקיץ הבהירה. האור חשף את הצנחנים ללועי כלי הירי הירדניים וגדל מספרם של הנפגעים. בזרם הפצועים ההולך ורב הבחין יגאל בשני עמיתיו, החובשים המחלקתיים. הוא נטל את תרמילי הציוד הרפואי שלהם וזינק קדימה. עתה נותר חובש יחיד בים האש.

קיפאון־קרב

לפתע עצר והתבונן בידיו המגואלות. הדם המפעפע סביבו המם אותו. חולשה איומה מוטטה אותו והוא נשען במשותק על דופן התעלה. „אינני רופא ולא צמחתי בחדר ניתוחים. לא יכולתי לשאת עוד את התמונה המזוועת" — תיאר לימים את תחושת הקפאון שאחזה בו בעיצומו של הקרב.

יד אמיצה טילטלה אותו: „מה קרה יגאל, נפצעת?" הקול — קולו של אמנון, רס־סמל של הפלוגה. יגאל התנער באחת וחושיו שבו אליו. ושוב אץ להציל חיי אנשים, צמוד לראש הטור. הוא הזריק מורפיום לפצוע אנוש לשכך מעט את כאביו, חבש אחרים ועצר שטפי־דם. דמותו הקלילה, המפזזת בין הקליעים השורקים, עוררה את הלוחמים והבטיחה להם כי גם ברגעים קשים לא ייעזבו.

כל עוד סער הקרב, לא נפנה יגאל למנות את מספר הפצועים בהם טיפל. רק משדעכו היריות ולרגלי עמדת האוייב האחרונה התקבצו שישה־שבעה לוחמים בריאים — יכול היה החובש להעריך את היקף הפעולה ולאמוד את מספר האנשים שלעזרם חש. על חבישת פצועים תחת אש — מעשה שהציל רבים ממוות — עוטר יגאל ארד באות העוז.

ירושלים אחת. 20 שנה

וידוי

אני אוהב להיות בה. בתוכה. בינה לבין עצמה. חושף שנה אחרי שנה את השכבות: תחילה את העדינות, אחר כך את הקשות. מביט אל הרכות, רוכן אל העבות, נזהר בשבירות, מדלג אל הקשיחות.

חי בין השכבות ובתוכן. מהלך בשאון ללא שעון. מביט שוב ושוב במחזה העדינים, המתגנבים בשליל צבעי פסטל חמים של אבן. צופה בם נמהלים בבליל ריחות סואן ומתאדים אל התכלת הנפרשת מלוא אופייה.

חי בבליל. בתוכו. מהרהר בתוכו. חולם ומתפנקק בו כמו ענני נוצה. נמזג את תוכו טיפין טיפין, נקלט בו כמו תלקיק פסיפס בקלחת היום־יום. שותה אותו בוקר וערב כמו קוקטייל חריף בגביע חסר תחתית.

חי בקלחת. מוקף בה סחור, סחור. נושם את דמותה הסמיכה. התוססת. ממשיך ותוהה ימים רבים ביני לבין עצמי מדוע דווקא אותה. נעצר לרגע: מחדיר לתוכה מבט אוורירי של שלווה ומקבל תשובה ברורה כהר נישא.

חי אותה מבט אחר מבט, שבת אחרי שבת, יום אחרי יום, צום אחרי צום, חול אחרי קודש, חודש אחרי חודש. ממשיך ועודם איתה בריזק זרוני את שנותינו. תוהה בכל פעם מחדש בהבדל התהומי: עורה קרום עליה בצעירה בשנות העשרים ואני הרי יודע שהיא נושקת מלא אופיה ויופיה את שנות האלפיים.

חי בה. הולך ברחובותיה אל ליבה ומגיע. חי את עורקי דרכיה, חמדת פרבריה. תשוקת מעשיה. לעיתים עומד מולה ופורט על נימי עתידה המעורפל. חולם את חומות נפשה וגדרות מחשבותיה נעלמים במקסם מבריק של הבנה. מתפלל שכל איפיוניה ורצונותיה, כוונותיה ושאיפותיה יתגשמו ללא סתירה. וכוונותי נושרות אל הרזה ההדרית, מתמזגות בהדי קריאות המואזין, יבבות החסידים וצילצולי הפעמונים. אדי תפילות רוויים מתרוממים באיטיות מעלה מעלה. מתעבים מעל ראשנו הטרודים. מסתירים את השמש, מתמלאים עד להתפקע ומתפרקים לבסוף. ונופלים עלינו כמלל רווי אלימות הניתך אלינו מן החדשות. וחוזר חלילה.

אלי הכהן

עיר של מטה

מאת לוי מורב

אני אוהב את ירושלים. לא את הקדושה, האלוהית, המיסטית, אלא את ירושלים הארצית, העסיסית, האוכלת, שותה ועושה אהבה. את ירושלים של גבעת־רם, של אבו־שוקרי והמיצה של ריצי, ירושלים שאווירה הנקי והצונן, גורם למי שעולה אליה ממישור החוף, הישר מעשן המכוניות של רחוב המלך ג'ורג' פינת דיזנגוף — סחרחורת מיידית. ירושלים מרגשת אותי ואילו יכולתי, הייתי בא אליה לפחות אחת לשבוע.

חמש שנים עשיתי בעיר. שנתיים כקומונר במחנות־העולים, בצריף העץ הירוק שבמגרש הרוסים, ליד הכנסיה הרוסית הירוקה, בצל עצי הזית, במקום הנושק למוסררה ולרחוב הלני המלכה. כן שכנו אז אולפני קול־ישראל. נתמזל מזלי והגעתי לירושלים בינואר '67 וחוויתי גם את העיר הקטנה, המחולקת, האינטימית, השכוחה, הפרובינציאלית והירושלמית כל־כך, וגם את העיר המאוחדת, הגדולה והקוסמופוליטית שחוברה לה לא יחדיו. עם הציחוחות והקולות והתושבים של העיר המזרחית. בשנת 73 חזרתי לירושלים, הפעם לאוניברסיטה בגבעת רם, למעונות האלף ולמנזה, לשי"ח, לקמפר"ס ול„פי האתון"; לבניין קפלן ולמעורב הירושלמי של „סטקיית מכס" בשוק מחנה־יהודה.

ירושלים מעולם לא היתה בשבילי עיר הקודש, לא משוש תבל ולא עירו של יבוס. היא מקום שאהבתי בה ולמדתי בה וחינכתי בה עשרות נערים ונערות בגיל העשרה. עירו של יהודה עמיחי. החרדים מעולם לא הפריעו לי ובשבתות ובחגים ניצלתי את העובדה שלא היה לי רכב כדי לטייל בה ברגל. הקומונה היתה ברחוב הס, ליד ימק"א. בשבתות לא היה צורך ללכת למגרש כדי לדעת מה קורה במשחק, ולא הייתי צריך לנחש „מי דפק את עמידר"? אוהדי בית"ר ענו בקולו: „אורי חמודי" (והלא הוא אורי רובוביץ). משם להר־ציון, למושבה הגרמנית ולשער יפו המרחקים קצרים.

אני חי בתל־אביב, עובד בה ואוהב אותה, על החילוניות הבוטה שלה והנהנתנות שהיא מקרינה, על קירבתה המיידית לים ועל ההיצע המרהיב שלה בתרבות. בקולנוע, תיאטרון, מוסיקה ומה לא. ירושלים היא חלק מן הביוגראפיה הפרטית שלי ולמרות זאת, כאשר אני עולה אליה אני מרגיש בה קצת כמו תייר וקצת כמו אוהב החוזר לאהבה ישנה, אהבת נעורים שחלפו לבלי שוב, שהיו ימים וסוערים והתרחשו בעיר הזאת.

לירושלים אני מגיע כדי לפגוש פקידים בכירים בבנק־ישראל, באוצר ובמשרד ראש הממשלה, כדי לשבת במזנון הח"כים ולשוחח עם העמיתים מהתקשורת ועם חברי כנסת מזדמנים. גם ביום עמוס פגישות אני משאיר לעצמי פנאי לטייל ברחובותיה של העיר. מבצע גיחה לעבר מחנה־יהודה, המשולש, רחוב שלומציון המלכה, רח' כורש ופנת הבייגלה. במקום זה עמדה פעם המאפיה ולידה היינו באים בלילות החורף הקרים, אחרי ה„פעולה", לאכול בייגלה חם ישר מהתנור. משם אני יורד לשער יפו ונכנס לעיר העתיקה. בקיץ אני קונה תאנים נוטפות עסיס או תות עץ אדום ולבן, מצטייד בקפה ערבי שחור עם הל שריחו דבק בתיק הצד שלי ימים רבים אחר־כך.

יהודה עמיחי מספר באחד משיריו על ישיש יהודי, שכפות ידיו העלו יבלות מכך שהיה מלטף את אבניה של העיר. לא ליטפתי את אבניה. אבל תרשתי את סימטאותיה ולמדתי את מידותיה בכפות רגלי. גרנו בבית ירושלמי ישן בנוי אבן עם תיקרות גבוהות וחלונות ארוכים. בחורף הקור היה חודר לעצמות. בתל־אביב אין חורף, לא ממש. בירושלים החורף הוא קר. גשום ולעיתים יורד גם שלג, ואז, אחרי שבועיים של שמיים מעוננים מגיעים ימים של חסד של קיץ חורפי. היינו יושבים על הגג, אנחנו והחרדונים, ומתחממים בשמש הזורחת בשמיים כחולים ללא רבב. חוגגים את חוסר הדאגה, את הנעורים, את אי הידיעה. לא חושבים על המחר, לא על המעמד ואפילו לא על העם.

אומרים שירושלים היא בירת הנצח של ישראל. בשבילי היא קודם כל עיר של יופי, עיר של הנאות. עיר שחיים בה בני־אדם שכואבים בה וחולמים בה ואוהבים בה. וגם שונאים בה הרבה.

המשכים

ועידה

(המשך מעמוד 6)

מוסמך מאוד, הושמעו קולות, אמנם מלאנכוליים — המבשרים לנו כי פרס עומד עתה ליד שוקת שבורה, ושתי ידיו ריקות: אין לו רוב, בממשלה ובכנסת, שיחייב ועידה בין־לאומית, ושוב, אין לו רוב להקדמת הבחירות, למען יכריע הבוחר בין העמדות המנוגדות.

כמעט מסובר כאן שהוא הגיע לקיר אטום, וזאת משום שלא הכין לעצמו „תשתית" פרלמנטארית למדיניותו. נוסף לכך, חטא הוא בכך שהתחמק מלומר שנכון הוא לוויתורים טריטוריאליים, כמחיר השלום, ובכך טישטש, והחמיץ הזדמנות לומר את האמת המחנכת באוזני העם.

אודה: מכל הדיון המפלגתי הזה עלה איזה ריח של ספקנות, אם לא של פסימיזם גמור, ביחס לקידום תהליך השלום בידי שר החוץ. אשר לי, יש לי בכל אלה סברה איתנה אחרת, לפיה תתכנס ועידה בין־לאומית ובטרם תתכנס, או בשעת מהלכה, יקיץ־הקץ על ממשלת האחדות הלאומית, ותוכרזנה בחירות חדשות בישראל.

מילכוד עולמי

הבה נראה: ירדן היא בעד ועידה בין־לאומית; מצרים היא בעד; מארוקו היא בעד; כל הקהילה האירופית היא בעד; ארצות־הברית של אמריקה, לאחר היסוסים ראשונים, היא בעד; יתירה מזו: היא פתחה עתה בשיחות עם ברית־המועצות (שגם היא בעד) על נוהלי ומיגבלות אותה ועידה, ואגב — לדעת הכול, ולדעתי, בערבון מוגבל — המעצמות, שגילו צבע עד כה, טוענות שהן מתנגדות לפתרון כפוי על הצדדים. עוד מעט יתברר כי העולם המדיני כולו מחייב ועידה בין־לאומית.

עוד לא ידוע אפילו אם אש"ף יעמוד עד הסוף — בקונסטלאציה עולמית זאת — בתביעותיו להיפרד כליל ממשלחת ירדן, ולמנות דווקא את חברי מועצתו הלאומית כנציגיו הבלעדיים לוועידה, או שמא יתן יד לשיגור אוהדיו, או בעלי דרג נמוך יותר. מכל מקום, קרב הזמן כאשר יצחק שמיר יימצא ממש במילכוד עולמי, המורכב מכל מעצמות־העל, כל אומות אירופה, כל מדינות־ערב, המגלות עתה סימני מתינות, ואולי אף סוריה, אם ברית־המועצות תלחץ עליה לחייב השתתפותה בוועידה.

מדוע נעמוד אנחנו — אנשי מפ"ם — עם „סטופר" ביד ונכריז על „קץ ההשליות", או על „אי־הכנת תשתית פרלאמינארית", כאשר התהליכים אמנם יגעים, אך מתמשכים, מתחוללים לנגד עינינו, והם יעמידו את ישראל במצב של היענות (מרצון במערך, מאונס בליכוד) לוועידה הזאת — או במצב של בדידות כה קיצונית, שאפילו אימרת־הכנף „עם לבדד ישכון" לא יהיה בה כדי לחלצנו מ„כניעה" לרצון העולם, או מבחירות חדשות בישראל. לכן סבור אני — בניגוד לחלק מחברי הספקניים — שוועידה בין־לאומית קום־תקום, בין אם תקדמנה לה בחירות חדשות בישראל ובין אם לאו. אני מאמין, כי יצחק שמיר לא ירוץ לבחירות והוא יבלע את „הגלולה" של הוועידה... עד שיפרדו בה הדרכים בין המערך והליכוד. ונלך בששון ובשמחה לבחירות חדשות, למען יכריע העם במחלוקת.

פונקציונלי וטריטוריאלי

עד לכאן, סיכויי הוועידה. אך מה עשוי להיות תוכנה? מה מצטייר כמוסכם בין פרס לבין המלך חוסיין — כלום רק הנוהל, או שמא משהו בגוף הדברים? אינני בסוד הדברים, אפילו הכתובים. אך התרשמותי האיתנה היא שהוסכם ביניהם על מעין פתרון־ביניים שניתן לקוראו פשרה פונקציונאלית, קון־דומיניון ירדני־פלשתיני־ישראלי, לפיו תעסוק ישראל רק בהבטחת ביטחונה בשטחים, וכל השאר יעבור נוהלית לידיים ירדניות־פלשתיניות.

בצדק טוען איפוא פרס — ובטון תקיף — כי הוא לא נשא־ונתן כלל ועיקר על ויתורים טריטוריאליים, על החזרת שטחים. ברם: שימו־לב לראיונו האחרון, בליל־שבת, ב„ידיעות אחרונות". הוא נשאל: „האם לדעתך ניתן להגיע להסכם שלום עם ירדן ללא ויתור על שטחים?". וכאן באה תשובתו האופיינית: „כן, אפשר. בשלב הראשון". כל ילד בעריסה יבין כי המדובר הוא כאן בשלום בשני שלבים": שלב ראשון פונקציונאלי — שלב שני, טריטוריאלי. לכך מוכן אני להוסיף כי שני העמים זקוקים למעין פסק־זמן, ואם תרצו, להכשרת לבבות, עד שיתרגלו, כל אחד מהם, למציאות חדשה שתלך ותיווצר: הפלשתינים יתרגלו לשותפותם ההיסטורית ההכרחית עם הירדנים, ותהא הצורה הקונסטיטוציונית של שותפות זאת כאשר תהיה — והישראלים (היודעים לחייב ועידה בין־לאומית והמתנגדים, באותה נשימה, לוויתורים טריטוריאליים) יתרגלו גם הם לוויתור על שטחים. יחד עם סידורי הביטחון, לטווח בינוני וארוך, שיהיו כרוכים בכך. והרי המלך חוסיין כבר הודיע, בעיתון אמריקני, שהוא מבין כי ישראל לא תוכל להחזיר את כל השטחים, והוא גם מבין שירושלים תישאר מאוחדת (אולי מתכוון הוא לפיקוחו, ופיקוח האיסלאם דרכו, על מסגדי הר־הבית). עד כאן — האינטואיציה, שיכולה להיחשב כתחזית.

והערה אחרונה: מדוע לא עוזב המערך את ממשלת האחדות הלאומית, שהיא עתה ממשלת שמיר. לעניות דעתי, חייב פרס לקדם את תהליך השלום ויהי־מה, ולהוסיף לשבת בממשלת ה„אחדות" עד שיוביל אותה לשערי הוועידה, או לקלפי. אין זה כלל משחק אבוד.

חוגים מקורבים

מאת דליה שחורי

ירושלים במשל

המדור הזה נכתב בכל יום שלישי בירושלים וכותבת המדור רוצה לומר היום, יום ירושלים, מילה אישית וכללית. זהו יום חג ה־20 הוא מספר עגול וחגיגי במיוחד. אבל איזה יום חג הוא זה כשלפני כל הליכה או נסיעה למזרח ירושלים (כן, המונח עוד לא נמחק) חושבים פעמיים אם מוכרחים ואם כדאי. איזה יום חג הוא זה שלפני כל נסיעה לקמפוס הר הצופים, למשל, חושבים האם לנסוע בדרך הקצרה, העוברת ליד שער הפרחים, איפה שמשליכים רימונים, או האם לנסוע בדרך הארוכה והבטוחה, העוברת את רמות אשכול וכולה בסביבה יהודית. איזה יום חג הוא זה כשהחצי השני של האוכלוסיה בעיר המאוחדת שחוברה לה יחדיו אבל בדיוק באותו יחס שהחצי הראשון שמח. והמצב הולך ורע.

היחסים המתוחים בין יהודים וערבים הם לא מן השמיים. לוא ירדן היתה מספחת אליה את מערב ירושלים, וזהו משטר נאור בכל שמשטר כיבוש יכול להיות, לא היינו אוהבים אותה יותר משערביי ירושלים אוהבים אותנו. לוא הירדנים היו מתעקשים נוסף על כך לבוא ולשבת בינינו, ליישב מחדש את שכונת קטמון זאת דיר יאסין ולנסות להבריח אותנו משם במיני תחבולות לא אנינות כמו עשיית צרכים בסביבתנו או עלינו, הרעשות והתנכלויות אחרות, אהבתנו הנתונה ממילא במשורה, היתה מצטמצמת עוד יותר. המתנ"סים ובתי־הכנסת היו הופכים לתאי התנגדות מהפכניים. ביום ירושלים „שלהם" היו רבני ירושלים, ישראל והגולה מכריזים של יום תענית. אי־אפשר, או אם אדבר בשם עצמי, אני איני יכולה לחשוב על יום ירושלים מבלי לראות את הצד הזה של המטבע. עבורי יום ירושלים יהיה יום חג כשיהיה אפשר לחיות בעיר כבטחון מלא, ללא חשש, יהודים וערבים, תוך ידיעה שכל תושבי העיר הם אנשים חופשיים וריבוניים.

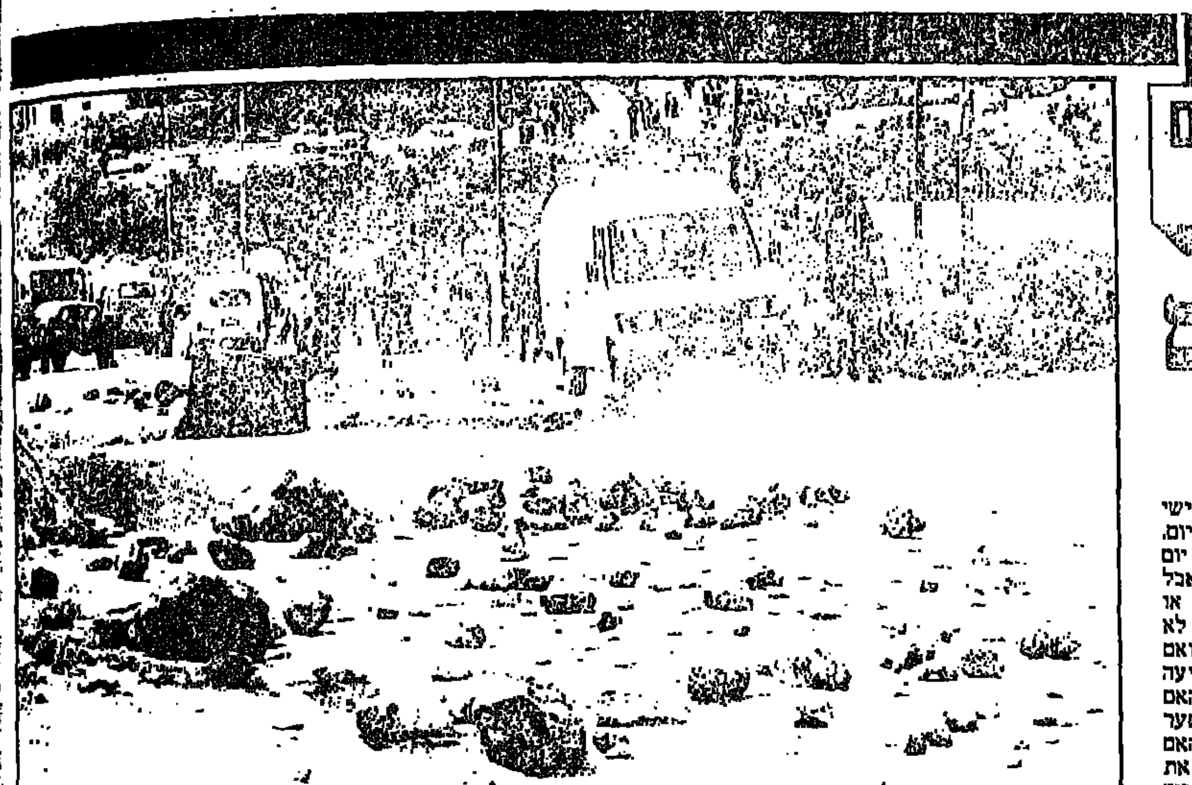

מהומות בירושלים המזרחית

עמוס עוז קובל באחרונה על הכינוי „שחורים", שאנשי השפלה הצמידו לסוג מסויים של ירושלמים, למורת רוחו. השחורים, הוא אומר, יכולים להיות החרדים ואולי עדות המזרח ואולי אוהדי בית"ר ירושלים. כירושלמית, במידה שאני מתמצאת בעיר שלי, השחורים אינם אלא השוואראצעס. החרדים עוטי המעילים השחורים והכובעים השחורים והגרביים השחורות, המדלגים בשבתות על ראשי הגבעות ובמרכזי הצמתים כשחלוקי אבנים בידיהם, נכונים ליידות אותם בחילוניים שאינם שומרי שבת. לכאורה, זה נושא לגמרי אחר. למעשה, עוד פן של המציאות הפוליטית הישראלית, שבה יחסי הכוחות של ממשלת מחצית־מחצית לא רק משתקים כל מעש מדיני, אלא מרכים תחרות על נפש המפלגות הדתיות, מורימים לכליהן עוד כסף ומחזקים לא רק את אחיזתן אלא גם את חוצפתן.

לדידי היתה ירושלים מאז בואי אליה בראשית שנות הששים ישראל כולה. בחופשותי בחו"ל כשהייתי חושבת על הארץ, חשבתי על ירושלים. כשהייתי חוזרת לארץ, חזרתי לירושלים, כמי שנולדה בתל־אביב הלחה, המזיעה, מליאת המקקים (רק ריח הים חסר לי עד היום הזה), היתה עבורי ירושלים אי של יופי. אמנם תובעני, מסגור, מעייף, לא חדל לרגע להכריז על נוכחותו ולדרוש תשומת לב, אבל אי של יופי, שמעולם עד היום הזה לא הפך מובן מאליו, עם שקיעות וזריחות ושמש באמצע השמיים שלא רואים באף מקום אחר. היתה בעיר הזו מידה של אצילות וגבהות שנשארה בה גם אחרי שהפכה מטרופולין מאז יוני 1967.

עם כל ישנוניותה והיותה כאילו מחוץ לעניינים, כה היו התמסגנות של כל מה שהתרחש במדינה לאחר מכן. הקנאות הדתית התחילה בה. השאיפות למלכות ישראל השלישית יצאו ממנה. הפנתרים הלא־נחמדים גדלו בשכונותיה. כהנא הפאשיסט איווה אותה למשכן לו. הבחירות האישיות לראשי ערים, להבדיל, אחת התופעות המרנינות שקרו בארץ בשנים האחרונות, החלו עם הדוגמה האישית של טדי קולק — הדבר הכי טוב שקרה לירושלים פרט להכרזתה כבירת ישראל. „שלום עכשיו" נולדה בה.

ההתחרדות של ירושלים היום היא ... מפחיד וחונק, אך טועה מי שחושב ... לעצור אותה על־ידי בריחה מן העיר. ... שפרס ושמיר יוסיפו להחניף לדתיים ... להם חוקים ולשחדם בכספים, כן ... המדינה כולה, בעקבות ירושלים, ... אורתודוכסי ומושחת, אור ליהודי האורתודוכסים וחושך לאחרים. ... האפשרות הצרה ביותר מאפשרויות ... היהודי.

לא נפתור דבר על־ידי עזיבת ירושלים ... שלא נפתור דבר על־ידי עזיבת הארץ. ... היא, שאותו שלטון, המפגין אותנו ... בעור הדאגה לאיכות החיים שלנו בארץ ... ממנו והלאה, גורם בחוסר יכולת ... שלו, באזלת ידו וברצונו להמשיך ... בכל תנאי, לכך שהחיים הופכים ליותר ... נעימים, לפעמים סיוטים ומייאשים. לא ... לתושבי השטחים המוחזקים, אלא ... היום זה ירושלים, מחר זה יגיע לתל־אביב. שלא יהיו אשליות.

סולם פרס

לא סיים המערך לאסוף את השרים אחרי שהליכוד דחה בשתי ידיים בקבינט את ההצעה בדבר ועידה בין־לאומית, והיתה ההצבעה על הצעות אי־האמון בכנסת. יצא מהן המערך בעור שיניו — שהרי אילו היה בידיו להפיל את הממשלה, היה בהחלט כן מצביע אי־אמון — ובאה ההתגוששות בפרשת ש"ס.

הליכוד סיכם עם ש"ס מה שסיכם. בפני המערך עמדה השאלה איך להגיב על כך. מצא השר המשפטן משה שחל, כי יש בהסכם בין הליכוד וש"ס עבירה כפולה: על קווי היסוד ועל ההסכם הקואליציוני, הקובעים שניהם, כי יישמר הסטטוס־קוו במדינה בענייני דת, ועוד עבירה על ההסכם הקואליציוני, הקובע, כי צירוף מפלגות נוספות לקואליציה ו/או צירוף נציגיהן לממשלה „ייעשה במשותף ובהסכמה הדדית".

פרס העיר על כך את אוזנו של שמיר וכתוצאה מכך השהה שמיר את הבאת הצעתו לצרף את הרב פרץ לממשלה עד יום א' השבוע. בינתיים דאג המערך להודיע, שאם שמיר יעלה את ההצעה בממשלה, פרס יבקש להעביר אותה לקבינט ושם היא תיפול בהצבעת תיקו. מקורבי שמיר השיבו מלחמה ואמרו, ששמיר לא יסכים להעביר הצעה מן הסוג הזה לקבינט, כי היא אינה מעניינו. ועוד אמרו, שלא מדובר בצירוף מפלגה חדשה לקואליציה אלא בחזרת שר, המשתייך על מחנה הליכוד, לממשלה, על־פי הסכם פנימי בין הליכוד וש"ס.

המערך, שהתחיל לנפח את שריריו, הבין תוך ימים ספורים, שהוא גם מרגיז את ש"ס — פארטנר פוטנציאלי ליום סגריר — וגם לא יעזור לו. הוא החל להתלבט איך לרדת מצמרת העץ, שאליה טיפס בלולייניות זריזה מדי. ברגע האחרון הוא מצא לעצמו סולם נצרים, ממנו ירד לאט לאט, נשמר מריסוק אברים. פרס הציג בממשלה, ביום א' השבוע, שלוש שאלות, שהיו כאילו שלושה תנאים, שתשובה חיובית עליה מצד ראש הממשלה היתה אמורה לאפשר למערך — כך אמר מראש משה שחל למשה נסים — להצביע בעד צירוף הרב פרץ לממשלה.

שלוש השאלות־תנאים היו: א) האם ההסכם הקואליציוני וקווי היסוד בעניין הסטטוס־קוו יישמרו? ב) האם ההסכם בין הליכוד וש"ס מחייב תחיקה מטעם הממשלה? ג) האם ועדת השרים שהוקמה למציאת פתרון מוסכם לרישום גרים עדיין קיימת ופועלת?

שמיר השיב על שאלות פרס בחיוב. לשאלה הראשונה — הממשלה קיימת על יסוד ההסכם הקואליציוני וקווי היסוד. לשאלה השניה — לא תהיה הצעת חוק מטעם הממשלה בלי שהממשלה תחליט על כך (ואנו יודעים למי יש היום רוב בממשלה, אבל הליכוד יוכל גם, אם לא ירצה להתעמת עם המערך בממשלה, להגיש לכנסת הצעת חוק פרטית לתיקון פקודת הגיור). לשאלה השלישית — ועדת השרים לעניין רישום גרים שרירה וקיימת.

וכך איפשר שמיר לפרס להצביע על צירוף הרב פרץ לממשלה, בלי ששמיר ויתר כהוא זה. פרס קשר לגרוגרתו עוד ... בלשכת ראש הממשלה ... קודם ליכבד להם פרס את שרי הליכוד ...

יצחק שמיר, אמרה, עכשיו הוא החזיר להם את ש"ס. אמנם עם גועל נפש, עם הכנה לשנות את פקודת הגיור, אבל שוב ... קבוע ומה טוב ומה נעים. הבעיה היא, ... לשמוע היום השמצות על המערך ... ללכת ללשכת שמיר. די להסתובב ... הכנסת ולשמוע מה החכים של ... מדברים על עצמם ועל מנהיגם.

● הקואליציה והשאלה האפריקנית

במחצית החודש הבא ייצא ראש־הממשלה יצחק שמיר לביקור בשלוש ארצות אפריקניות: זאיר, קאמרון וליבריה. ... יעמוד בסימן מבנה הקואליציה הרופפ... ייצא לאפריקה לאחר ישיבת הממשלה ... לארץ ביום ו' באותו שבוע, כדי שיוכל ... את ישיבת הממשלה ביום א' שלאחר מכן.

כך לא יצליח ממלא־מקום ראש הממשלה שמעון פרס לשבת על כסא ראש־הממשלה ... לא פעם אחת, אבל לעומת זאת גם שמיר ... ילקק דבש: לעשות שלוש ארצות אפריקניות בחמישה ימים פירושו לישון כל לילה בארץ אחרת. הוא בטח יאמר לעצמו, אם יום ... היום, סימן שאני ביאונדה. הוא ישוב לארץ עייף אך מרוצה.

תנאים של סיוט

לפני שבוע כתבתי, שבגלל העיכובים במינוי שגריר בארה"ב מתפקדת השגרירות שלנו בוושינגטון באורח לקוי. תיקנו אותי. השגרירות, אמרו לי, דווקא מתפקדת נהדר. השאלה היא כמה זה רלוונטי. הדיפלומטים שלנו בשגרירות, הוסיפו, אנשים כמו עודד ערן, יוסף למדן, טובה הרצל ודובר השגרירות יוסי גל, מכירים את כל מי שצריך להכיר במימשל ובקונגרס, במחלקת המדינה ובבית הלבן, באיפ"ק ובציבוריות האמריקנית, שלא לדבר על כלי התקשורת. האמריקנים מלאים שבחים עליהם.

אבל כל זה לא רלוונטי מפני שיש נתק גמור בין השגרירות ובין לשכת השר. אנשי השגרירות חשים כאילו הושארו לבד על אי בודד. נוח לי יותר לצטט בנקודה זו דברים שנאמרו לי, בעילום שם: „יש פה חוסר לויאליות של השר למשרד שהוא מופקד עליו עד לדרגה של בגידה במדינה. פרס עושה דה־לגיטימציה של המשרד שהוא אמון עליו ומנהל הכל ישירות עם האמריקנים, דרך תומס פיקרינג פה וטלפונים ישירים לריצ'ארד מארפי ואחרים בוושינגטון, ואף אחד במשרד ובשגרירות לא יודע כלום. יש משרד חוץ נאמן ומתפקד. אם השר עוקף אותו ומחליט לעבוד ישירות עם האמריקנים — הוא בוגד.

„פרס עושה זאת בקנה־מידה שעולה על כל קודמיו, כולל משה דיין. הוא בכלל לא עובר בענייני המשרד. הוא מתעסק לו בחלומות באספמיה, נעול על הוועידה הבין־לאומית והמו"מ עם חוסיין, ומזניח את יחסי החוץ של ישראל. יש לו חמישה ששה אנשים משלו וזה שיש לו גם משרד חוץ, הוא שוכח".

יש טענות נוספות. הבאתי את העיקר. שגריר בוושינגטון עוד אין. מאיר רוזן עומד לשוב בסוף החודש לארץ. פרס מחכה לתגובת שמיר על מרוס' איתמר רבינוביץ. שמיר ישיב בשלילה. הוא סבור שלתפקיד השגריר בארה"ב דרוש אדם עם נסיון צבורי, וכלל לא התייחסתי כאן לכפל הקולות המגיע לוושינגטון מירושלים בעניין הוועידה הבין־לאומית, ההופך את עבודת ההסברה לאפשרית. בתנאים של סיוט.

ממלא־מקום נטול מקום

תוך כדי דיבור עם מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין על התקנה החדשה שהוציא, שמהיום והלאה שרים הנעדרים מישיבות הממשלה יוכלו להצביע רק באמצעות ממלא מקומם ולא באמצעות פתק שישאירו מראש — התברר, שגם לשרים בלי־תיק יש ממלא־מקום. תשאל למה הרי אין להם תיק או במה אפשר וצריך להחליף אותם? בהצבעות. רק בהצבעות. חזון מקאברי, המזכיר לי את הנפשות המתות של גוגול.

● מבט למרחוק

יועצו המדיני של שר החוץ ד"ר נמרוד נוביק היה מוכן להתערב, לקראת ההצבעה בקבינט על ועידה בין־לאומית, שההצעה תזכה בשמונה קולות: חמישה שרי המערך וכן שמיר, לוי ונסים. משה ארנס ואריאל שרון, סבר, הם היחידים שיצביעו נגד. אולי כאן טמון ההסבר לנסיון להשפיע על שרון, באמצעות מאמר בעתון, להקשיב לקול התבונה ולהצביע בעד. זה היה יכול להיות יפה. תשעה־נגד־אחד, בעד המדיניות של פרס. מספרים, שהוא כמעט שכנע בכך את האמריקנים. עד שארנס שמע על כך, הלך אליהם ואמר: השתגעתם? איפה אתם חיים?

● האיש עם הכיפה והצלב

בדיחה שסיפר השבוע מזכיר הממשלה, בישיבה השבועית שלו עם הכתבים המדיניים, לא לפני שביקש את סליחתו של כתב „הצופה": ב־1964, כשהאפיפיור פאולוס השישי ביקר בארץ, עברה השיירה שלו ליד שער מנדלבאום. אשה משכונת מאה שערים הציצה בחלון, ראתה את השיירה ואמרה לבעלה: דבר מאוד מוזר. אחד עם כיפה ועם צלב כזה (הראתה על חזה) פה. אמר בעלה: זה בטח מהמזרחי.

דו"ח המפקח על מט"ח

ישראל איננה אי בודד

הסקירה השנתית של המפקח על מטבע החוץ היא טיסור ...; אך הדו"ח נשאר חייב תשובה בשאלה מרכזית ... — מהו גורל הסכום שהמשק מפסיד כתוצאה מניפוח ... מטעת יבוא, מצד אחר, וניפוח חשבונות יצוא מצד ... הממונה על המכס הצביע על קיום תופעה זו ... כזאת אף נתפסו בעלי מפעלים גדולים.

התופעה של ניפוח חשבונות מתחלקת לשלושה סוגים. הראשון, ... יבואן מנפח את חשבון היבוא, מעביר דולרים לחו"ל ומשאיר ... שם. כתוצאה מזה קטנים רווחיו, ותשלום מיסיו. מבחינה ... כלכלית משתקפת התופעה בהקטנת התוצר הלאומי ...

הסוג השני הוא של היבואן שלצורך זה הינו גם יצואן ומנפח את חשבון היבוא. כלומר, במקום 1,000 דולר עלות המוצר הוא ... לדוגמה, חשבון על 1,200 דולר. העודף נשאר בחשבונו ... בשלב שני הוא מייצא מוצרים ב־1,000 דולר. אך רושם ... ל־1,200 דולר. את ההפרש הוא מכסה מהדולרים העודפים ... לו מהיבוא המנופח. במקרה זה הוא רוכש מבנק ישראל ... ב־1.60 ש"ח ומוכר אותם בחזרה לבנק ישראל ב־1.90 ש"ח, ... יצוא. הרווח כאן קטן יותר ומסתכם רק בכ־20־15 ... של ניפוח החשבונות.

... שלישית היא הקטנת חשבון היצוא וקבלת חלק ... היצוא מתחת לשולחן בחו"ל. גם תופעה זו גורמת הקטנת ... הלאומי.

... אלו אינן נסקרות בדו"ח המפקח על המט"ח, והוא אף ... „אומדנים אלה אינם כוללים את כל ה'דליפות' של מט"ח. ... לא את הדליפות הקשורות באי־הבאת תמורות בגין יצוא ... של מטבע־חוץ בגין יבוא". מן הראוי שהמפקח על ... למלא את החסר ולכמת את העלות של המניפולציה ... למשק המדינה.

... הסקירה עצמה הבליטה מגרעת זו בדו"ח, ניתן לקבוע ... כי העודף, או הגרעון במאזן התשלומים של המדינה ... של דבר, לא באמצעות היבוא והיצוא אלא ע"י ... או המרות מטבע בבנקים או מחוץ למערכת הבנקאית. ... דליפת מטבע־חוץ מסבירים הפרשים של עד מיליארד ... במאזן תשלומים. בין דליפות לחו"ל של כ־400 מיליון דולר ... פנימה של 600 מיליון דולר, ואולי אף יותר.

רכישות לבלטות

... 1983 יצר הסקטור הפרטי (ללא הממשלה והבנקים) ... של 2,100 מיליון דולר בתחום המט"ח. לעומת עודף של 400 ... דולר בשנת 1986. אם בודקים את הרכב הסכום, מתברר כי ... 1984 רכשו הישראלים 1,340 מיליון דולר מט"ח ממערכת ... לעומת 260 מיליון דולר בלבד ב־1986. כלומר, חלק ... שרכש הציבור ב־1983 לא שימש לצריכה מיידית והוצא ... רק ב־1986. ב־1983 רכשו את המט"ח לא כדי להשתמש ... לחו"ל אלא כדי לצבור אותו. ב־1986, ההיטל של 15% ... על רכישת מט"ח בבנקים. לעומת השער השחור, הוא ... ניוטרליטי. לכן הציבור משתמש ברזרבות שלו לצורך ... כאן, שנתוני הגרעון אינם משקפים את הצריכה בפועל ... אלא גם את הרכישות למלאי.

אסור איפוא לראות במאזן התשלומים כשלעצמו יעד למדיניות כלכלית. יש לראות בגרעון במאזן התשלומים תוצאה של מדיניות תקציבית ומדיניות הכנסות על בסיס היכולת לממן את הגרעון במאזן התשלומים, בלי ליצור התחייבויות עתידיות שאין לעמוד בהן. מאידך, מותר להגדיל את ההתחייבויות במט"ח לשם השקעות במשק. לשם כך יש להנהיג אינדיקטור נוסף במדידת מאזן התשלומים — גרעון בניכוי יבוא מוצרי השקעה.

הגידול ברכישת מט"ח ע"י הציבור ב־1983 מומן ע"י יבוא דולרים ע"י הבנקים לשם ויסות המניות הבנקאיות. בדרך זו זרמו לארץ כ־800 מיליון דולר, שנרשמו כהשקעות בניירות־ערך הנסחרים בבורסה. תוספת המלאי של הישראלים, ושאיפתם להחזיק מט"ח מתחת לבלטות, מומנו באמצעות אשראי מחו"ל, שבמקרה זה הובא לארץ לשם ויסות מניות הבנקים. הדבר לא היה מהווה בעיה לולא העובדה שהציבור הישראלי רכש את הדולרים כאשר הדולר היה במחיר־שיא, ומכר אותם במחירי שפל. לו הציבור הישראלי (כולל בנק ישראל והבנקים) היו מהמרים על יינים יפאניים במקום על דולרים, המשק היה מרוויח מכך כמיליארד דולר. אולם מאחר שרוב הצבירה בוצעה בדולרים של ארה"ב, קיים הפסד הון גם מבחינת המשק הלאומי. אומנם הפסד הון זה מתקזז ע"י כך שגם ההתחייבויות שנוצרו הן דולריות, אך לבטח לא נוצר רווח הון, שהיה יכול להיווצר.

דליפות לכל הכיוונים

על־פי הדו"ח, אחד מצינורות הדליפה של דולרים לחו"ל הוא בסעיף „תשלומים עבור עמלות והוצאות השיווק". ב־1984 הוצאו בסעיף זה 140 מיליון דולר, בעוד שאשתקד, כאשר נעצרה דליפת הדולרים, שולמו בסעיף זה 70 מיליון דולר בלבד. הסכום האמיתי הוא כנראה הסכום הנמוך יותר, בעוד הסכום המנופח כולל הברחת הון לחו"ל.

כל הסעיפים האלה של תשלומים עבור שירותים, ניפוח חשבונות יבוא ויצוא (ובכיוון הפוך), זרימת הכנסות מתיירות לשוק השחור, או רכישת דולר־נסיעות ע"י ישראלים שלא בהתאם לצרכי נסיעה אלא בשל לרצון לצבור מט"ח — מעידים על מגבלות הפיקוח על המט"ח. המסקנה היא, כי אסור ליצור תנאים כלכליים שיעודדו מניפולציות. הפרשי הריבית שבנק ישראל כופה על המשק יוצרים אווירה נוחה למניפולציה כזאת. כיום זורם הרבה כסף חם לישראל, אך אופיו של כסף כזה הוא, שבשינוי ראשון של משבי הרוח יתחיל לברוח מכאן, לאחר שצבר רווחים גדולים. ברגע שכיוון הזרימה ישתנה, ייאלץ בנק ישראל להגיב בפיחות גדול למדי, ללא כל קשר לשער הרצוי ליצוא או לשיעורי האינפלציה בארץ.

סכנה אחרת הקיימת ביצירת תנאים כה חריגים בישראל היא, כי הזרימה החוצה תתרחש במועד פוליטי בו הממשלה לא תאפשר לבצע פיחות. במקרה זה, הדולרים יזרמו החוצה, כולל רווחים שנצברו בזמן קצר, בלי כל אפשרות לעוצרם. תהליך כזה עשוי לגרום הפסד הון ניכר למשק הלאומי ולהכתיר את הספקולציה כנגד השקל בהצלחה.

צבי טימור

חיטה - שמיטה

קצירי החיטה מסורתיים והולך וצפוי יבול טוב — יותר מ־250 אלף טונות — מסר דוד דור, מזכיר ארגון עובדי הפלחה. לדבריו זהו יבול טוב מאוד לעומת יבולי שלוש השנים השחונות האחרונות.

המו"מ עם האוצר על מחיר החיטה המקומית עומד להסתיים בימים הקרובים. מגדלי החיטה דורשים 203.5 דולר לטונה. נציגי האוצר סברו בתחילת המו"מ שיש להם קלפים חזקים — מחירי החיטה בבורסות היו נמוכים, סביב 100 דולר הטונה. לאחרונה הם החלו להתרכך; מחירי החיטה עולים ועומדים על 135 דולר פו"ב לטונה בארה"ב. על מחיר זה יש להוסיף, לפי הנוסחה של חישוב מחיר חיטה מקומית, את הוצאות ההובלה, הביטוח, האחסון והוצאות אחרות ומובן שבמצב הנוכחי, כאשר בריה"מ וסין רוכשות חיטה בארה"ב ובקנדה, והמחירים בתזוזה כלפי מעלה, עמדות הצדדים מתקרבות ויש סיכוי שלאחר שלוש שנים רעות תהיה תשמ"ז שנה טובה למגדלי החיטה.

אך השנה שנת שמיטה, ויש בעיות. בתי הדין של העדה החרדית (בד"ץ) אינם מקבלים את ההיתר של הרבנות הראשית, המאפשר למשקים החקלאיים לספק חיטה לטחנות הקמח. הם גם אינם מסכימים לאשר למגדלי חיטה ערביים לספק חיטה לטוחנות הקמח, מחשש שמגדלי חיטה יהודיים יעשו עסקות עם ערבים וישנו את כתובות היצרנים. לא זו בלבד שאסרו על טוחנות הקמח לאחסן חיטה — הם הודיעו לבעלי הממגורות כי מי שיאחסן חיטה בטוחנת קמח מקומית מסתכן בחרם שיוטל עליו, כך שטוחנות הקמח לא ירכשו חיטה מאותן ממגורות. המשקים נאלצים איפוא לאחסן חיטה במתקנים ארעיים. לדברי אברהם בורג, מהעובדים הבכירים של המשביר המרכזי, הנזק הצפוי הוא מיליוני דולרים.

משרד התעשייה והמסחר, הרוכש בשנים רגילות את החיטה מהמגדלים, שותק ואינו מגיב. התשובה שלהם — „יהיה בסדר". אולם בורג שעניין איננו בסדר. הוא מוסיף, כי רבני העדה החרדית אסרו השנה רכישת חיטה מוקדמת, חיטה שנזרעה במיוחד לפני ראש השנה כדי שלא יהיה בה „חשש שביעית". בורג מסביר צעדים אלה בקיצוניות של החוגים החרדיים, שהפכו את בעית חיטה־שמיטה למבחן כוח.

בינתיים, החרדים מובילים; גם טחנת הקמח של קיבוץ שער העמקים אינה משיב תשובה מלאה.

חיים מרגלית

הסתיים סכסוך העבודה בדיסקונט

עובדי בנק דיסקונט יקבלו מקדמה בשיעור 6 אחוזים, רטרואקטיבית מינואר 87, במסגרת הסכם העבודה שנחתם אתמול בין הנהלת הבנק לוועד העובדים.

ההסכם שנחתם אתמול הביא לסיום סכסוך העבודה בבנק דיסקונט, על רקע תביעות העובדים לקבל תוספות שכר עבור 1986. על־פי ההסכם, העובדים לא יקבלו תוספות עבור 86 ויסתפקו בעדכון תוספות נלוות לשכר (בסכומים קטנים ביותר).

במקביל הוסכם להעניק לעובדים מקדמה בשיעור 6 אחוזים, מינואר 87. הסכם השכר הסופי ל־1987 ייחתם בחודשים הקרובים, לאחר התבהרות הסכמי העבודה במשק.

עם חתימת ההסכם אתמול הוקדמה תחילת הסכמי השכר בדיסקונט מאפריל לינואר, ובכך התאים עצמו הבנק למערכת הבנקאית כולה.

אורי נחשון

נחמקין בוועדת הכספים:

מושבים רבים לא יעמדו בהסדר

ועדת הכספים החלה לדון אתמול בהסדר המושבים. שר החקלאות אריק נחמקין, אשר הופיע לפני הוועדה, טען כי מושבי הגליל לא יוכלו לעמוד בהסדר המוצע, וכי מושבים רבים לא יהיו מסוגלים להחזיר הלוואות ב־8 אחוזים ריבית, כפי שקובע ההסדר.

נחמקין טען גם, כי אין הכרח לבטל את שיטת הערבות ההדדית. בשתי נקודות אלה יש ויכוח בין משרד החקלאות ומשרד האוצר. ח"כ דדי צוקר תקף את הבנקים, אשר לדעתו אחראים למפולת המושבים לא פחות מארגוני הקניות. לדבריו, הבנקים נתנו הלוואות במאות מיליוני שקלים ללא כל כיסוי, בדיקה או ערבויות רציניות. במקרים רבים, טוען צוקר, שיעבדו מושבים את אותו נכס בשני בנקים או יותר.

מרכז סיעת הליכוד בוועדת הכספים, אריאל ויינשטיין, אמר כי הליכוד תומך בסיוע למושבים, אך רק ישירות ליחידות המשקיות. הליכוד תובע, כי במסגרת ההסדר ימומשו כל הנכסים שמחוץ ליחידות המשק — מפעלים, חנויות־מכר וכו' — כדי שהחקלאי הבודד ייאלץ לקחת על עצמו הלוואות קטנות יותר.

מחר יימשך הדיון ולפני הוועדה יופיעו שמעון רביד ומנכ"ל משרד החקלאות, מאיר בן־מאיר.

ב.ב.

מלחמת סיבסוד בסיבסוד

... התבואה, נוהג שבעבר הוקע ... מדינות השוק המשותף ... לדברי מקורות במימשל ובענף התבואה בארה"ב, למכשיר הכרחי ... להגן על יצרניות התבואה ... בעולם. לשם הנהגת רפורמות ... החקלאות, מטרה ראשית של ... האמריקני היא השוק האירופי ...

... למוסקווה, לספק לה כמויות ... ללא תקדים של חיטה מסובסדת, ... בראשית מאי, מבליטה את חלקן של ... לתבואה במדיניות החקלאית ... על מנת שארה"ב תוכל לשמור ... חלקה בשוק.

... הסובסידיות מאפשרות לנו לבצע רפורמה ... החקלאית", אמר דניס אוורי, מומחה ... חקלאות בסטייט דיפארטמנט. „זו ... היחידה להישאר במשחק", אמר ... מהתאחדות הארצית של ... התבואה. „אם לא ננקוט עמדה ... ביצוא, נוסיף להפסיד שווקים."

... מסבסדת כיום קרוב למחצית כמות ... שהיא מייצאת. מתוך 21 מיליוני ... חיטה אמריקנית שנמכרה השנה ... 10.4 מיליון טונות קיבלו ... באמצעות תוכנית משרד ... להגדלת היצוא. התוכנית מעניקה ... ע"י מכירת תבואה ממשלתית ... במחירים נמוכים.

... העסקה הגדולה שהיתה מעולם הודיעה ... בראשית מאי, כי השנה יימכרו ... במחירים מסובסדים 4 מיליוני ... חיטה. משרד החקלאות הודיע לארבע ... שנה, כי אושרו סובסידיות של 44 ... למכירת 950,000 טונות ... למוסקווה. ברמת סיבסוד זו ... בריה"מ לקנות, כ־80 דולר הטונה, חיטה ... רגילים היתה נמכרת בשוק העולמי ... דולר.

... קניינית התבואה הגדולה בעולם ... הלקוח הגדול ביותר של ארה"ב, ... זה שנה לקנות כמויות משמעותיות של חיטה באמריקה, בטענה שהחיטה האמריקנית יקרה מדי. „הסובסידיה לבריה"מ מצביעה על כך שאנו נזקקים לסיבסוד לגבי שווקים מיוחדים, כדי להתמודד עם המצב", אמר שוונסן. התנאים כפו על ממשלת ארה"ב את התפקיד של מסבסדת היצוא. „בעולם יש רק מספר מסויים של מדינות הקונות תבואה. ואותה קבוצה של מדינות מייצאות מתחרה עליהן", אמר אוורי.

הפסקת הסבסוד — רק על בסיס הדדי

בראיון לרויטר אמר באחרונה שר החקלאות האמריקני, ריצ'ארד לינג, כי על אף העובדה שארה"ב מוסיפה להתנגד עקרונית לסובסידיות, הרי אין לה ברירה אלא להשתמש בכלי זה כל עוד עושה זאת יתר העולם. „לדעתנו, יש לשנות את המדיניות הזאת בקנה מידה עולמי", אמר. „אך כל עוד הדבר הזה לא ייעשה, לא נבצע לבד מה שיש לבצע על בסיס רב־צדדי. עלינו לשמור על מקומנו בשוק העולמי."

לינג ומקורות אחרים במימשל טוענים, כי מדיניות הסובסידיות של ארה"ב תאמץ מדינות סובסידיות אחרות במו"מ על רפורמות בקנה־מידה עולמי בחקלאות. לדברי אוורי, לתוכנית הסובסידיות האמריקנית השפעה קונסטרוקטיבית על מדיניות התבואה בעולם. „לולא איפשרנו, על־ידי מדיניות הסיבסוד, קביעת מחירים בני־התחרות לתוצרתנו, היה השוק האירופי המשותף שוקל עדיין הרחבת המדיניות החקלאית המשותפת שלו", אמר. תחת זאת דנים עתה שרי החקלאות של השוק כיצד להקטין את התמיכה היקרה במחירי המוצרים החקלאיים. הם מקווים לבלום את ההצטברות הממושכת של עודפי תבואה, המאלצת את המדינות לשלם סובסידיות יקרות ליצוא.

„ההתחרות שאנו עדים לה היא קטלנית ללא צורך, ונדחפת על־ידי צורך נואש לייצא", אמר שוונסן; „הסובסידיות שלנו לא היו ראשית ההתחרות במחירים. המדיניות שלנו היא רק תגובה על תוכניות דומות שהיו קיימות לפניה, בעיקר בשוק האירופי המשותף." הוא הוסיף: „ציפינו לאות זה מצד המימשל במשך שנתיים. פירוש הסובסידיה לבריה"מ הוא, שמימשל רייגן עומד לנסות ולקבוע לתבואה שלנו מחירים בני־התחרות בשוק העולמי."

מדיניות הסובסידיות תצטרך כנראה להימשך שנתיים־שלוש, עד שיצואני התבואה בעולם יסכימו לתאם ביניהם צעדים לשם הקטנת הסובסידיות וצמצום התמיכה למשקים החקלאיים להמרצת הייצור. „ייתכן כי אז סיכויי החקלאות יהיו ורודים", סבור אוורי.

תוכנית ברוח זו תוגש על־ידי ארה"ב בכינוס הקרוב של הוועדה למו"מ חקלאי של גאט"ט, שתתקיים כנראה בחודש יולי.

רויטר

עורך הכלכלי: צבי טימור

מבזקים כלכליים

■ לראשונה זה חודשים רבים מסתמנת בחודש מאי רגיעה בהיקף המכירות ברשתות השיווק המאורגנות — אמר אתמול סגן שר האוצר, עדי אמוראי. לדבריו, עדיין אין לדעת מה יהיו היקפי הביקושים בערב חג השבועות, אולם משלושת השבועות הראשונים של מאי מסתמנת האטה משמעותית ורק מבצעי ההוזלות מנעו נסיגה מוחלטת במכירות. הירידה במאי נאמדת בכ־30 אחוז לעומת אפריל. ביחס לתקופה המקבילה אשתקד לא נרשמה עלייה משמעותית. אמוראי הדגיש, כי כל המרכיבים של התוכנית הכלכלית הם הצלחה מרשימה, פרט לצריכה הפרטית.

■ עשרה מיליון דולר הושקעו באחרונה בעבודות פיתוח ובהרחבת הבריכות במפעל המלח באילת, ובכך הוגדלה תפוקתן ב־40%. כושר הייצור של המפעל, המעסיק 65 עובדים קבועים ומספק תעסוקה לעשרות משפחות נוספות — מעל ל־65 אלף טונות מלח בשנה.

מפעל המלח באילת החל בייצור מלח גולמי בשנת 1978. במשך השנים הורחבה פעילותו, וכיום הוא מייצר כאמור 65 אלף טונות מלחים בשנה, מכל הסוגים. הייצור כולל מלחי תעשייה שונים, מלח גבישי להכשרת בשר ומלח־שולחן מעולה. כשליש מתוצרת המפעל מיועדת ליצוא, לכ־10 מדינות, באפריקה, במזרח הרחוק ובאיזור הים התיכון.

■ לוז תעשיות וחברת חשמל חתמו על הסכם לרכישת אנרגיה לתחנה שתספק 25 מגאווט של חשמל סולרי לרשת החשמל הארצית. ההסכם להקמת תחנת הכוח הסולרית המסחרית הראשונה של ישראל נחתם לאחר מספר חודשים של משא־ומתן.

צפוי כי התחנה, בהספק של 25 מגאווט, אשר תפוקת החשמל שלה תספק את צריכת החשמל של אילת, תיבנה במהלך השנתיים־שלוש הבאות. התחנה תכלול שדה קולטים פרבוליים של לוז, מעל ל־150,000 מ"ר. הפרוייקט יפיק כ־67,000 מגאווט/שעה לשנה, כאשר כ־80% מהאנרגיה התרמית היא אנרגיית שמש.

■ לאחר מאמצים שנמשכו שנים הצליחה חברת מפעלי ים המלח לפרוץ לשוק ההודי. השבוע נפרקו בנמלי הודו 22 אלף טונות אשלג מישראל בשווי של 1.8 מיליון דולר. האשלג, שנשלח ישירות מנמל אילת, נרכש ע"י משרד החקלאות בהודו. במפעלי ים המלח ראו מאז ומתמיד את השוק ההודי כשוק הטבעי לאשלג מישראל, בעיקר בשל היתרון הלוגיסטי, לאור הקירבה הגיאוגרפית היחסית בין שתי הארצות.

מאת דורית גפן

המת בשביל החי

איזה חסד אחרון יכול להיות למשל למשפחה, שפקדה אותה טרגדיה ואחד מבניה ניספה בתאונת דרכים, אם לא הידיעה, כי למרות הביזבוז האומלל, הנורא והמיותר הזה של חיין, עשויים אולי כמה אנשים שזקוקים להשתלת אברים, שבלעדיה ימותו, להנצל — אם יקבלו את אבריו של המת.

בתוכנית „כניסה חופשית" עלה לדיון נושא התרומות וההשתלות. נושא אנושי מאד, אשר עולה כמעט מדי יום לכותרות — כאשר מתפרסם סיפורו של חולה זה או אחר, המנסה לגייס כספים מן הציבור למימון השתלה וטיפול בחו"ל.

מנשה רז, שהינחה את הדיון, התרכז בהיבטים שונים של הבעיה הרפואית והמוסרית-ציבורית, אך הזניח מעט את העיקר — את השאלה הנוקבת שחייבת להטריד כל אחד מאתנו — כיצד אנו מיישבים את הסתירה בין הנכונות שלנו שחולים הזקוקים להשתלת אבר יסעו לחו"ל, ויהנו שם מתרומות אלמוניות. בעוד שאצלנו אין תודעה של תרומת אברים, לפחות לא במידה כזאת שמאפשרת מתן טיפול לחלק סביר של אלה הממתינים בתור. רז הלך סחור-סחור, והתייחס בהרחבה לנושא מימון הטיפול בחו"ל, שהוא יקר מאד, ורק מתי מעט יכולים לעמוד בו בכוחות עצמם. הציבור נוהג בכל מקרה המובא לידיעתו לתת כמיטב יכולתו, אך ספק אם ניתן לאורך זמן לסמוך על הציבור כמקור עיקרי להרמת הנטל הזה. כאשר שומעים, כי עלות השתלה בחו"ל מגיעה לכ־200 אלף דולר, פחות או יותר, מה הפלא שההנחות שעליהן דיברה שרת הבריאות (שחרור ממס נסיעות, הנחה במחיר כרטיסי הטיסה ואפילו השתתפות חלקית באישפוז) עוררו צחוק בקהל. יחד עם זאת צדקה השרה כאשר הביעה מורת-רוח מכך, שאין רז שם את הרגש במיקוד הדיון בצורך להחדיר לציבור, כי הנכונות לתרום איברים תאפשר לפתור חלק גדול מהמקרים בארץ. הרופאים אשר השתתפו בתוכנית, ד"ר יגאל קם, ד"ר בורמן וד"ר גוטסמן עמדו על יכולתה של המערכת הרפואית בארץ להתמודד עם השתלות.

בתוכנית גם שולבו חולים הממתינים לתרומות איברים, ונדמה כי לאחר הדברים של האשה הצעירה דליה ברזילי, הזקוקה להשתלת לב, אין הרבה מה להוסיף. הפרט המעניין היה קשור בדבריהם של בני-הזוג בן-דרור, מנהלי קרן אדי, אשר מסרו כי בידיהם 250 אלף שמות של אנשים, אשר הביעו את הסכמתם לתרום איברים מגופם לאחר מותם. אלא שמדברי הרופאים הסתבר לנו, כי בידיהם אין הנתונים הללו. אך יותר חשוב הוא זה שלא די בהתחייבות של אדם לתרום איברים, שכן על בני משפחתו להסכים לכך לאחר מותו. בתוכנית לא הוסבר מדוע, אך אם עובדה זו נכונה, הרי היא הופכת את ההתחייבות של האיש בימי חייו לחסרת משמעות ותוקף, וממילא מיותרת.

ההסברה בנושא ההשתלות חייבת לעמוד בעיקר על אותו חסד אחרון, שמזמן למת באמצעות בני משפחתו — להציל באותה הזדמנות טראגית חיים של אדם אחר.

מסך נשיאותי

תוכנית הבידור החדשה „מסך אישי", בהנחייתו של אהוד מנור, נכנסה ללוח המישדרים „בגדול", ומותר לומר גם עם יומרות גדולות, בהביאה כאורח ראשון את נשיא המדינה חיים הרצוג. היוזמה לפתוח את המישדר החדש, אשר במרכזו אישיות כלשהי החושפת ומציגה את טעמה האישי בעיקר בנושאי אמנות ובידור, תוך כדי מתן הזדמנות לעמוד על הפן „הקל" יותר שלה, דווקא עם נשיא המדינה, יכולה להתפרש בצורות שונות.

כמובן שטעמו האישי של הנשיא במוסיקה ובתיאטרון, בקולנוע ובספרות, כמו גם תחביביו, שלא לדבר על איזכור אירועים אישיים מחייו הקשורים לתודעה ולהיסטוריה הישראלית-יהודית, מעניינים לכשעצמם. אך פתיחה כל כך בומבסטית יוצרת ציפיות מלאכותיות. כגון את מי כבר (חשוב ומכובד יותר) אפשר יהיה לארח בתוכנית הבאה? נכון, כי מבחינת היוקרה, הופעתו של הנשיא עושה משהו לאגו של המפיקים והמנחה. בניגוד לשני הנשיאים הקודמים לו, יצחק נבון ואפרים קציר, אשר אישיותם מקרינה חמימות אנושית ועממיות טבעית, הנשיא הרצוג נשמע ונראה מסוייג ומכופתר, ומרוחק משהו.

חיים הרצוג   בלי הפתעות

התוכנית כשלעצמה היתה לא רעה, אך לא היו בה הפתעות או חידושים. גם החומר שראינו ושמענו היה ברובו לא בשרי ולא חלבי, מכל מקום כשר.

הרעיון לתת לאישיות כלשהי „את המסך", ולעקוב אחר טעמו הוא חדש בטלוויזיה הישראלית, אך הוא מוכר היטב ברדיו. ראוי, כמובן, להמתין לתוכניות הבאות, שאולי תהיינה פחות מכובדות, אך אולי יותר מעניינות.

להיות צ'רקסי

תוכנית „מבט שני" הביאה לנו את סרטו של גיל סרן על העדה הצ'רקסית בישראל. עדה קטנה זו, שאינה מונה יותר מ־2300 נפש, עלתה לכותרות עם פירסומה של פרשת נאפסו. הסרט של סרן, לפחות החלק שראינו במסגרת התוכנית, נמנע מלעסוק בעניינו של נאפסו, כמו גם מהשפעת המקרה על העדה הקטנה והסימפטית הזאת, אך קשה היה לשכוח את נאפסו, גם כאשר שמו לא הוזכר.

סרן הצליח לשרטט פרופיל אוהד לעדה ולעמוד על ייחודה בין כל העדות והחיות בארץ. היבט מעניין היה בקשר המיתי כמעט של חלק מבני העדה למולדת הצ'רקסית — עד כדי פיתוח תקוות לשוב אליה. השתמרותה של העדה אף היא מעוררת הערצה, במיוחד נוכח העובדה, שמדובר בעדה כה זעירה במספרה. גם הקשר לישראל והנאמנות למדינה באו לידי ביטוי בכתבתו של סרן. סימן-השאלה שריחף לגבי נאפסו, מצא כעבור ימים אחדים לאחר המישדר את פתרונו, כאשר הסתבר כי נאפסו לא בגד ולא ריגל נגד המדינה.

לא פחות מעניין היה הצד הפולקלוריסטי בסרט — על המסורת וההווי של הצ'רקסים, המתגוררים בכפר כמא ובכפר ריחניה.

בעריכת עלינא תורי

פסטיבל ישראל '87

מגלות לגלות

„חזרתי אל הכפר" — ערב עם המשורר הדרוזי נעים עריידי

מאת חנה רוזנטל

„חזרתי אל הכפר" — חזרות במרכז תיאטרון עכו

שסוע העין לכל אורכו. ואל מקום החיתוך מטפסת הצמרת ממזרח, ועולה אליו ממערב. איזון עדין. נטייה קלה מזרחה או מערבה ויקרוס העין.

התמונה הזאת, המעטרת את עטיפת ספרו של המשורר הדרוזי, נעים עריידי, „חזרתי אל הכפר" היא אחד המוטיבים המרכזיים בו ובמופע הנקרא בשם זה, שמעלה תיאטרון עכו בפסטיבל ישראל-ירושלים.

ספורו של דרוזי שבגיל שתים-עשרה נשלח על-ידי אביו מכפרו מע'ר שבגליל אל העיר חיפה ללמוד בה בבית-ספר ישראלי והיום, בדרכו לסיום הדוקטורט שלו על שירתו של א.צ. גרינברג (!) הוא עומד על אותו קו חיתוך עצמו וכותב: „חזרתי אל הכפר /... חזרתי אל עצמי / ... וזו היתה הכוונה /... חזרתי אל הכפר / כבורח מפני התרבות /... ובאתי אל הכפר / כמי שבא מגלות לגלות /

(מתוך „חזרתי אל הכפר") כי רכישת התרבות האירופית לא היתה בשבילו בבחינת קניית תרבות נוספת בלבד, גם לא יצירת קונפליקט בין שתי תרבויות אלא קונפליקט בתוך התרבויות עצמן.

נטע זר

הוא אומר: „נכנסתי לחברה היהודית, אני כותב בעברית, חוקר ספרות עברית, שייך אפילו לאגודת הסופרים העברים. אבל תמיד אשאר נטע זר — זו הרגשה שדואגים לתת לי. מותר לי לדבר על בעיות של מיעוט, על רוקיום. אבל לא על אלתרמן, לא על שלונסקי וגם לא על פולארד. לא סובלים שאני יכול לצטט מתוך „שולחן ערוך" ומן המשנה. אני פסול בעיני האקדמיה. מעולם לא הציעו לי עבודה באיזו שהיא אוניברסיטה בארץ — גם כשאסיים את הדוקטורט לא יציעו.

או אני יושב בכפר. יש לי שם מיסגרת בטוחה, מגינה ותומכת. אני אדם פחדן, הזוקק להגנה כל הזמן. אין לי מעמד מיוחד ... כי אני לא סופר מגוייס. פעם כשהייתי ... לחוגי השמאל נחשבתי בעיניהם ... לא בעשור האחרון. אפשר שמכנים ... ההשכלה שלי, את שירתי אלי ... שאני כותב בעברית ונראה בעיניהם ... בישוב העברי.

ישנם סופרים ערבים המווים ... מפלגתית, הם מסופקים. יש להם ... וגם טאקטיקה. לי ישנה אסטרטגיה ... טקטיקה. אין בי אפילו מרד ...

אז אני יושב בכפר. מחפש את ... ואת הריחות של פעם ואין. בא ... אחווה ואין. עובר מגלות לגלות".

על המרווח שבין...

" ולפעמים אינני יודע איך / להיות ... בין ארם ובין תרבות ומדבר. / ... הכפר). לדעת עריידי ברורה ... היחסים בין המוסלמים לבין ... הנוצרים ליהודים מערכת היחסים ... יותר. אך הקשה ביותר היא בעייתו ... המשכיל. המודע. הדרוזים היו 1000 ... כבוש מוסלמים, וספגו את תרבותם ... תרבותית אין לו ספק — הם ... מבחינה חברתית ופוליטית ... קיבלו את הדרוזים. כמובן גם לא ... והם נעים על הציר ערבי-יהודים ... שם.

וכך מהלך עריידי לא יכול ... הגליל, ובלבו תשוקה לכרמל. ... החיתוך שהוא גם קו פרשת המים ... השסוע שולח שני חבלי טבור ולא ... אחד מהם.

במופע „חזרתי אל הכפר" ... מושרים על ידי שתי שחקניות ... בתזמורת פסנתר, חצוצרה, סקסופון, ... עוד ותופים. המנצח הוא אורי ... שגם חבר את המוסיקה למופע — ... מאוד. בין השירים שזור עריידי את ... קטעים, קטעים, ויוצר אפוס ... עצמית, חפוש זהות, צער ואהבה ... שמוכרח להתקיים „על המירווח ... הכרמל והגליל."

נעים עריידי בן 37, כתב שלושה ... שירה בעברית, חמישה ספרי שירה ... פירסם מחקרים רבים על סופרים ... בעוד שנה יסיים את הדוקטורט ... א.צ. גרינברג ובינתיים עסוק בכתיבת ... חדש. עיניו נשואות אל „פרס ... ולאחריו — „פרס נובל" למה לא?

הודו לירושלים

מארבע רוחות, תוכנית ב'

מאת יוסי ונונו

למוסיקה ההודית קצב אחר, זמן אחר ואווירה אחרת. המוסיקה משולה לעין, הצמיחה שלה איטית. הנגנים והחשובים מקשיבים לקצב הפנימי שלה, לא ממהרים לשום מקום. בפתיחת הערב ניגן קרישנמורטי סרידהר מוסיקה הודית קלאסית בסארוד. כלי מיתר מצפון הודו הקשה במיוחד לנגינה בשל העדר סריגים.

סרידהאר הוא קודם כל וירטואוז. השליטה שלו בכלי המסובך מושלמת. הוא מאלתר כמו כל נגן ג'אז מערבי, ויש בנגינה שלו ספונטאניות מעוררת בצלילים בהירים מרויקים. שילוב של מוסיקה קלאסית באווירה מיסטית. את סרידהאר ליוו שימן מהיטרא, נגן טבלא מצוין, שתכונה מרכזית שלו לדעתי שהוא יודע להקשיב ולא ממהר לדפוק על התופים, ושרמילה רואי בטמבור. רואי היתה הציר המרכזי. בחלקו השני של הערב היא ביצעה שירים של רבינדראנת טגור בלחניו הוא. טאגור האמין שאין שירה בלי צלילים ולכן מרבית שיריו מולחנים ומושרים. הנושאים שהוא מדבר עליהם הם טבע, גשם, אהבה והשירה עצמה. אי ידיעת השפה פוגמת, לטעמי, בהנאה השלמה. אבל גם ככה הקול של רואי עדיין חודר למחוזות אחרים. עוטף אותך במין קסם ששמור כנראה רק למזרח.

בסוף הערב היא ביצעה גירסה שלה בעברית לירושלים של זהב. מרגש. הקהל עמד על הרגלים. מילה אחרונה על הקהל: האולם היה כמעט מלא והקהל עושה רושם שנהנה. ביציאה הציע מישהו שהפרויקט הבא צריך להיות מוסיקה יפאנית מקורית. חושב רחוק!

קונצרט ראשון

סאליירי ומוצארט בדורמיציון

מאת אורה בן דרור

סאליירי: רקוויאם; מוצארט: רקוויאם; מקהלת פלסטרינה מנירנברג עם תזמורת הבארוק מנירנברג. מנצח רולף גרשל. גודרון אבל — סופראן; סוזאנה פורמה — אלט; ריכארד רוסט טנור; ורנר גרשל — באס.

הרעיון להביא בקונצרט אחד שתי יצירות אלה זו מול זו מושתת על אנקדוטה חוץ-מוסיקאלית חסרת ערך, שהיא אולי טובה לקידום מכירות של סרט, אך לא לקונצרט. השאלה „האם הורעל מוצארט בידי סאליירי" הלהיבה את דמיונם של חוקרים והרבה מאמרים מיותרים העוסקים בסוגיה זו נכתבו על-ידי הסטוריונים ומוסיקולוגים. בכלל, השוואה בין שתי יצירות מוסיקאליות היא בעייתית מיסודה (והאם מוצרט היה זוכה באירוויזיון?... או שמא סאליירי), ובפרט בלתי ניתן לחלוטין להעמיד את מוצארט מול מלחינים אחרים.

בקונצרט הוגש תחילה הרקוויאם של סאליירי, בביצוע אמין. ביצירה אין רגעים עוצרי נשימה ביופיים. אך היא כתובה היטב למקהלה ולתזמורת, סולידית, ונאמנה סגנונית לרוח התקופה בה נכתבה. אלמלא ההשוואה, הרי שבכבודה במקומו מונח. הרקוויאם של מוצארט הוא יצירת מופת גאונית, ובהתחשב בתאריך בו חוברה הרי שהיא פורצת גבולות וחופנת בתוכה אנרגיה סגנונית מדהימה. כאן, מעבר לאי הדיוק הריתמיים המהווים בעיה טכנית, לא הצליח המנצח גם להעפיל אל פסגות ההבעה ... הפוטנציאליות והרקוויאם היה ... הטווח הרגשי העצום הגלום ביצירה לא ... את ביטויו ומוצארט נשמע מצונן ... בקונצרט זה, כמו בביצוע ... כאך. זמרת הסופראן גודרון אבל ... ורנר גרשל היו נפלאים, וחבל רק ... הטנור חשב שהוא שר באופרה.

זה בהחלט לא היה ערב חסר ערך, ... במקום כל שהוא קיננה ההרגשה ... להתרגש הרבה יותר. הקהל יצא ... הקונצרט והריע ארוכות — התקוות ... למוצארט, והביצוע היה דבר שולי.

מוסיקה

קונצרטי קיץ במגדל דוד

מאת יצחק שור

יש חיים גם מחוץ לפסטיבל: החברה לפיתוח מזרח ירושלים תפתח ביום ד' הבא, 27.5.87, בשעה 17.00 בחצר הארכיאולוגית של מגדל דוד את העונה השנייה של מוסיקה תחת כיפת השמיים.

הקונצרט הראשון ייערך בידי התזמורת הקאמרית הקיבוצית, עם גילה ירון (סופראן) והמנצח ליאור שמבדל. בתוכנית שלוש יצירות: קונצ'רטינו למיתרים מאת עדן פרטוש, מוטט לסופראן ולתזמורת: ק. 165 מאת מוצארט „הריעו לה'", והסמפוניה השלישית מאת שוברט.

התזמורת הקיבוצית נוסדה ב־1970, והיא מתבססת על חברי קיבוצים אשר עושים את מלאכת יומם ומשלבים בה נגינה מקצועית. התזמורת תופיע גם בפסטיבל ישראל, בקונצרט צהריים מיוחד שייערך בדורמיציון ב־5.6 ב־14.00, בניצוחו של ליאור שמבדל ובהשתתפות כריסטוף הומבורגר (טנור) ומאיר רימון (קרן). התזמורת תנגן סרנאדות מאת מוצארט, ק. 187, 189, וכן סרנאדה לטנור, קרן ומיתרים מאת בריטן וסרנאדה מאת אלגר.

סדרת הקונצרטים בחצר מגדל דוד תוקדש השנה לציון עשרים שנה לאיחוד ירושלים. במסגרתה ינוגנו שמונה קונצרטים במשך חודשיים. הכניסה לאתר הארכיאולוגי תעלה 3 שקלים למבוגר ו־2.5 לילד ... לקונצרט תהיה ללא תשלום. ... בסדרה הרכבים קאמריים של ... הפילהארמונית ותזמורת ירושלים ... המתכת הקיבוצית ונשפני האקדמיה ... של סארבריקן, השוהים בישראל ... הפסטיבל.

הביצוע המקורי ביותר בסדרה ... ביצוע בכורה עולמי של „מערת צדקיהו" מאת צבי אבני. זוהי פואמה ... לבאריטון, הרכב כלי וסרט מגנטי ... מאת יהודה עמיחי. הקונצרט ייערך ... 11.6.87 ב־17.00 במערת צדקיהו ליד ... שכם.

27.5.87

בעריכת יואב אביב

קורבנות של „המערכת"

לחום הכבד שעורר בבית-משפט השלום לתעבורה בחיפה התלוו אין-ספור מועקות נוספות. משפטו של נהג הקטר שהיה מעורב באסון הבונים החל להישמע. הוא מואשם בגרימת מותם של 22 בני-אדם. הורים שכולים אומרים שימשיכו לפעול להבאתם לדין של האשמים האמיתיים

קשה היה לכל הנוכחים לעמוד ב... שנוצרה שלשום בבוקר בבית-משפט השלום לתעבורה בחיפה. ... לאחר התאונה בה נקטלו 22 ... רובם ילדים, הגיע נהג הקטר של רכבת-ישראל, שלמה סומך, כנאשם בבית-המשפט.

... הטלוויזיה וצלמי העיתונות לא ... להנציח את רגעי פתיחת המשפט. ... הקליטו כל מלה.

לחץ נורא

... של שלמה סומך לא יכלו ... מלחץ הנורא. הם ביקשו להניח ... בין העבר השני עמדו אבות שכולים. ... לא היו יכולים לעמוד בלחץ הנורא. כל ... האמה הציתה את זעמם. כך, עוד ... נכנסה השופטת רחל חווה לאולם, החלו ... משיחים האשמות זה בזה. ... השכולים טענו: „לנו לקחו את ... ". בני-המשפחה טענו: „סומך לא לקח ... את הילדים, הוא קורבן של המערכת". ... וקהלים שבנגררים נעו באי-נוחות ... בין הצדדים.

... תחילת המשפט ביקש הסניגור, יואב ... מהתביעה לפרט את טענות האישום ... יוכל להתגונן כראוי. התובעת, ... סלבצקי, אמרה כי כתב-האישום עומד ... החוק והנאשם יודע בדיוק רב במה ... ועל כן, ביקשה מבית-המשפט ... את עתירתו של הסניגור, שלצידו ישב ... המשפטי של רכבת-ישראל עו"ד רפאל ...

יש ספקות

... רחל חווה, פסחה על השניים. ... לתביעה ולסניגוריה והעלתה ספק ... למכמתו של שופט תעבורה לדון ... התיק היה, למעשה, כיצד יש להגדיר ... חצית המסילה. האם הרכבת היא רכב ... היא דרך.

... אסון הבונים בבית-הספר „ברנר" בפתח-תקווה. משם יצאו לטיול בר-מצווה של כיתות ז' בבית-הספר, ארבעה אוטובוסים שעשו דרכם לצפון הארץ.

אחד האתרים בהם היה על הטיול לעבור היתה שמורת הצדפים, הנמצאת על חוף הים שליד מושב הבונים.

ב־11 ביוני 1985, סמוך לשעה 08:40 בבוקר, התקרבו האוטובוסים בשיירה למסילת הברזל במטרה לחצות את מפגש המסילה והדרך העפר בדרך לשמורה. באוטובוס הראשון נהגה הנהגת רות דוידוב ז"ל. היא התקרבה והחלה בחציית המסילה. אותה שעה הגיע מכיוון תל-אביב קטר מספר 120 של רכבת-ישראל, בו נהג הנאשם, שלמה סומך, כשהוא גורר אחריו שבעה קרונות נוסעים.

התאונה

עד לנקודה זו אין הדעות חלוקות, למעשה. מכאן טוענת התובעת, עו"ד גליה סלבצקי, בכתב-האישום, כי הנהגת עצרה את האוטובוס לפני המסילה, ולאחר מכן החלה בחציית המסילה באיטיות רבה, כששלושת האוטובוסים האחרים עומדים מאחור. בסעיף 5 לכתב-האישום מתארת התובעת את התאונה כך: „באותה עת הגיעה למפגש, הרכבת נהוגה בידי הנאשם, וקטר הרכבת פגע והתנגש בחלקו האחורי השמאלי של האוטובוס, אשר מעוצמת ההתנגשות הועף למרחק רב, ומנועו נתלש ממנו".

התובעת ממשיכה ואומרת, כי כתוצאה מהתאונה קופחו חייהם של 22 בני-אדם, 19 מהם ילדים בני 13 תלמידי כתה ז' 12 ונפצעו 16 נוספים. התובעת גם מפרטת בכתב-האישום את הסיבות שהביאו לתאונה. לטענתה, נהג סומך ברשלנות והדבר התבטא בכך שלא הבחין באוטובוס בעוד מועד, אף שיכול וחייב היה להבחין בו. הוא לא בלם ולא האט את הרכבת בזמן, אלא באיחור.

עו"ד סלבצקי קובעת עוד, כי חוסר העירנות וחוסר הזהירות התבטאו עוד בכך שלמרות התקרבותו של סומך למפגש הוא לא הביט בעוד מועד בנעשה על המסילה ולא נקט אמצעי-זהירות כדי למנוע את התאונה.

לטענת התובעת, אילו היה סומך בולם או מאט את הרכבת כאשר היה צריך להבחין בה, היתה התאונה נמנעת. היא מאשימה אותו בגרימת מוות בנהיגה רשלנית, בנהיגה בלתי זהירה ובגרימת תאונה.

ועדות

מיד לאחר התאונה בחוף הבונים מינה שר התחבורה, חיים קורפו, את פרופסור משה ליבנה מהטכניון לעמוד בראש ועדת בירור שהגישה את מסקנותיה. מסקנות אלו שנויות במחלוקת עד היום. הוועדה גם הגישה השלמות לעבודתה. גם חברת „אגד" מינתה צוות מטעמה, והמשטרה חקרה את התאונה ללא קשר, כשבמהלך עבודתה התברר שהמדידות שנעשו בשטח מיד לאחר התאונה — שגויות. בהמשך, פעלה באותו נושא גם ועדת קמא, שהצביעה על שורה של מחדלים. המשטרה המליצה בפני הפרקליטות להביא לדין את נהג הקטר. האחראים לתשתית הלקויה במקום לא הובאו לדין. בבית-המשפט אמר שלשום בבוקר יהודה שחר, אב שכול: „נהג הקטר סומך הוא רק חוליה קטנה בשרשרת, חוליה המשמשת שמיכה וכיסוי לנאשמים האמיתיים שהיו צריכים לשבת כאן על ספסל הנאשמים, ואחד מהם הוא שר התחבורה חיים קורפו". אב שכול אחר אמר: „גם היום, שנתיים לאחר המקרה, לא הופקו כל הלקחים ולא הוסקו כל המסקנות. מחכים לאסון נוסף ולהורים שכולים נוספים כדי ליישם עוד כמה מהמסקנות".

מה יהיה הסוף

בעוד שמונה-עשר יום יתכנס בית-המשפט פעם נוספת לדיון. אם יחל המשפט להישמע, יהיה זה תהליך טכני ממושך ומסובך. בסופו, יצטרך בית-המשפט לקבוע אם לנהג הקטר יש חלק בטראגדיה. אם יוחלט כי לבית-המשפט אין הסמכות לדון בעבירה זו, יבוצע תהליך טכני משפטי אחר, שמטרתו להעביר את התיק לשופט שלום שאינו שופט תעבורה. כך או כך, המשפט ימשוך את תשומת הלב עד ההכרעה בו.

יואב אביב

עובדים עלינו בעיניים

... יבואני המנוע N.R.G טוענים, כי ... הם משווקים יעזור למנוע מכוניתנו ... יותר. טענה זו לא בדקתי. מה שכן ... את תשומת ליבי היתה מודעת פירסום ... ענקי השמן בעמוד 65 של הירחון ... תחת הכותרת „N.R.G. No. 1 יותר ... למנוע". מודעה זו לוותה בצילום ... עמוד בו הופיעה הגולף GTI ... שניצחה במירוץ ועל דופן ... התנוססה הסיסמא „N.R.G." ... עד כאן טוב ויפה. ... בצילום נאמר „N.R.G. ... במקום הראשון במקצה ... הבינלאומי אשקלון פסח 1987". כתבו ולא-שיקרו. אכן, הגולף שניצחה ייצגה במירוץ את יבואנית השמנים, אף שלא בדקתי אם אכן היה במנועה שמן מסוג N.R.G. אלא מה? המפרסמים שכחו לספר לנו את כל האמת על זכיית מכוניתם במירוץ. למשל, שגם המכונית שזכתה במקום האחרון באותו מירוץ ייצגה את העוצמה של N.R.G. כל המכוניות שנטלו חלק במקצה הבינלאומי האמור ייצגו את העוצמה הזו.

בירחון „אוטו" בעמ' 9 הופיעה מודעת פירסום של יבואנית השמן תחת הכותרת „N.R.G. יותר עוצמה למנוע". המספר 1 פשוט נעלם משום שהאופל-מנטה שהופיעה בצילום לא היתה הראשונה במירוץ.

בעמ' 60־61 של הירחון מביא הצלם, שחר אפעל, תצלום צד של מתחרות המיקצה הבינלאומי בו נראות המכוניות הנושאות את פירסומת היבואן.

אז אתם היבואנים! אולי אנחנו נראים לכם פראיירים ואולי תצליחו לעבוד עלינו בעיניים. אבל היינו מצפים מכם להוכחות טובות ומקצועיות יותר ש־N.R.G אכן נותן יותר עוצמה למנוע. איפה האמינות וההגינות בפירסום מודעה כמו זו שהופיעה ב„טורבו"? אתם חושבים שעכשיו נאמין לכם ש־N.R.G אכן נותן יותר עוצמה למנוע?

יואב אביב

● או סתם עוצמה

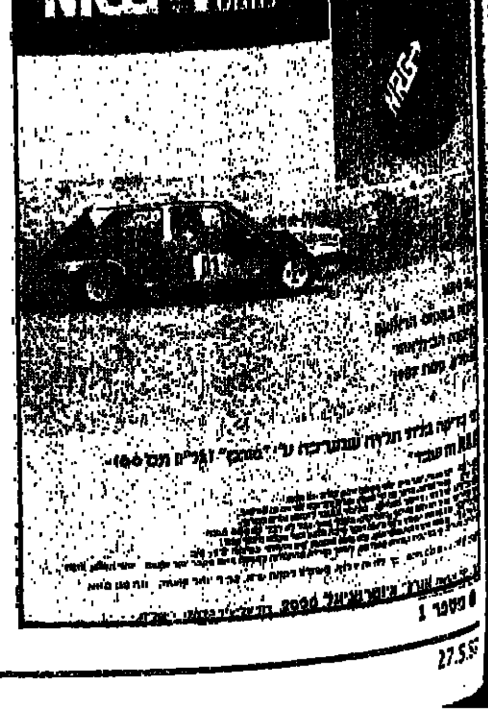

היה מנוע

לסובב את המפתח ולהישאר במקום

שלוש סיבות יכולות להיות לתופעה שמנוע אינו מותנע:
● המתנע אינו מסובב את המנוע — לטיפולו של החשמלאי.
● המתנע מסובב את המנוע במהירות רגילה אך המנוע אינו מותנע — לטיפולו של החשמלאי והמכונאי.
● המתנע מסובב את המנוע לאט מדי — לטיפולו של החשמלאי.

אם המנוע מסתובב במהירות רגילה אבל אינו מותנע, התקלה היא במנוע, במערכת הדלק או במערכת ההצתה. אם המתנע אינו מסובב את המנוע או מסובב לאט מאוד, התקלה היא, קרוב לוודאי, במערכת החשמל או במתנע עצמו. אם התקלה מופיעה רק מפעם לפעם, אפשר לבדוק אם התקלה היא במתנע, בלי לפרקו דבר הנעשה כך:

כשהמנוע קר מציפים אותו על-ידי שאיבה בדוושת הדלק מספר פעמים לפני הרצעה — מנסים להניע את המנוע ומחזיקים את מתג ההצתה במצב ההתנעה. המנוע צריך לבצע הצתות אחדות מיד, אך עדיין לא יתניע סופית. בגלל ההצפה. אם אחרי ההתנעה הזמנית ממשיך המתנע לסובב את המנוע בלי שהמנוע יותנע — סימן שהמתנע פועל כהלכה. אם בעת ניסיון ההתנעה המנוע מפסיק להסתובב ואילו המתנע ממשיך להסתובב כשמתג ההתנעה מוחזק במצב ההתנעה — אזי יש צורך בתיקון המתנע.

אם ניסית להתניע את מכוניתך פעמים אחדות ולא הצלחת בכך, ייתכן שהסיבה לכך היא שהמנוע „מוצף". כלומר, נכנסה כמות גדולה מדי של דלק. כדי להתגבר על כך, הפעל את המתנע ובו בזמן לחץ על דוושת הדלק עד הסוף. אם הדבר לא עוזר, המתן 5 עד 10 דקות ונסה שוב.

אם המצבר נחלש בגלל ניסיונות ההתנעה שעשית, וכתוצאה מכך המתנע אינו פועל כלל או אינו פועל בכוח מספיק, הפתרון הוא להתניע את המנוע על-ידי דחיפת המכונית או נסיעה במורד. כדי להתניע בדחיפה יש להגיע למהירות של 15 עד 20 קמ"ש, לשלב להילוך שלישי ולעזוב את דוושת המצמד תוך-כדי הפעלת מתג ההצתה. אם אין אפשרות לדחוף את הרכב היינים להתניע בעזרת כבלים בלבד.

י. מושקוביץ

יפות יפות

● מיני מטרו או רובר 260

אוסטין-רובר לשנות ה־90

השמועות העקשניות והצילומים מדברים כבר יותר משנה על החלפת המיני-מטרו של אוסטין רובר בדגם חדיש. ירחון הרכב הבריטי „קאר" הביא לקוראיו צילומים ותרשימים בהם מופיעות המכוניות הבריטיות כפי שייראו בשנים 90־89. חלק מהמכוניות ימשיכו להופיע תחת השם „אוסטין" וחלקן יהיו חלק מסידרת הייצור החדשה של רובר. כך למשל, תקרא המטרו החדשה „רובר 200" והמאסטרו החדשה שתופיע ב־1989 תיקרא „רובר 400".

● אוסטין מאסטרו או רובר 400

פולקסווגן ואלפא-רומיאו

● סוף סוף רואים

גם הדו-שבועון הגרמני „אוטו מוטור ספורט" מביא בגליונותיו דגמים חדשים העומדים להופיע בשוק. באחד מגליונותיו הוא מביא תרשים את ה„טרנספורטר" החדשה של פולקסווגן כפי שהיא מצטיירת מצילומים בלתי-חדים שנעשו עד כה למכונית. בגליון אחר מביא העיתון את העיצוב הסופי של האלפא-164 בעלת האף הנצחי של אלפא, המשולב במכסה המנוע.

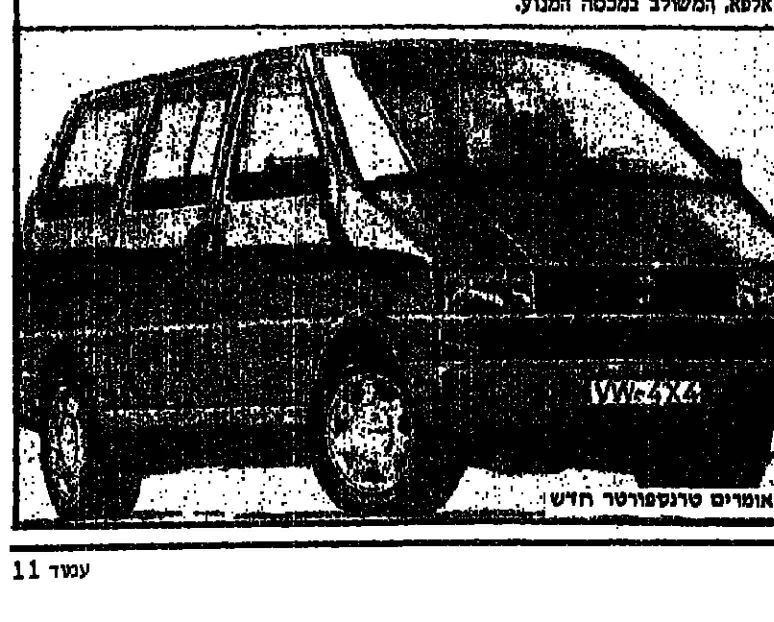

● אומרים טרנספורטר חדש

מכבי תל־אביב ומכבי חיפה בגמר

40 אלף צופים ראו אתמול איך הדאבל כבר לא יהיה של בית"ר ירושלים שנוצחה 2:0 על־ידי מכבי תל־אביב * לאחר מכן נאבקו מכבי חיפה ובית"ר תל־אביב משך 120 דקות ולאחר שלא כבשו הונח הכדור על הנקודה הלבנה והחיפנים עלזו בסיום * הגמר ב־9 ביוני ברמת־גן * הזדמנות לשתי הקבוצות לפצות את האוהדים שלהם על עונה בינונית

כך ייעשה

אלון נתן על כתפי האוהדים בתום המשחק אתמול מול בית"ר ירושלים (0:2) בו כבש שער מעולם אחר.
(צילם: אריה קנפר)

דריקס הזדקר כאלון

מכבי תל־אביב — בית"ר ירושלים 0:2 (0:1)

מאת יצחק ויסהוף

אלופות הכדורגל הטריה בית"ר ירושלים, לא תזכה השנה בדאבל. אתמול לעיני 40 אלף צופים באיצטדיון ר"ג, העניקו אלי דריקס ואלון נתן נצחון למכבי תל־אביב ואת הזכות להופיע במשחק הגמר, ב־9 ביוני.

בית"ר ירושלים הופיעה למשחק ללא כוכבה הפצוע אורי מלמיליאן שנכח במשחק כשרגלו נתונה בגבס. גם העור כנגדו של מלמיליאן — אלי אוחנה — עזב את המשחק בדקה ה־31 לאחר ששרירי רגלו בגדו בו. כך ללא שני שחקנים שהבקיעו העונה 30 שערי ליגה ועוד מספר שערים בגביע לא היה לבית"ר ירושלים מה למכור.

לאחר ששחקני המנורה ספגו את השער השני מרגלי אלון נתן, איבדו שחקניו של דרור קשטן משלוותם כשהם להוטים להכניע את בוני גינצבורג שניצב איתן בשערה של מכבי ת"א. לשיאם הגיעו הבית"רים 4 דקות לפני הסיום. קפטן הקבוצה חנן אזולאי שיחרר "טונות" של עצבים. בני טבק שנכנס למשחק כמחליף 11 דקות קודם לכן, ניסה לחלץ מאזולאי כדור. השניים נפלו על הדשא ולפתע שילח בלם בית"ר ירושלים אגרוף בפניו של טבק מול עיני השופט הבין לאומי יעקב שיינר. שיינר הניף ללא היסוס את הכרטיס האדום לחנן אזולאי שנאלץ בפעם השנייה העונה לצאת מהמגרש בעוון הרחקה (בפעם הקודמת היה זה במשחק נגד שמשון ת"א כשנגח בפניו של בלם שמשון ניסים ברדה).

מכבי עם שלושה בלמים

שחקני מכבי ת"א עלו למשחק עם מערך שכלל שלושה בלמים. מאמן הקבוצה שמעון שנהר ויתר על עמדת המגן השמאלי. חיי קרייס התמקד בשמירה על אבי גולדר ואילו אבי כהן ומנשה שמעונוב ניקו את רחבת שערם מהכדורים שהגיעו אליו והם לא היו רבים.

אלון נתן, כל עוד עמד לו כושרו הגופני, ניסה למלא את עמדת המגן השמאלי מבלי לזנוח את משימות ההתקפה שהוטלו עליו אותן עשה על הצד הטוב ביותר. נתן היה

השחקן המצטיין: אלון נתן

ממצטייני קבוצתו, יחד עם הבלם אבי כהן, ארז לולו, מיקי כהן ואלי דריקס.

מכבי ת"א לחצה על שער בית"ר ירושלים החל מדקות הפתיחה. לאחר כיבוש השער השני החלו המכבים לבזבז זמן, רק כאשר נרגע מעט משחקה של מכבי ת"א ניתן היה לחזות במשחק מהנה של התל־אביבים שביצעו תרגילים שובי עין.

כבר בדקה הרביעית אותתו משה בריאני ואלון נתן על כוונותיהם. בריאני נגח מצויין אך מזרחי קלט. חלפו שלוש דקות ואלון נתן בכדרור מצויין חדר לרחבת ירושלים הערים על אבי כהן אבל מול יוסי מזרחי כשל כאשר השוער המנוסה קלט את הכדור.

לאחר החמצה של דריקס (18) ביצעה בית"ר את ההתקפה הראשונה שלה במשחק. אבי כהן חלף על פני שמעונוב (חוייר) אך בעט לחוץ.

מכבי ת"א ראתה פרי לעמלה בדקה ה־25. מיקי כהן קיבל כדור סמוך לרחבת בית"ר. כהן התקדם, חדר לרחבה, ושלח כדור רוחב לאלי דריקס. דריקס בעימות אחד על אחד עם יוסי מזרחי לא נכשל — 0:1.

דווקא לאחר יציאתו של אלי אוחנה ניעורה בית"ר וגולדר בעט את הבעיטה הראשונה למסגרת שערו של גינצבורג שהדף (37).

האומנות של אלון נתן

מי שחשב שבית"ר מסוגלת להשוות צריך היה להמתין בדיוק 60 שניות מפתיחת המחצית השנייה כדי להבין שזה לא היום של האלופה הטריה. אלון נתן, בפעולה מזהירה, נטל כדור והתקדם עימו לעבר פינת רחבת ה־16 של יוסי מזרחי. הירושלמי אבי כהן דלק אחריו וניסה להכשילו. נתן מעד אך התאושש וחדר לרחבה. מימינו רץ אלי דריקס כשאוהד אשש צמוד אליו. דריקס המתין לכדור אולם נתן "השכיב" באומנות מגן נוסף, חלף בקלות על פני השוער יוסי מזרחי ומול שער חשוף קבע — 0:2. פנטסטי. מדהים.

החל משער זה תקפה בית"ר בחמת זעם כאשר הדיוק ממנה והלאה. בדקה ה־50 שיגר יעקב שורץ כדור חזק מ־22 מטרים וגינצבורג הדף בקושי לקרן.

מכבי, בניסיון לבזבז זמן, ראתה שני כרטיסים צהובים (גינצבורג ואבי כהן), גם שידזי ואשש ראו את הצהוב. השיא במשחק הכרטיסים היה שייך לחנן אזולאי שספג אדום, אבל עובדה זו לא עניינה את שחקני מכבי ת"א שעלזו עם השריקה לסיום.

מכבי תל־אביב — בית"ר ירושלים 0:2 (0:1)

● שערים למכבי תל־אביב: אלי דריקס (25) ואלון נתן (46).

מכבי ת"א		בית"ר י-ם	
גינצבורג	6	מזרחי	5
קרמר	6	א. כהן	5
א. כהן	7	אזולאי	–
שמעונוב	5	אשש	5
קרייס	6	שידזי	6
לולו	6	קדוש	6
מ. כהן	6	שמואלי	5
גולדברג	5	שוורץ	5
נתן	7	גולדר	5
בריאני	6	מילכה	5
דריקס	6	אוחנה	5
	66		52
טבק	–	וונדרמוטלר	5

תנועות שתי האצבעות המונפות מעלה מוכרות לנו משניות לאחר כיבוש של אלי אוחנה. אתמול השתמש בפוזה זו אלי אחר — דריקס ממכבי תל־אביב — מיד לאחר כיבוש השער הראשון לזכות מכבי תל־אביב. (צילם: אריה קנפר)

ניר האיר את חיפה

מאת אורי שטיינבך

את המתח באיצטדיון רמת־גן אפשר היה לחתוך בסכין. למעלה מ־30 אלף צופים שנותרו ביציעים עמדו והביטו בניר קלינגר. הוא ניצב מול אלי ג'רבי שוער בית"ר תל־אביב בבעיטה שהכריעה את גורל משחק חצי הגמר בין מכבי חיפה לבית"ר תל־אביב. רק 11 מטר הפרידו ביניהם. ניר הביט בשוער, רץ קלות, שלח את הכדור חזק לצד ימין ואת ג'רבי לאסוף את הכדור מהרשת.

זה הספיק. קלינגר נישא על כפיים עד לחדר ההלבשה.

עכשיו מכבי חיפה צריכה להתכונן לגמר, ואם רצונה לחזור שוב בעוד שבועיים עם הגביע לחיפה היא צריכה לשפר את יכולתה ללא הכר. אתמול מול 40 אלף צופים לא הצליחו החיפנים להוות אפילו יריב שקול לקבוצה שנלחמת על חייה בתחתית הטבלה הלאומית, בית"ר תל־אביב.

רק אבי רן בשער חיפה הפגין יכולת טובה. הוא היווה תחנה אחרונה לחלוצי בית"ר תל־אביב. כמעט שלא שגה ואף היה שותף למבצע בעיטות העונשין כאשר הדף את הבעיטה הראשונה של דוד לביא מבית"ר. חבריו לחוליה האחורית נכנעו לא אחת לירון כהן, לשבתאי טורס ולדוד לביא שהגיעו למצבי כיבוש.

מכבי חיפה של אתמול היתה קבוצה שונה לגמרי מזו שזכתה לפני שתי עונות באליפות. נכון אלו כמעט אותם השחקנים ואפילו יותר מנוסים אך אתמול הם היו פשוט צל של עצמם. רק בדקות ההארכה כשבית"ר כבר כמעט ולא עמדה על הרגליים החלו החיפנים לתקוף את שערו של ג'רבי אך גם אז לא מצאו את הרשת.

חוליית הקישור, ללא ליאור רוזנטל הפצוע, היתה חלשה. ברוך ממן ואברהם אבוקרט איכזבו. הם לא הצליחו לדחוף את החלוצים למצבים ליד שער בית"ר.

זאהי ארמלי ומשה סלקטור כחוד הירבו להסתבך ולהחמיץ כמו טירונים.

בית"ר תל־אביב הפתיעה אתמול. היא באה לרמת־גן קטנה וכמעט הצליחה לעשות היסטוריה ולהעפיל למשחק הגמר. אתמול שבו הבית"רים את לב הקהל.

יעקב כהן הוותיק שניהל מאחור את הגנת הקבוצה שיחק בשקט ובקור רוח. הוא ניצל את נסיונו הרב כדי לנהל את משחק קבוצתו ולשלוח קדימה את שחקניו. בית"ר הבליטה גם את שבתאי טורס בעמדת המגן הימני שפתח מעולה את המשחק. טורס שכבש לו מקום בהרכב הבית"רי הוכיח כי הוא ניחן

השחקן המצטיין: יעקב כהן

בכושר גופני מעולה. הוא חתך את הגנת חיפה והיה פשוט בלתי ניתן לעצירה.

בחוד היה ירון כהן פעלתן אך הירבה להסתבך בכידרורי יתר שעלו לו באובדן כדור. בדקה ה־15 הוא נגח כדור שכבר עבר את אבי רן אך עצר בקורה.

בית"ר החמיצה כבר במחצית הראשונה כמה הזדמנויות. עמרן הגביה כדור קרן ורוני צמח נגח מצוין כדור שעבר את אבי רן אך הורחק מהקו על ידי איתן אהרוני.

חלפה דקה וטורס הבית"רי פרץ לבדו ממחצית מגרש אך נבלם ברגע האחרון ברחבה על ידי אלי כהן. אחר כך באה הקורה (דקה 15) שהצילה את חיפה לפני שהחיפנים סיכנו לראשונה את שער בית"ר כשהפעם כשטורס הציל מהקו.

גם במחצית השנייה ובדקות ההארכה לא נכבשו שערים.

דוד לביא עוד הרעיד את קורת שער חיפה לפני ביצוע כדורי העונשין מ־11:

● מרילי בעט ראשון — 0:1 לחיפה.
● לביא בעט שמאלה — אבי רן הדף.

מכבי חיפה — בית"ר תל־אביב 0:0
2:4 בבעיטות 11 מ'

● שערים למכבי חיפה: ג'ון מרילי, משה סלקטור, אלי כהן וניר קלינגר.
● שערים לבית"ר תל־אביב: רוני צמח ויוסי מזרחי.

השחקן המצטיין: יעקב כהן

מכבי חיפה		בית"ר ת"א	
רן	7	א. ג'רבי	5
אהרוני	5	אבן־צור	5
אוסמו	5	יעקב כהן	7
א. כהן	5	עמר	5
מרילי	5	טורס	6
אבוקרט	4	צמח	6
קלינגר	6	עמרן	5
ממן	4	אררי	5
ע. מזרחי	5	קצב	5
סלקטור	4	לביא	5
ארמלי	4	ירון כהן	6
	54		61
מרדכי	–	י. מזרחי	–
עטר	–		

● ארמלי בעט פצצה לחוץ.
● רוני צמח דייק וקבע 1:1.
● משה סלקטור דייק — 1:2.
● רחמים עמרן הטיס את הכדור מעל למשקוף.
● אלי כהן ממכבי חיפה קבע 1:3.
● יוסי מזרחי מבית"ר תל־אביב השאיר תקווה — 2:3.
● ואז באה הבעיטה המעולה של ניר קלינגר.

שפט מצויין יצחק בן־יצחק.

פעם הם שיתפו פעולה במדי הנבחרת. אמש שיחקו זאהי ארמלי (מימין) ויעקב כהן זה מול זה במשחק חצי הגמר בגביע המדינה שהוכרע בכדורי עונשין מ־11 מטרים. גם בסיום חלף ארמלי על פני כהן. (צילם: אריה קנפר)

אלון נתן משחזר את שערו המדהים אתמול

"משכתי שמאלה, משכתי ימינה, עשיתי הטעיה והשכבתי אותו"

מאת משה רוזנברג

חדר ההלבשה של מכבי תל־אביב דמה אתמול בסיום הנצחון 0:2 על בית"ר ירושלים לאולם תזמורת. הנשיקות והחיבוקים עפו לכל עבר. שחקני מכבי תל־אביב מצחו בשירה בשדרור אזולאי, עם גבס ברגלו. אומרו: "תודה שסידרתם לי פרמיה למשחק הגמר שגם אותו אני אלך להחמיץ".

המצטיין של מכבי תל־אביב במשחק היה ללא ספק אלון נתן. הוא עשה הרבה צרות לשחקני בית"ר והבקיע שער מהסרטים: "משכתי שמאלה, משכתי ימינה ומול השוער יוסי מזרחי עשיתי הטעיה נוספת, השכבתי אותו על הדשא ואז הדרך לרשת היתה קצרה" אמר אלון והוסיף: "הבקעתי העונה שמונה שערים אבל השער הזה היה היקר ביותר".

לגבי משחקם הנוקשה והעצבני של היריב הביתרי אמר אלון: "זה פגע רק בהם. הם לא יודעים להפסיד וזה לא לכבודם".

כובש השער הראשון לזכות מכבי תל־אביב אלי דריקס אמר: "אין ספק שהנצחון הגיע לנו, היינו עדיפים. ללא אורי מלמיליאן בית"ר אינה קבוצה כה גדולה".

מהעבר השני, בחדר ההלבשה של בית"ר ירושלים, היו צעקות והאשמות. בפני העתונאים סגרו את הדלת לא לפני ששמענו את אהוד אשש אומר: "אני מציע לא לצעוק, בואו נגמור יפה את העונה".

אורי מלמיליאן שישב פצוע על הספסל: "קשה להרגיש טוב כשיושבים ולא משחקים. הקבוצה לא שיחקה טוב, לא עמדה טוב על המגרש. כל הכבוד לקהל שלנו שעודד אותנו לאחר המשחק. נקווה לשחזר את העונה הגדולה שלנו גם בשנה הבאה".

אלי אוחנה שנפצע לאחר חמש דקות בתיקול עם אבי כהן ונטש את המגרש בדקה ה־31 הוסיף: "כששני שחקני מפתח לא משחקים זה יותר מדי לבית"ר. זה השפיע על חברי, בעיקר מבחינה פסיכולוגית. מבחינה מקצועית לא שיחקנו טוב".

במהלך המשחק היו הרבה פגיעות גופניות והקפטן חנן אזולאי אף הורחק. על התקרית בגינה הורחק סיפר אזולאי: "קיבלתי בעיטה בבטן מבני טבק, התגלגלתי ואז עם היד פגעתי בטבק. אחרי הכל מכבי תל־אביב הכניסו אותנו ללחץ. במחצית השנייה הם שיחקו על זמן אבל הנצחון מגיע להם. הם נלחמו יותר וזהו סוד הנצחון שלהם. אין לחפש תירוצים".

ארמלי: "רציתי לברוח מהאיצטדיון ממש מהבושה"

סוף סוף ניתן היה לראות אתמול גם את כדורגלני מכבי חיפה עליזים ומאושרים. הרבה זמן לא רוו נחת כפי שהיה אתמול לאחר תום בעיטות העונשין מהנקודה הלבנה.

גיבור הנצחון החיפני היה ללא ספק השוער אבי רן שעצר בזינוק מרשים את בעיטת העונשין הראשונה שבעט דוד לביא. "הימרתי עוד לפני הבעיטה על אחת הפינות, וההימור היה במקום."

זאהי ארמלי שבעט את כדור העונשין השני למשקוף ציין: "באותה שניה רציתי לברוח מהאיצטדיון שלא יראו אותי. ממש התביישתי. למזלי חברי ידעו בהמשך לדייק ונתנו לאוהדים שלנו קצת נחת לאחר עונה עגומה".

המאמן החיפני שלמה שרף לא יצא מגידרו. "בסך־הכל המשחק היה די חלש, אנחנו שלטנו יותר בעיקר במחצית הראשונה של הארכה ואין ספק שהורגש חסרונו של דניאל בריילובסקי הפצוע."

בבית"ר תל־אביב אשר אימת הירידה לליגה הארצית מרחפת על ראשה לא ראינו כל עצב בסיום למרות ההפסד.

המאמן ראובן כהן: "הראש שלי נתון עכשיו איך להשאיר את בית"ר תל־אביב בליגה הלאומית. בסך־הכל היה משחק גביע חלש ושקול מבחינת יחסי הכוחות אם כי לנו ניתנו במהלך המשחק יותר הזדמנויות."

יש קצת צדק בדבריו של המאמן לאור שני הכדורים שהדביקו דוד לביא וירון כהן בקורות שער חיפה. ירון כהן אמר: "חסרונו של נסים כהן בשורותינו היה יותר משמעותי מהעדרו של בריילובסקי. בסך־הכל אני מאוכזב מההפסד שלנו לאור שתי הקורות שהיו לי ולחברי לביא. עם קצת מזל יכולנו לנצח."

גביע לכדורידניות הפועל פתח־תקווה

מאת יוסף חכם

כדורידניות הפועל פתח תקווה זכו אמש, באולם האוניברסיטה ברמת אביב, בגביע המדינה לאחר נצחון בגמר על מכבי קרית־שרת/חולון 14:18 (6:5).

שחקניות מכבי קרית־שרת חולון, מחזיקות הגביע בשנתיים האחרונות, גילו חולשה רבה במחצית השנייה לאחר שהוליכו ביתרון ברור.

● נבחרת הנוער של ישראל בכדוריד גברה אמש על קבוצת נירנברג ממערב־גרמניה 17:19.

הלייקרס — בגמר

קבוצת הלוס־אנג'לס לייקרס עלתה לגמר הפלייאוף בארה"ב כשניצחה במשחק חוץ את הסופרסוניקס מסיאטל — 102:133.

הלייקרס עלו בסערה, בתוצאה של 0:4. עבדול ג'אבר וחבריו גילו יכולת מעולה כשהמצטיינים הם מג'יק ג'ונסון וורטי, שקלע את מנתו — 33 נקודות.

הלייקרס יצפו ליריבה בגמר, שיתחיל ביום שלישי. הלילה ישחקו בוסטון ודטרויט במשחק החמישי ביניהן כשהמצב הוא 2:2.

החיזוק של מכבי ת"א ייבחן במשחק הפרידה ללו סילבר

מאת יצחק ויסהוף

קבוצת הכדורסל של מכבי ת"א, סגנית אלופת אירופה לקבוצות אלופות, תבחן ביום רביעי ה־17 ביוני שני שחקני חיזוק מארה"ב במשחק הפרידה וההצדעה בין נבחרת אירופה למכבי ת"א לכבודו של כדורסלן מכבי ת"א לו סילבר הפורש מפעילות בשנה שעברה.

במשחק זה יתכן ויוזמן כדורסלן של שיקגו קומה עולמי כאורח צוות מכבי ת"א.

במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול בתל־אביב נמסר מפיו של יו"ר המחלקה עו"ד שמעון מזרחי כי אבי תיאל ווילי סימס, שני השחקנים החדשים של מכבי ת"א, לא ישחקו במשחק. כמו כן ישחק [illegible] שער למשחק יתברר רק בשנה הבאה.

לו סילבר יגיע לישראל שבוע לפני המשחק. עם הגיעו יגיעו הוריו רעייתו וביתו.

נבחרת אירופה תחל בישראל סדרה של שלושה משחקי הצדעה. ביקורה של נבחרת אירופה בשנת 1975 לכבודו של [illegible] בשנת 1980 טל ברודי ואילו עתה לו סילבר.

נבחרת אירופה תצא יום לאחר המשחק לאתונה שם תשחק לכבוד [illegible] ואילו ב־21 [illegible] בסופיה, בולגריה, [illegible] לשחקן הבולגרי [illegible].

נבחרת אירופה תגיע לישראל מיד בתום משחקי אליפות אירופה ביוון. הנבחרת מונה 12 שחקנים, כאשר אחד מהם דורון ג'מצ'י ישחק במדי מכבי ת"א נגד נבחרת אירופה ורק לאחר משחק זה ימריא ליוון ולסופיה.

יתר 11 השחקנים שיגיעו לישראל: חואן סאן אפיפניה, סיביליו (ספרד), הופנאגל (צרפת), גאליס (יוון), ריבה, מאגניפיקו (איטליה), קרופילאק (צ'כיה), סבוניס, טיכוננקו (ברית המועצות), דרזן פטרוביץ' וראדובנוביץ' (יוגוסלביה).

את הנבחרת מאמן הצ'כי פאבל פטורה ואילו המנהל הוא לאון ונדל מבלגיה.

במשחק בין מכבי ת"א לנבחרת אירופה ישפטו פאסטריס (שווייץ) ורידגאס (יוון) כאשר המשקיף יהיה מזכ"ל פיב"א בורה סטאנקוביץ'.

למשחק בין מכבי ת"א לנבחרת אירופה יוזמנו ותיקי הכדורסל של משמר העמק ובית אלפא כאורחי כבוד של אגודת מכבי ת"א.

עו"ד שמעון מזרחי סיפר אתמול כי למשרדו הגיעה הודעה מפיב"א לפיה מספר הקבוצות במשחקי הגביע הבין יבשתי בו משתתפת גם מכבי ת"א ושיערכו במילאנו שבאיטליה הוגדל מ־6 ל־8.

"הטורניר ייערך בין ה־15 ל־20 בחודש ספטמבר. הקבוצות יחולקו לשני בתים ולאחר מכן יערכו משחקי חצי הגמר והגמר" סיפר מזרחי.

שמונה הקבוצות שישחקו במילאנו הן: טרסר מילאנו (אלופת אירופה לקבוצות אלופות), מכבי ת"א (סגנית אלופת אירופה) אלופת דרום אמריקה (עדיין לא נקבעה), יוניברסיטי וושינגטון, ציבונה זאגרב (מחזיקת גביע אירופה למחזיקות גביע), ברצלונה (מחזיקת גביע קוראץ'), ז'אליגיריס קובנה (אלופת ברית המועצות) ואלופת ברזיל מונלבנון.

לו סילבר באחד מרגעי השיא שלו במדי מכבי תל־אביב

מתח רב לקראת גמר גביע־אירופה לאלופות — הערב

ק"ג זהב על כל שער

חברת קפה איטלקית הפועלת בפורטוגל הבטיחה זהב לפורטו, שתנסה לערער את הפייבוריטיות של באיירן מינכן

מאת שבח סלברט

משחק־הגמר ה־32 בגביע־אירופה לאלופות בכדורגל, יתקיים הערב באיצטדיון פראטר החדש בוינה, בין קבוצות באיירן מינכן ופורטו.

האלופה המערב־גרמנית מנוסה יותר במפעל האירופי. באמתחתה שלוש זכיות רצופות ב־1974, 1975 ו־1976, בעוד שלנציגה מפורטוגל תהיה זו הופעה ראשונה במשחק־הגמר. פורטו הופיעה פעם אחת בלבד בגמר אירופי והיה זה במחזיקות־גביע, כשנוצחה ב־1984 על־ידי יובנטוס טורינו — 2:1.

באיירן מינכן טעמה גם מגביע־המחזיקות ב־1967, בנצחון על הריינג'רס מגלאזגו — 0:1, בנירנברג. הפעם עומדת באיירן לקראת זכייה רביעית בגביע־האלופות. היא מקווה לא לאכזב את אוהדיה שינהרו באלפיהם לבירה האוסטרית, שאינה רחוקה מעירם. הפורטוגלים, לעומת זאת, יצטרכו לעשות דרך ארוכה.

שפע תארים

באיירן מינכן הפסידה רק פעם אחת בגמר גביע־האלופות. לפני חמש שנים נוצחה על־ידי אסטון־וילה ברוטרדאם (1:0). אגב, ה"וילה" נשרה העונה לליגה השנייה באנגליה.

באיירן, שזכתה בעונה שעברה בתואר הכפול בגרמניה (ליגה וגביע), צועדת לזכייה תשיעית בתולדותיה בבונדסליגה מאז 1969, לאחר שבשבת גברה על מאנהיים — 0:3, ושמרה על יתרונה בין 6 הנקודות על יריבתה העיקרית, המבורג. עד לסיום נותרו ארבעה מחזורים.

לעומתה ספגה פורטו הפסד 1:0 לפארנשה ואיבדה את תארה. בנפיקה ליסבון ניצחה את יריבתה העירונית, ספורטינג — 1:2, לעיני 120 אלף צופים, והבטיחה את זכייתה ה־27 בכתר. לסיום נותר מחזור אחד בלבד, ולבנפיקה יתרון 4 נקודות על פורטו. בעונה הבאה תייצג בנפיקה את פורטוגל בגביע־האלופות כשלה שני נצחונות במפעל, ב־1961 וב־1962.

• לא במקרה הבטיחה חברת קפה איטלקית, שלה סוכנות בפורטו, ק"ג זהב לכל שער שיבקיעו הפורטוגלים לרשת באיירן. הערב — 15 אלף דולאר לשער.

לא יהיה קל לפורטו להכניע את השוער הבלגי הבין־לאומי, ז'אן מרי פאף, מה גם שמשורותיה ייעדר מלך־השערים האירופי לפני שנתיים, גומש, שנפצע לפני כשלושה שבועות ונוטרל עד סוף העונה.

גם מבאיירן ייעדר הקפטן קלאוס אאוגנטאלר, בן ה־29, שנפצע ברגלו במשחק הליגה נגד לברקוזן, לפני כשבועיים, ונאלץ לעבור ניתוח.

קבוצת כוכבים

בבאיירן נכללים כמה מכוכבי הנבחרת הגרמנית, ובראשם הקשר לותאר מאתאוס, שחזר לכושר לאחר פציעה קשה, וכן חברו בחוליית הקישור, ברמה, שהצטיין במונדיאל במכסיקו. החלוצים וולפארת, מיכאל רומניגה (אחיו הצעיר של קארל היינץ הנודע, המשחק באינטר מילאנו) והוותיק דיטר האנאס, אחיו של מנהל המועדון.

מעניין לציין שברשימת עשרת המבקיעים הטובים בליגה הגרמנית לא נכלל אף אחד משחקני באיירן.

המועדון המערב־גרמני המפורסם הצליח להבקיע העונה 59 שערים ב־30 משחקים, וספג רק 26 שערים — המספר הנמוך ביותר בין 18 הקבוצות בליגה. הדבר מוכיח שלשחקני פורטו יהיה קשה למוטט את ההגנה המוצקה של הקבוצה המערב־גרמנית כשאת המערך העורפי מאיישים ווינקלהופר, אדר, נאכטווייה ופליגלר.

למאמן קבוצת באיירן, אודו לאטק, תהיה זו העונה האחרונה ועז רצונו לסיימה גם עם הגביע האירופי לאלופות, בנוסף לתואר הלאומי המצוי כמעט בכיס.

אלימלך פרש והחולצה מספר 9 שוב פנויה

מאת יצחק ויסהוף

ישראל אלימלך, רכז הפועל חולון, לא ייצא בשבוע הבא עם נבחרת הכדורסל לאליפות אירופה שתתקיים באתונה, יוון.

אלימלך (24) הודיע אמש בתום האימון למאמן צבי שרף ולמנהל הנבחרת מיכאל לפרדון כי הוא החליט לפרוש מהנבחרת מסיבות אישיות. הכדורסלן סרב לפרט מהן הסיבות בגללן פרש אולם נודע כי הפגיעה בצלעותיו לפני כחודש תרמה להחלטה זו. גם העובדה שלא הצליח להגיע לכושר גבוה זירזה את ההחלטה על פרישה מהנבחרת.

פרט פיקנטי: אלימלך קיבל לפני פחות מחודש את החולצה מספר 9 של מיקי ברקוביץ...

שני שחקנים שנופו אתמול הם ניר רכליס שחקנה המוסגר של מכבי רמת גן הלומד בארצות הברית ואסף ברנע הצעיר מהפועל חיפה.

כיום מונה סגל הנבחרת 12 שחקנים שיתאמנו ברציפות מדי בוקר עד ה־1 ביוני. באותו ערב יתמודדו נגד צרפת, ולמחרת ימריאו ליוון.

12 השחקנים שנותרו בסגל ליוון הם: דורון ג'מצ'י (קפטן), חן ליפין, מוטי דניאל, איציק כהן (מכבי תל־אביב), לבן מרסר, עופר פליישר, הוואורד לאסוף (הפועל תל־אביב), עדי גורדון, דורון שפע, ארי רוזנברג, תומר שטיינהאואר (מכבי חיפה) ונדב הנפלד (גליל עליון).

מעניין כי מתוך 12 השחקנים 11 משתייכים לשלוש קבוצות.

מנסדורף ובלום מחוץ לרולאן גרוס

הטניסאים הישראלים, עמוס מנסדורף וגלעד בלום הודחו כבר בסיבוב הראשון של אליפות צרפת בטניס ברולאן־גארוס בפאריס.

האלוף הישראלי נאבק קשה עם הצ'כי מילאן שרייבר, [illegible] 2.03 מטר, בטרם [illegible] במערכה הראשונה 5:7, אולם [illegible] 7:6, 6:3.

[illegible] גלעד בלום בידי [illegible] פרנציסקו יוניס 6:1, 6:3.

את ההפתעה הגדולה עד כה [illegible] הארגנטינאי הוראסיו דה לה [illegible] המדורג 49 בעולם, [illegible] המדורג מספר 7, [illegible] 6:4, 2:6, 4:6, [illegible] שנמשך כשלוש שעות. [illegible] יתמודד בשלב הבא [illegible] מפרסל, המדורג [illegible].

הפתעה נוספת חולל הגרמני [illegible] אוסטרטון, שגבר על המדורג [illegible] הנרי לקונט מצרפת 3:6, [illegible] ג'ים פרג' [illegible] שניצח המדורג 12, פאט [illegible] מאוסטרליה 6:3, 3:6.

תוצאות נוספות: אוארדו בונגאצ'אה (ארגנטינה) — יעקב לאשק (שוויץ) 4:6, 7:6, 5:7, 6:4. מילוסלאב מארצ'יר (צ'כיה) — טור וויטסקן (ארה"ב) 2:6, 1:6, 3:6. פראנקו דאווין (ארגנטינה) — יוהאן ווקמאנב (הולנד) 5:7, 6:3, 6:2, 2:6, 7:9. לארס וואהלגרן (שבדיה) — גי פורז'ה (צרפת) 3:6, 4:6, 4:6. אריק יילן (גרמניה) — תומאס הוגסטד (שבדיה) 4:6, 0:6, 6:3, 1:6. אנדרס גומז (אקוודור) — רולאנד שטרלר (שווייץ) 4:6, 2:6, 1:6. פול מקנאמי (אוסטרליה) — פאולו קאנה (איטליה) 0:6, 3:6, 2:6. קריסטיאן ברגסטרום (שבדיה) — יוהאן קרלסון (שבדיה) 2:6, 1:6, 3:6. שטפן ארברג (שבדיה) — מייק לייץ' (ארה"ב) 2:6, 3:6, 3:6. אנדרס יאריד (שבדיה) — מיקלה פיורוני (איטליה) 3:6, 6:4, 3:6, 6:3. מאט אנגר (ארה"ב) — ג'ון פיצג'ארלד (אוסטרליה) 6:7, 5:7, 3:6. מוסטר (אוסטריה) — רולראן (ארגנטינה) 1:6, 3:6, 2:6.

בין הנשים ניצחה האוסטרית יודית וויסנר במפתיע את האוסטרלית אליזבת סמיילי 2:6, 2:6.

האוסטרלית ניקול פרוביס ניצחה את המדורגת 16, מליסה גרני מארה"ב 4:6, 2:6.

תוצאות נוספות: מנואלה מאלייבה (בולגריה) — סנדרה צ'קיני (איטליה) 6:3, 3:6, 3:6. ג'ו פרננדז (ארה"ב) — קאתלין הורבאט (ארה"ב) 6:4, 0:6, 2:6. יאנה מובוטנה (צ'כיה) — ג'ו דיורי (בריטניה) 3:6, 1:6. קארינה ברלסון (שבדיה) — אליזבת מינטר (אוסטרליה) 5:7, 3:6. קארלינג קאסט (קנדה) — אקוקו קיז'ימוטה (יפאן) 116, 3:6. סטפאני ראה. (ארה"ב) — אן הנריקסון (ארה"ב) 3:6, 1:6. כריס אווארט (ארה"ב) — אווה פאף (גרמניה) 1:6, 3:6.

מטרת נבחרת הנערים היום

לכבוש את תורכיה

שרות "על המשמר"

שינוי אחד צפוי היום בהרכב נבחרת הנערים שתתמודד בשלב השני במסגרת טורניר אליפות אירופה לקדטים בצרפת נגד נבחרת תורכיה. שחר [illegible] הסגל של הפועל תל־אביב, [illegible] במרכז השדה את טל בנין [illegible] של הפועל חיפה שלא גילה [illegible] טובה במשחק הראשון נגד [illegible] (1:1).

[illegible] שספגו שער משווה 13 [illegible] לפני הסיום, במשחק הבכורה [illegible] יעלו היום הנערים עם [illegible] גבוה לאור הביקורות [illegible] שקיבלו בעקבות משחקם [illegible] בעתונות ובקרב אנשי [illegible] שבכו במשחק.

[illegible] שלא נתנה סיכויים [illegible] לישראל שינתה את דעתה [illegible] המשחק הטוב שהציגו [illegible] הישראלים.

היום יעלו הנערים במטרה לזכות [illegible] נגד נבחרת חסונה ושאפתנית דוגמת תורכיה והמאמן אמנון רז אמר: "אנו במוראל גבוה ומלאי רצון להצליח ואני מקווה שנעשה זאת היום".

מירוץ־האביב — היום

היום ב־12 בצהריים יתן שר החינוך והתרבות את אות הזינוק בראדיו למירוץ האביב. לציון יום ירושלים והרבע מיליון תלמידי בתי־הספר, חיילי צה"ל פועלים במקומות העבודה ואזרחים ייצאו לדרך.

מרחקי המירוץ יקבעו במקומות. הם יהיו בין 1000 ל־5000 מטר. משרד החינוך והתרבות, באמצעות רשות הספורט והפיקוח על החינוך הגופני, הביא את הנושא לידיעת מנהלי בתי־הספר, המורים לחינוך גופני, מחלקות הספורט ברשויות והמתנ"סים. צה"ל נרתם גם הוא לנושא.

היוזמה למירוץ באה מעמי שלף, ראש אגף הספורט במרכז הפועל.

פרחי שחיה בבירה

מאת דוד סיבור

במסגרת חגיגות 20 שנה לאיחוד ירושלים יתקיים היום מפעל גדול לשחיה לילדים צעירים בגיל 8, 9 ו־10.

200 שחיינים מכל קצוות הארץ הבטיחו את השתתפותם בגמר התחרות.

המפעל יתקיים בבריכת רמות בירושלים ויחל בשעה 2 אחה"צ.

בראזיל — סקוטלנד 0:2

נבחרת בראזיל בכדורגל שת[illegible] בטורניר [illegible] ביום שני גברה אמש [illegible] נבחרת סקוטלנד 0:2.

[illegible] מקראטס ואלדו כבשו את [illegible] הנערים תוך עשר דקות [illegible] במשחק שנערך בגלאזגו. [illegible] סיום המשחק זכו הברזילאים [illegible] ע"ש של סר סטנלי רוס.

נבחרת ישראל משלימה הכנותיה לקראת אליפות אירופה ביוון

נצחון על צ'כוסלובקיה — שי ביכורים

תשעה משחקי־הרצה שנערכו בלחץ חשפו נקודות תורפה * מי ינהיג את הנבחרת? * מעמסה כבדה על הגבוהים * גורדון — הרכז היעיל ביותר * היריבים ינסו להצר את צעדי ג'מצ'י * לחימה — תנאי להצלחה

מאת ישראל פז

נבחרת ישראל בכדורסל עוברת בימים אלה ליטוש אחרון לקראת אליפות אירופה שתתחיל ביום רביעי, בשבוע הבא, באתונה. קשה מאוד להסיק מסקנות מחמש הופעות הנבחרת בטורניר משחקי הפועל (ארבעה הפסדים לעומת נצחון אחד) ומארבעת המשחקים שקיימה בהולנד (שני נצחונות ושני הפסדים). מטרתם של משחקי־הרצה לתקן מישגים לקראת היעד העיקרי.

המאמן צבי שרף הודה כי "היו דברים טובים והיו דברים לא כל־כך טובים" במסע בהולנד. כדי לנצל עד תום את המחנה והמשחקים בהולנד על המאמן להתעכב על "הדברים הלא־כל־כך טובים", שכן הם בסופו של דבר יחרצו את גורל התחרויות באתונה.

מטרתו המוצהרת של המאמן שרף היא להתברג לבית ה־8 באליפות אירופה. לדעתי, זו מטרה בהחלט אפשרית. הבית הישראלי הוא נוח יותר, יחסית כמובן, לבית השני. נפתח במשחק עם צ'כוסלובקיה, ואחר־כך נשחק מדי יום עם הולנד, מערב־גרמניה, איטליה ופולין.

לעומת זאת יתמודדו בבית השני נבחרות חזקות כברית־המועצות, יוגוסלביה, ספרד, יוון, צרפת ורומניה. תהיה מלחמה של ממש בין שלוש נבחרות צמרת עולמיות — בריה"מ, יוגוסלביה וספרד. יוון, כמארחת, תיהנה מעידוד אדיר. בעוד שצרפת ורומניה, כך מסתבר, אינן נבחרות חלשות.

עייפות וחוסר יציבות

עם שלוש מחמש יריבותיה שיחקה ישראל בזמן האחרון. המאזן עם שתיים מהן שקול: נצחון והפסד נגד הולנד; נצחון והפסד מול פולין. מערב־גרמניה היא גבוהה וחזקה מאתנו, אבל באף משחק — כולל נגד איטליה וגרמניה — אסור להתייצב באווירה פסימית.

כוחה של ישראל היה בעבר בלחימה עיקשת: במשחק ללא־פשרות גם מול נבחרות שנדמה היה שאין מה לעשות נגדן; כמעט תמיד ידעו הכדורסלנים הישראלים להתעלות דווקא במשחקים הקשים ולא פעם חוללו הפתעות.

מה שנראה לי כחוסר בנבחרת הנוכחית, ואני מקווה שאני טועה, שאין כדורסלן־מנהיג, כמו שהיה לנו בעבר.

בכל המשחקים האחרונים היתה הנבחרת בלחץ של אימונים. התשישות בלטה, וזו גם הסיבה שנצחונות שהיו ביד — נסחטו על־ידי היריבים. כך היה בשני המשחקים האחרונים בטורניר בהולנד. הובלנו נגד רומניה — והפסדנו בסיום; הובלנו נגד הולנד — ונכנענו.

אין ספק, היה הכרח להחזיר את הכדורסלנים לכושר, החייב להגיע לשיאו בשבוע הבא. המאמן שרף דוגל בעבודה קשה. השאלה, אם אכן אותו מאמץ כביר שעשו הכדורסלנים בחודש האחרון, יסייע להם במשחקים המתישים באתונה.

תקוותי שיספיקו לחזור לכוחותיהם ולהתעלות באליפות עצמה.

אסור להסיק מסקנות מנצחונות והפסדים. כמעט כל 12 הנבחרות, שהגיעו לשלב הגמר ביוון, עורכות משחקי־מבחן ברחבי היבשת. אין נבחרת, במיוחד בבית הישראלי, שגילתה יציבות. כמעט כולן הפסידו וניצחו. אפילו איטליה, הפייבוריטית בבית שלנו, אכלה מרורים בביתה, בריטי, כשנוצחה על־ידי צרפת. מערב־גרמניה גילתה שאפשר לנצח את הגובה שלה כששיחקה בטורניר משחקי הפועל, ביד־אליהו, עם קנדה, שאינה משופעת בשחקנים גבוהים. את ענקי גרמניה אפשר להתיש במשחק מהיר ובקליעות חוץ מדוייקות. עד כמה שנבחרת זו חזקה — היא בהחלט חזקה — היא די נאיבית. המנטליות שלה הסרה יכולת התמודדות עם נבחרות לוחמות, דוגמת קנדה. לישראל כדאי ל"אמץ" את הסגנון הקנדי...

רכז מפיק נקודות

אחת השאלות בנבחרת ישראל — כפי שהתעוררה בתשעת משחקי־המבחן — היא כיצד יצליחו לאוואן מרסר והאוורד לאסוף, שני הענקים שלנו, ועמם חבריהם הגבוהים, להתמודד מתחת לסלים, במאבק על הריבאונד. בהולנד לא הצליחו תמיד לשמור על יציבות. הריבאונד הוא נקודת־המפתח.

בעייה נוספת היא ברכזים. לדעתי עדי גורדון הוא הרכז המסוכן ביותר בנבחרת. אם יידע לשלב במשחקו אחריות יוכל לממש את יעילותו. לעומת זאת חן ליפין (האם הוא בריא לגמרי?) וישראל אלימלך אינם תכליתיים די. בכדורסל המודרני חייב כל רכז לאיים על הסל.

לישראל יש קלעי חוץ טובים. עלינו לצאת מנקודת־מבט שכל הנבחרות, עמן תתמודד יקדישו מאמץ לנטרל את הקלעי מספר 1 שלנו, דורון ג'מצ'י. הם ישחקו נגדו באגרסיביות. לכן יאלצו להתעלות קלעי החוץ האחרים — ובהם תלוייה לא מעט הצלחת הנבחרת שלנו באליפות ביוון.

את הימים שנותרו עד לשריקת הפתיחה לאליפות, ביום רביעי ב־10 בבוקר, נגד צ'כוסלובקיה, יש לנצל כדי לשפר את שניתן ובעיקר להביא את הכדורסלנים למצב של "קפיץ" שישתחרר.

נצחון על צ'כוסלובקיה יהווה שי גאה בחג הביכורים, שחל באותו יום!

הקלעים בהולנד

דורון ג'מצ'י	82
האוורד לאסוף	49
לאוואן מרסר	49
ארי רוזנברג	43
נדב הנפלד	24
מוטי דניאל	23
עדי גורדון	17
דורון שפע	17
איציק כהן	15
חן ליפין	10
ישראל אלימלך	4
עופר פליישר	2
	335

לא קלעו: תומר שטינהאואר, ניר רכליס ואסף ברנע.

המשחקים בהולנד

● ישראל — הולנד 71:78
● ישראל — צרפת 90:93
● רומניה — ישראל 86:95
● הולנד — ישראל 78:85

טלוויזיה

יום ירושלים

08.00 טלטקסט - עד כאן - חדשות. 09.03 פרפר נחמד - זה קורה בירושלים. 09.30 רחוב סומסום - קיפי בירושלים - קיפי עורך לראשונה הכרות עם העיר ירושלים. 10.00 בבית של פיסטוק - יום ירושלים. 10.30 ארץ מולדת - בין חומות ירושלים - חיי היהודים באמצע המאה ה־19 בעיצותיהם ומצוקותיהם. 11.00 עדות ירושלים - סרט תיעודי על ירושלים, המתאר את מפעל השחזור האכיאולוגי של העיר, מספר את תולדות ירושלים, נפילתה, חורבנה בעבר ושיקומה כיום. 14.00 טלטקסט - עד כאן - חדשות. 14.45 פרפר נחמד. 15.10 פיצוחים. 15.40 בן־גוריון. 17.00 ערב חדש - מנחה: גדעון רייכר. 17.30 „שמיניות באוויר" - מגזין שבועי לנוער. תכנית מיוחדת ליום ירושלים. מנחים: דליק וולניץ וטוליס. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 „על ספרות ותרבות" - תכנית מיוחדת ליום ירושלים (ערבית). 19.00 סרט תעודה - ירושלים (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 „מישהו מהסרטים" - תכנית דו־שבועית בעניני קולנוע. מגישה: שירה גרא. 20.30 „בין הכיסאות" - מגזין דו־שבועי בעניני משפחה וחברה. מנחה: עמוס ארבל. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 „מוקד". 22.05 סרט קולנוע - „גיבורי טלמארק" 00.10 פסוקו של יום. חדשות הלילה.

רדיו

יום ירושלים

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר". 07.09 „בהאזנה נינוחה" - מנדלסון: הפתיחה „רואי בלאס" הנדל: קונצ'רטו לצ'מבלו ולתזמורת בפה „הקוקיה והזמיר" בטהובן: סימפוניה מס' 7 בטהובן: רביעיית כלי־הקשת באך: פרטיטה במי מג'ור לכנור יחיד. 09.00 „קונצרט בוקר" מנדלסון: קונצ'רטו לכנור במי מינור מנדלסון: האורטוריה „אליהו" מנדלסון: רביעיית כלי קשת. 11.57 „פינת השיר" - משירי ולדה. 12.05 „קונצרט אמנים צעירים" - ילדים ובני נוער בגילאי 11–18 - „לכבוד יום ירושלים" שידור חי נינוחה" - פרוקופייב: פתיחה על נושאים יהודיים יוסף יואכים: מנגינות יהודיות על פי שירי ביירון ראבל: שתי נעימות עבריות קופלנד: „ויטבסק" - שלישייה לפסנתר, כנור וצ'לו שוסטקוביץ': 3 שירים מתוך השירה היהודית עממית". 14.15 בהאזנה. 15.00 „מוסיקה ויזו" - „רוסטרום המלחינים הבינלאומי 1986" גאר קוילשה ויקצרה: נלאכים סוון דוד סנדרסטרום (שבדיה): סטנאר ל־2 קולות גברים מיקלוש מארוס (שבדיה): רשת שידור מרחה סטאשנסקה (פולין): חדשות החורף. 16.00 „קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית רשה"ש ויוולדי: „גלוריה" שומאן: פתיחה, סקרצו ופינאלה פרוקופייב: קונצ'רטו מס' 1 ברה מג'ור לכנור ותזמורת מרדכי סתרו „ירושלים". 18.00 „ריקוד". 19.00 „מוסיקה אהובה עליכם" - וייסאן/איואה: רונדינו בטהובן: קונצ'רטו ברה־מג'ור לפסנתר ותזמורת. 20.05 „אינטרלוד" - רצף מוסיקלי. 20.57 „פינת השיר". 21.00 פסטיבל ישראל־ירושלים 1987 התזמורת הקאמרית ע"ש פרנץ ליסט דבו'אקו סרנדה לכלי מיתר ברטוק: ריקודים רומניים מנדלסון: שמינייה. 23.15 „מחזורי יצירות" הנדל: סונטות להרכבים שונים מוצרט: שירים.

רשת א'

07.50 „רדירקל". 08.05 „כי מציון תצא שירה" - זמרי העולם שרים בעברית. 09.05 „רבות על לב ירושלים" - דיוקנה המוסיקלי של העיר במלאת 20 שנה לאיחודה - מגיש: יוסי בנאי. 10.05 „לכל איש יש שם" - מירון בנבנישתי מספר על בתי־עלמין בירושלים. 11.10 השידור החוזר לבתיה"ס „אלה תולדות" - „ירושלים שוקים בתוכה". 22.30 „שירי עמים". 12.05 „מעורב ירושלמי" בסימן ירושלים - עם מרגלית צנעני. 13.00 חדשות ותכנית אנגלית. 13.50 חדשות ותכנית בצרפתית. 14.00 „בראש צעיר" - מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 שירי ירושלים. 16.05 „ירושלים בעיני אנשי ספר" - הסופר חיים באר יסייר עם המשורר אבנר טריינין באתריה השונים של ירושלים. 17.04 טקס הודיה לציון יום ירושלים - שידור חי מהכותל המערבי. 18.06 „את תשבה את הרוכיפת" - על הקרב בתל אל־פול במבואות הצפוניים של ירושלים במלחמת ששת הימים. 19.05 „שואל כעניין". 19.30 שירים לעולים. 22.05 „חבר מאתו כוכבי" - תכנית היכרויות רדיופונית בשידור חי - עורכת ומנחה: מילכה למרון.

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה" ראיון עם ראש העיר טדי קולק - עבר ועתיד. 08.05 „שערי ירושלים" - שידור חי. 12.05 „יהודים וערבים בירושלים". 13.05 „בחצי היום" - חדשות ופזמונים. 14.06 „עדשים עניין" בירושלים - עם גבי גזית ושלום קיטל. 16.05 „גבעת התחמושת" - שידור חי של הטקס. 17.05 „מטמון ירושלמי" - ואב ענר בחידון מיוחד לעיר ירושלים - מנחה: משה טימור. 18.00 „היום הזה". 19.35 „מוסף לעניני צבא ובטחון" - בסימן ירושלים. 20.05 „עיר אבן ושמים" - ירושלים בשירה ובספרות. 22.05 „ירושלים שירים סביב לה" - משירי ירושלים. 23.05 „ערב טוב מירושלים".

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת - פרקים בהמטולוגיה - הכדוריות האדומות. מרצה: פרופ' יהודה שינפלד. 06.30 „מיקחים ערב". 07.07 שבע אפס שבע - עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 08.05 „בכוון לעכשיו" מיוחד ליום ירושלים. 13.05 „מקום טוב באמצע" - ירושלים. 14.05 „ירושלים של ריצ'רד ג'ון ומייקל - איך נראית ירושלים בעיניהם של כתבי חוץ. 15.05 „מראה מקום" - תוכניתה של שרה דורון עם חנה ומר. 16.05 ארבע אחרי הצהריים - שעה של שירים עבריים. 17.00 „ערב טוב ישראל". 18.05 „האגדות לא שווא ידבור" - משדר מיוחד על ירושלים בראי אגדות חז"ל והמקובלים. דיון במיתוס הקם לתחיה בסיפורי עיר הנצח ואחרית הימים במקורות מוצא לראייתה 20 שנה אחרי האיחוד. 18.57 הודעות לחיילים. 19.50 „צנחנים בירושלים" - שיחה עם הצנחנים שהשתתפו בקרבות ירושלים במלחמת ששת הימים. 19.05 „תיק פלילי 373/87 מדינת ישראל נגד ג'ון איבאן דמיאניוק - יומן מיוחד לסיקור ארועי המשפט. 20.05 „מתחת לקצה הקרחון" - תוכנית רביעית בסדרה. בן דרור ימיני משוחח עם מאיר עמיר מעמותות הל"ה ועם רחל מירון מנהלת בי"ס על חינוך בישראל. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת - פרקים בהמטולוגיה וש"חו. 22.05 „על הדבש ועל הביפאק". 23.05 „עשרים וארבע, היום שהיה". 23.55 „שיחת חצות" - דר' אמנון נויבך יועצו הכלכלי של רה"מ. 00.05 ציפורי לילה קלאסיות - עם חנוך רון. 02.05 לא רוצים לישון. 00.05 צלילי בוקר. שידורי צה"ל 19.2 05 „רדיו רדיו" - עם יואב קוטנר. 20.05 „סבבבבסים" - אינפורמציה, רשימים, משחקי רדיו ומוסיקה. 22.05 „על הדבש ועל הביפאק". 23.05 „קול הג'או הוה".

רשת ג'

06.11 „בחורה לאושר" - להיטים וותיקים. 07.07 „שיר בבוקר בבוקר". 09.05 „מת כבר תשעז" - עם אבי אתגר. 10.05 „שבעים מי יודע". 11.05 „אהבה יומיומית" - עם יוסי סיאס. 12.05 „רק בימי חול" - עם מנחם פרי. 14.05 „סימון חוזר". 15.05 „חדש, חדש ומחודש" - עם שוש עטרי. 16.05 „הצגה יומית" - עם יקיר אביב. 18.05 „הצעקה האחרונה" - עם יגאל רביד. 20.05 „לי ולך" - שיר וברכה. 21.05 „צליל מכוון". 23.05 „חלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: רמון חי 9.40 ,7.15 ,5
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,3
בן־יהודה: יומן חוף ברייטון 9.30 ,7.15 ,5
גת: חנות קטנה ומטריפה 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: נערת ליווי 9.30 ,7.00
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: 8 מיליון דרכים למות 7.30
הוד: יצרים 9.30 ,7.15 ,5
לימור: חדש: הפרוטוקול הרביעי
מוזיאון ת"א: תמיד 9.30 ,7.15 ,4.30
סינמה 1: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.30
סינמה 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 ,7.15 ,5
פאר: סיפורים שסיפרתי לאמא 9.10 ,7.15 ,5
פאריס: בטי בלו 9.30 ,7.30 ,5
המוטע האחרון 9.30 ,7.15 ,2 ,12
23.30
רב־חן:
חן 1: אנשי הפח 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: משעים שבלב 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: אל תקרא לי לבן 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: הרומן שלי באוקספורד 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: צבע הכסף 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: פלאטון 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: מעבר לשיא 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: דקה לחצות 9.35 ,7.00 ,4.30

רמת־גן

אואזיס: רמון חי 9.30 ,6.40 ,4
לילי: הפרוטוקול הרביעי 9.30 ,7.15
ארמון: קרוקודיל דנדי 9.45 ,7.30 ,5
רב־גן:
גן 1: להתחתן שנית 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: חנות קטנה ומטריפה 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: משתו פראי 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: הבוקר שאחרי 9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: מעבר לשיא 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: חנות קטנה ומטריפה 9.15 ,4.30
בית אגרון:
וולט דיסני - היפהפיה והיחפן 16.30
מונטי פייטון - משהו שונה לגמרי 18.15
רסטי ג'ימס 20.00
התפוז המכני 21.30
כפיר: שם הורד 9.30 ,7.00 ,4.00
אורגיל: אנשי הפח 9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים 9.00 ,7.00
סמדר: פלאטון 9.30 ,7.00
הבירה: האינסטלטור 9.15 ,7.15 ,4.30
אוריון:
אור 1: יצרים 9 ,6.30 ,4
אור 3: קרוקודיל דנדי 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: ג'ק פלאש המקפץ 9.00 ,6.30
אור 5: הפרוטוקול הרביעי
9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: יומן חוף ברייטון 9.00 ,7.00 ,4.30
תיאטרון ירושלים: לא יוקרנו סרטים בתקופת פסטיבל ישראל

חיפה

ארמון: רימון חי 9.00 ,6.30 ,4
אורה: שם הורד 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: בטי בלו 9.00 ,6.45 ,4.30
עצמון 1: ילדים חורגים לאלוהים 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: שיחות מלוכלכות 9.30 ,7.15 ,4.45
עצמון 3: שמתי כרו למורה 9.15 ,7.00 ,4.30

מאר: קרוקודיל דנדי 9.15 ,7.00 ,4.30
רון: מעבר לשיא 9.00 ,6.30 ,4
אמפריר: פלאטון 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: קיץ 9.15 ,4.45
קרן אור המחודש: שבנע עין 9.15 ,7.00

נתניה

שרון: צבע הכסף 9.15 ,7 ,5
סטודיו: אל תקרא לי לבן 9.15 ,7 ,5

חולון

סבוי: ילדים חורגים לאלוהים
מגדל: רימון חי
ארמון: נערת הטלפון הכלב

בת־ים

עצמאות: מעבר לשיא

הרצליה

היכל: מעבר לשיא
מלון דניאל - האודיטוריום: אהבה גנובה

באר־שבע

חן: מעבר לשיא

פתח־תקוה

היכל 1: מעבר לשיא
היכל 2: ילדים חורגים לאלוהים
היכל 3: שיחות מלוכלכות

עפולה

מופתרון: יומן חוף ברייטון

רעננה

אורות: נער חוהב

גבעתיים

הדר: ילדים חורגים לאלוהים

ראשון־לציון

רון 1: מעבר לשיא
רון 2: ילדים חורגים לאלוהים

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ו', 27.5
בבמתו: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ד' 27.5 בשעה 16.30
„מאיוב עד בראשית"
סדרת פגישות
עם פרופ' ישעיהו ליבוביץ
בשעה 18.00
„שבת לטרוף"
בשעה 20.30
„רכוש נטוש"

טלקס

● זוולי: האוצר מקפח ישובי הגולן והבקעה

יו"ר האוצר מקפח את הישובים ברמת הגולן ובבקעת הירדן כך מסר ניסים זוולי ראש מחלקת ההתיישבות בהסתדרות הציונית לראשי תנועות ההתיישבות בטבריה, מתעלם שר האוצר מהמלצות „ועדת רביד" בנושא הישובים בגולן ובבקעה. זוולי הציע בזכור בהמלצותיו לבטל את רוב החובות של ישובי הגולן והבקעה משום שבישובים אלו נסיונות רבים וחובם אינו נובע ממשימות המוטלות עליהם.
חיים מרגלית

● התכתשויות בין דיירים מפגינים לבין המשטרה

התכתשויות ותיגרות ידיים בין דיירים לשוטרים, ואפילו נסיון התאבדות של אשה, היו אתמול כאשר נפתח משרדי מרכז הבנייה וחברת הביטוח „קידום" ברחוב מקוה ישראל 18 בת"א. המפגינים היו עשרות דיירים שטוענים שאיבדו את כספם עם פשיטת הרגל של הקבלן אברהם גינדי.

זכו בלוטו

6, 40, 34, 33, 30, 29, המספר הנוסף 14.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
רעננה
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רעננה ולהלן הועדה בקשה להתיר בניה בגוש 6581 חלקה 10, רח' החשמונאים. מבקשים: 56% בניה במקום 50% המותרים לפי רע/171/1/. המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובשעות הפתוחים לקהל. כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת הקלה תוך 14 יום מתאריך הופעת מודעה זו במשרדי העירייה.
ב. וולפוביץ
יו"ר הועדה לתכנון ולבניה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים על חלקה 251 בגוש 8273 רח' ... הקלה: 6% בניה ותב' מס' 128/87. בגוש 8273 חלקה 111 ותכ' 128/87 חלקה 111 בהקלה: יציאה ... את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה. התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה של
נהריה
הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, להקלה באחוזי הבנייה ותוספת בניה מעל לקומת העמודים בנצול 1014 בניה במקום 93% בניה. הכתובת: בית מגורים בן 4 קומות. גוש 18167, חלקה 38, רח' ז'בוטינסקי 44 נהריה. את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית, בעירית נהריה. כל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.
ת. לבב
יו"ר הועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבנייה נהריה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת / בניית מגורים לבית על חלקה 47 בגוש 8235 רח' הדר בחריגה, מבוקשת הקלה: 8.5% קיימים בקומת קרקע, 7% בניה בקומה א' במבנה תעשייתי.
תכ. מס' 536/86.
את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב יפו
מודעה בהתאם לסעיף 149
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג של אחסנה פתוחה למכוניות: עשר הטנדות, הנחושת והברזל, חלקה 315 בגוש 6638 לתקופה של שנתיים עד ל־16.5.89. למי שיש התנגדות להוצאת האישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בשד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. בססי, סגן ראש העירייה
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה
תאריך 24.5.87 תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לתוספת אחוזי בניה ולניצול חלל הגג ברחוב מיזאן מס' 10 גוש 6910 חלקה 61.
תיק בנין 610־018/9
בקשה מס' 888858
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בססי, סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי קריות
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להקמת מבנה בן 3 קומות מעל קומת עמודים ויציאות לגג ברח' יהודה 6 קרית ביאליק גוש 11553 חלקה 190.
מהות הסטיות:
הקלה בגובה מבנה היציאות לגג.
כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5, קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
ע. לוי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
עומר
בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי אורן אליעזר, להקלה בגובה — 50 ס"מ מעל המותר.
בגוש 38558 חלקה 330 רח' סיגלון 9, בניגוד לתכנית/שינוי תכנית 2/100/03/14.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרד המחלקה הטכנית במועצה מקומית עומר, ברחוב רותם, בימים א'־ב'־ג'־ד'־ה' בין השעות 8.00–12.00 למנה"צ וביום ג' בין השעות 17.00–19.00 אחה"צ ללא תשלום ורשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים לועדה המקומית האמורה תוך 14 יום מיום פרסום זה.
דק ארז
חתימת יו"ר ועדה המקומית עומר - מחוז הדרום

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח־תקוה
הודעה
על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6385 חלקה 27 ברח' סלנט מס' 15. לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור ג' בו מותר להקים דיור בן 5 קומות על עמודים 137.5% בניה מרווח צדדי 5 מ'.
בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בניין דיור בן 5 קומות על עמודים וחדרים על הגג 148.4% בנייה ומרווח צדדי 4.5 מ'.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ד. תבורי
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — פ"ת

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת / בניית מגורים לבית על חלקה 105 בגוש 8232 רח' יואב בחריגה. הקלה: 40–60 ס"מ בקו בנין אחורי.
את התכנית 75/87 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי
בת־ים
הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ולבניה בת־ים בקשה למתן הקלות בניה על חלקה מס' 126 בגוש 7141 הנמצאת ברח' בלפור 9. שד' העצמאות.
לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור מגורים ג'.
מבקשים להתיר להם הקלה של 10% באחוזי בניה, רק בקו בנין צדדיים במקום 4.50 — 4.05 מ'.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו לועדה המקומית תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
אהוד קנמון
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — בת־ים

הועדה המקומית
לתכנון ולבניה רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן—הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס.
בגוש: 6205 חלקה 238, רח' ז'בוטינסקי מס' 69.
דהיינו: שימוש חורג הפיכת חנות לבית דפוס לתקופה של 5 שנים.
על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג, תוך שבועיים מיום פרסום ההודעה זו בעתונות.
אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
נס־ציונה
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה בקשה להקלה בקו בניין צדדי בחלקה 21 בגוש 3845.
החלקה נמצאת באזור מגורים א/1, שבו מותר לבנות בהתאם לתכנית המיתאר נס/1/1 בקו בנין צדדי — 4 מ'.
סער רינה ומשה מבקשים להתיר בניה בקו בנין צדדי 3.65 מ' המהווה הקלה של 9%.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בתוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום הודעה זו. לאחר מועד זה, תובא כל התנגדות שתוגש כנ"ל לדיון בועדה המקומית והיא תחליט בנדון.
ניטן קרוסקי
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

עיריית הרצליה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב
הרצליה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי להועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה על ידי: פרויקט אורנים, רח' בנימין מטודלה 30 תל־אביב, בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום: הרצליה, רח' סוקולוב פ' פנסקר מס' 1, גוש 6529, חלקה 123,124 ומהווה הקלה לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה האמורה, דהיינו הקלה של 5% באחוזי בניה. הקלה של קומה שמינית חלקית מעל 7 קומות הקיימות.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל. וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמורה בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
אלי לנדאו, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי יזרעאלים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבנית תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, יזרעאלים שבתל־עדשים מופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא תכנית מפורטת מס' 5375 שינוי יעוד לתחנת תידלוק ע"י אגם אשכול. שינוי לתכנית מפורטת מס' 5588 ביחד עם תשריט המצורף אליו.
ואלה הם השטחים הכלולים בתוכנית:—גוש 17591 חלקי חלקות 2, 4. עיקר מטרת שינוי התכנית: שינוי יעוד חשטח להקמת תחנת תדלוק ושרותי דרך מסוג 7 לפי תמא/18.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בנין או בכל פרט תכנוני הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שבמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה. את ההתנגדויות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות ובלווי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה יזרעאלים
תאריך: [illegible]

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 3.
חולון
אהרון — הופיין 52.
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה רח' המ"ג 28.
נתניה
נתניה — הרצל 11.
פתח־תקוה
רסל — רוטשילד 89.
רמת־גן
גרמוח — ביאליק 50.
תל־אביב
דיזנגוף — דיזנגוף 132.
קופ"ח מאוחדת — שפרינצק 15.
חיפה
נורדאו — נורדוי 13.
רחובות
סגל — הרצל 134.
רעננה־כ"ס
שועלי — אחוזה 18, רעננה.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
ביקור חולים - ילדים. הדסה ע"כ - פנימית, נשים, כירורגיה, עיניים, א.א.ג. הדסה ה"צ — אורטופדיה.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב־08.00—20.00. בימי ו': 08.00—15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.
יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה
ירושלים — 02-243358
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 04-229488 (11.00—20.00)
גליל מערבי — 04-922222
קו פתוח לחורים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 222732.
„קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של וקחתי לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השע' 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג — השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים — השעות: 15.00—21.00. ...
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. ...
מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-52432, א'—ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרת ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-5461111
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35316
פילוק מיטודים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' [illegible]

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. ... רמלה — 101. ... נהריה — טל' 04-923333 ... ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057-74767.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'-ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

דניאלה וייס כפרה באשמה

מאת ניצה רימון
כתבת „על המשמר"

מזכ"ל גוש אמונים דניאלה וייס כפרה אתמול בכל האשמות המיוחסות לה ובהעדרם של שני עורכי דינה ארווין חיימוביץ' ואליקים העצני, ביקשה לשמור על זכות הכפירה ולא לענות על שאלות השופט.

נגד דניאלה וייס הוגש כתב אישום בשל התנהגות פרועה במקום ציבורי, הקמת מהומה וגרימת נזק בזדון. כתב האישום מפרט את התרחשויות ליל הבקבוקים בקלקיליה ב־6 במאי סמוך לשעה 4 לפנות בוקר. מכתב האישום עולה כי דניאלה וייס התנהגה באופן פרוע הקימה שאון ומהומה בלי סיבה סבירה ובאופן העלול להפריע לתושבים.

דניאלה וייס נאשמת גם בניפוץ בקבוקי זכוכית של קוקה קולה בשווי של 30 ש"ח, השייכים לבעל מסעדה בכיכר השעון בקלקיליה. דניאלה וייס שמרה על זכותה לא לענות על סעיפי האישום. למרות שהשופט הזהיר אותה כי החוק יאסור עליה בהמשך המשפט להעלות טענת אליבי, אם לא תתייחס לשאלת נוכחותה ב־6 במאי בקלקיליה. דניאלה וייס השיבה כי אינה בקיאה בחומר המשפטי, איננה מוכנה מבחינה משפטית ובהעדר פרקליטיה היא מעדיפה לשמור על שתיקה.

המשך המשפט נקבע ליום שיש ה־19 ביוני בשעה 8.30 בבוקר. לנאשמת הוסבר כי בית המשפט רשאי לדון אותה שלא בפניה, אם לא תתייצב במועד בלווית פרקליטיה: כן הוסבר לה שעליה לספק למזכירות בית המשפט את רשימת העדים שלה, כדי שבית המשפט יוכל לזמנם למועד זה. מטעם התביעה יופיעו במשפט בעל המסעדה מקלקיליה: כן יעידו סגן אלוף יהודה מאיר מפקד מרחב השומרון, פקד משטרת טול כרם יוסף אדרי ושלושה חיילים.

בתשובה לשאלות כתבים, מחוץ לכותלי בית המשפט, אמרה דניאלה וייס כי ישנם גורמים שמאבדים את הפרופורציות ומקשים על הטיפול בנעשה בעניני הבטחון. כל יום נזרקים בקבוקי תבערה שעלולים לגרום אסונות איומים ולקפד חיי משפחות נוספות והעם בישראל, האמהות והילדים, רוצים ביטחון.

דניאלה וייס בבית המשפט בכפר־סבא אתמול.
(צילום אזדרה ברוטמן)

7 נעצרו בעת פינוי בדואים בכוח משכונת הרכבת בלוד

הבדואים המפונים הגיעו מהנגב ● העירייה התריעה פעמים אחרות על כוונתה לפנותם ● הפינוי נערך על אף בקשת עו"ד לם לדחותו עד לאחר חג עיד־אל־פיטר ● לם עצמו נעצר בחשד התססה ושוחרר בערבות

מאת זהבה מרום ושלמה סלוצקי
כתבי „על המשמר"

שבעה חשודים נעצרו אתמול על־ידי משטרת לוד בחשד להפרות סדר בעת פינוי בדואים מהנגב שפרצו לשכונת הרכבת בלוד. בפינוי נפצעו שלושה קל ושוטר אחד הותקף.

לפני זמן לא רב התנחלו שבע משפחות בדואיות מהנגב בשכונת הרכבת בלוד. שמה של שכונה זו יצא לשימצה בשל סחר סמים וכלי נשק המתבצע בה על־ידי גורמים עבריינים. המשפחות פלשו למחונים ואף הקימו דיר שכלל עזים, פרות וכבשים, דבר שהפך למפגע תברואתי בשכונה. העירייה החליטה לסלק את הפולשים והודיעה להם על פינויים כמה פעמים.

שלשום הועברה למשפחות התראה נוספת ומשלא נענו, הגיעו היום פקחי העירייה עם כוחות משטרה אל המקום והתחילו בפינוי. בני המשפחות התנגדו ובמהלך הפינוי אף הותקף שוטר. כאמור, נפצעו שלושה קל והמשטרה עצרה שבעה חשודים.

עו"ד נתן לם, המייצג את אחד התושבים, שביתו נהרס ועדר הכבשים שלו עוקל על־ידי המשטרה, הגיע למקום בשעות הבוקר כדי לייצג את לקוחו בפני אנשי העירייה. הוא התלונן בפניהם על כך שלא נתנה שהות לערער על הצווים, על כך שחלק מהצווים לא נמסרו ידנית לנמענים, וכן על העובדה שנהרסו מבנים ועוקל עדר שלא הופיעו כלל באותם צווים.

אנשי העירייה לא שעו לבקשותיו לדחות את ביצוע הצו עד לאחר עיד־אל־פיטר, (חג סיום הרמדן) ועו"ד לם הגיע בעצמו לתחנת המשטרה, שבה כבר נמצא לקוחו ונורי אל־עוקבי, יו"ר האגודה להגנת זכויות הבדואים.

בתחנת המשטרה לאחר דיון עם הקצינים, נעצר לחקירה והואשם ב„התססה, הסתה וניסיון להכשיל שוטרים בעת מילוי תפקידם". הוא שוחרר שעות לאחר מכן בערבות עצמית של 1500 שקל.

„מימוש רווחים" בחופשיות

גלגלי הבורסה

מאת אלחנן הורביץ

מימוש רווחים היה אתמול החל בשלב השני במסחר בשערים המשתנים לפני הצהריים. במסחר במניות החופשיות אחרי הצהריים מנעו קרנות נאמנות ירידות תלולות יותר, במידה שקלטו היצעים. במניות ההסדר היו פי־שניים יותר עליות שערים, מאשר ירידות שערים, בהשפעת שיפור השער של הדולר בבורסות חוץ. בשוק איגרות חוב הוסיפו לסבול הצמודות למדד מהעלאת התשואות בהנפקות החדשות של בנק ישראל. המחזור במילווה קצר המועד היה שוב גדול פי־שלושה ויותר מאשר המחזורים בשוק המניות ושוק איגרות החוב גם יחד.

בקרנות הנאמנות השקיע אתמול הציבור כ־14 מיליון ש"ח.

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.08% ל־1.6704 ש"ח. בעוד ששער הדולר היציג עלה ב־0.26% ל־1.5804 ש"ח. דולר נוסעים עלה ל־1.8812 ש"ח הדולר השחור נסחר ללא שינוי בין 1.59 ל־1.60 ש"ח.

במילווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.45% ל־1.69% והתשואות השנתיות — בין 19% ל־22.30%, תוך מחזור גדול של 99.1 מיליון ש"ח. התשואה הקטנה ביותר היתה בסדרה 737 ל־49 יומים, שהיתה אחת מ־4 הסדרות שנסחרו ללא התערבות בנק ישראל.

בשוק המניות טולו ירדו אתמול 176 שערים לעומת 88 שייעלו ו־145 שנשארו בלי שינוי. מהם ירדו 22 ב־5% ויותר ו־12 עלו ב־5% ויותר. רק שער 1 נרשם „קונים בלבד", ללא „מוכרים בלבד".

במניות החופשיות עלו ב־10%: חקלאות מב' ג' (ולחקלאות מב' נרשם שער „קונים בלבד" פעם שנייה ברציפות"), כבפך 0.5, קופל. לעומתן ירדו ב־10%: יעסור 1, מלונות דן 1, מיפ גליקו, מור' הש' 124, מניות פיתוח תעשייה ירדו ב־12.8% מישנאל אופי ירדה ב־14.1%.

המחזור במניות החופשיות אחרי הצהריים ירד ל־1.1 מיליון ש"ח.

בהתחדש המסחר במניות „כור" לא חל שינוי בשערן.

תלמידי בית ג'אן עלולים להפסיד שנת לימודים

מאת יהודה צור כתב „על המשמר"

קיים חשש ששביתתם של תלמידי בית־ג'אן, הנמשכת זה למעלה משלושה שבועות, עלולה לגרום להפסד שנת לימודים. תלמידי בית־ג'אן פתחו בשביתה, במחאה על כך שאין בכפרם בית־ספר תיכון ועשרות כתות פזורות ברחבי הישוב.

מנהל מחלקת מחוז הצפון במשרד החינוך יוסף לוי ציין שהמשך השביתה עלול לגרום לילדים נזק חינוכי ולימודי שלא יהיה ניתן לתיקון. ד"ר לוי סרב להתייחס לשאלת עיתונאים אם המשך השביתה יגרום להפסד שנת הלימודים, אך ציין שאסור שמאבק ציבורי יתקיים על גבם של תלמידים. בתגובה אמר יו"ר המועצה המקומית שאפיק אסד שאנשי הכפר לקחו בחשבון שהילדים יפסידו השנה והשביתה תימשך עד שהממשלה תחליט לשחרר את אדמות הכפר שצורפו לשמורת הטבע.

בימים האחרונים פוקדים נציגים מבית־ג'אן כפרים ערביים ודרוזיים בגליל במסגרת מסע הסברה למען מאבקו של בית־ג'אן. בשבת יארגנו תושבי בית־ג'אן בסיוע של מפ"ם והקיבוץ הארצי יום פתוח כדי להסביר את מהות המאבק למטיילים הפוקדים את שמורת הטבע.

מנכ"ל „מולד": הקמת עוד מפעל תזיק לקיימים

זאת בעקבות האישור שנתן שרון לחברת „רקס" להקים מפעל נייר נוסף בשדרות

מאת יהודה צור כתב „על המשמר"

מנכ"ל מפעל „מולד" (לייצור נייר טואלט) בנהריה חיים ירקוני שיגר מכתב לשר המסחר והתעשיה אריאל שרון, בו הוא מבקש לחזור בו מהחלטתו להקים מפעל חדש לנייר טואלט בשדרות.

חברת „רקס" קיבלה אישור מהשר שרון להקים מפעל חדש בשדרות ועתה היא עוסקת במגעים עם ספקים כדי להקים את המפעל. מנכ"ל „מולד" מציין שחברת נייר חדרה שבבעלותה מפעל „מולד" רכשה ציוד חדיש בשווי 8 מיליון דולר לייצור נייר טואלט בקנה־מידה רחב.

ירקוני טוען ששוק הנייר בארץ מצומצם ואין מקום לייצור נוסף ובכל אופן קמת המפעל החדש תיפגע בקיימים. עוד ציין שהתחרות תהיה בלתי־הוגנת כי מפעל „מולד" הוקם לפני 15 שנה וציודו לא יוכל להתחרות עם מפעל חדש שיהיה מצוייד בטכנולוגיה חדישה.

סוחרי סמים נעצרו לאחר פעילות מודיעינית

מאת יואב אביב כתב „על המשמר"

11 סוחרי סמים מאיזור חדרה נעצרו בלילה אתמול במבצע „חוש־ריח" של משטרת הדרה. עשרות שוטרים, בלשים ושוטרי משמר־הגבול יצאו סמוך לשעה 03.30 לפנות בוקר לפשיטה על בתיהם של 11 הסוחרים שהוגדרו כיעדים משטרתיים.

במהלך הפשיטה ערכו השוטרים חיפושים בבתי סוחרים ותפסו כמות קטנה של סמים. הסוחרים נעצרו ומעצרם יוארך בימים הקרובים בבית משפט השלום בחדרה.

לידידיה שוהם (שליפקה)
המשפחה וקיבוץ בית־אלפא
אנו משתתפים בצערכם עם מותה של
רחל
בית מת"ח
גבעת־חביבה

לקיבוץ דן והמשפחה
משתתפים באבלכם במות
סוניה הורוביץ ז"ל
חברי „נוער דן"
בשער־העמקים

הננו משתתפים בצערה של חברתנו
רחליה והמשפחה
במות האב
ירוחם צייזל
קיבוץ שער־העמקים

לחברתנו חייקה מרכוס והמשפחה
משתתפים באבלך הכבד במות דודתך
חיה צימרמן
קיבוץ דליה